

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57
www.eurobank.gr, Τηλ.: 210 333 7000
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.: 000223001000

Πίνακας Περιεχομένων των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	Σελίδα
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	1
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	3
Ενοποιημένος Ισολογισμός	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	5
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.....	6
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	7
 Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Γενικές πληροφορίες	8
2. Βασικές λογιστικές αρχές	8
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	35
4. Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας.....	39
5. Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου	39
6. Ανακεφαλαιοποίηση των Ελληνικών Τραπεζών.....	40
7. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	43
8. Καθαρά έσοδα από τόκους	80
9. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	81
10. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες.....	81
11. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων	81
12. Λοιπά λειτουργικά έσοδα.....	81
13. Λειτουργικά έξοδα.....	82
14. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	82
15. Λοιπές ζημιές απομείωσης και λοιπές έκτακτες ζημιές	83
16. Φόρος εισοδήματος και έκτακτες προσαρμογές φόρου.....	83
17. Αναβαλλόμενοι φόροι.....	85
18. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.....	86
19. Κέρδη ανά μετοχή	87
20. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	88
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών	89
22. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	89
23. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένου του εμπορικού χαρτοφυλακίου)	90
24. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων	90
25. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	93
26. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	93
27. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	94
28. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	97
29. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	100

30. Επενδύσεις σε ακίνητα	101
31. Άυλα πάγια στοιχεία.....	103
32. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	105
33. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες.....	106
34. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	106
35. Υποχρεώσεις προς πελάτες	107
36. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	107
37. Λοιπές υποχρεώσεις.....	109
38. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	110
39. Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	112
40. Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	114
41. Προνομιούχοι τίτλοι	114
42. Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	116
43. Ειδικά αποθεματικά	117
44. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	118
45. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις	119
46. Λειτουργικές μισθώσεις	120
47. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα	120
48. Απόκτηση θυγατρικών.....	124
49. Λοιπά σημαντικά γεγονότα και γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού	126
50. Προαιρετική δημόσια πρόταση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (ΕΤΕ)	128
51. Συνδεόμενα μέρη	129
52. Διοικητικό Συμβούλιο.....	130
53. Μερίσματα	131

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας

«Eurobank Ergasias A.E.»

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Eurobank Ergasias A.E. και των θυγατρικών αυτής (εφεξής «Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2013, τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2013 και τη χρηματοοικονομική του επίδοση και τις ταμειακές του ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων, η οποία αναφέρεται στην πρόσφατη έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τις κεφαλαιακές ανάγκες του Ομίλου, καθώς και στις προγραμματισμένες ενέργειες και στο ισχύον πλαίσιο για την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3δ του άρθρου 43α του κωδ. Ν 2190/1920.
- β) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 108 και 37 του κωδ. Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 31 Μάρτιου 2014
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κυριάκος Ριρής
Αρ Μ ΣΟΕΛ: 12111

ΠράιςγουοτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Λεωφ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2013 € εκατ.	2012 Αναμορφωμένα € εκατ.
Τόκοι έσοδα	8	2.860	4.075
Τόκοι έξοδα	8	(1.566)	(2.614)
Καθαρά έσοδα από τόκους		1.294	1.461
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		356	363
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		(153)	(163)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	9	203	200
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες		36	30
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	10	34	32
Έσοδα από μερίσματα		3	4
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	11	(15)	51
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	11	41	(22)
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα	12	(9)	(1)
Λειτουργικά έσοδα		1.587	1.755
Λειτουργικά έξοδα	13	(1.071)	(1.058)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων και έκτακτων ζημιών		516	697
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	26	(1.920)	(1.655)
Ζημιές απομείωσης και λοιπές ζημιές από έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου	5	65	(363)
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας	31	(142)	(42)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	15	(189)	(319)
Έξοδα αναδιάρθρωσης και λοιπές έκτακτες ζημιές	15	(254)	(12)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	32	(2)	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου		(1.926)	(1.694)
Φόρος εισοδήματος	16	458	335
Έκτακτες προσαρμογές φόρου	16	329	-
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.139)	(1.359)
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	18	(18)	(86)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης		(1.157)	(1.445)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης που αναλογούν σε τρίτους		(3)	13
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης που αναλογούν στους μετόχους		(1.154)	(1.458)
		€	€
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	19	(0,41)	(23,06)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	19	(0,40)	(21,49)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 131 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένος Ισολογισμός

	Σημείωση	Την 31 Δεκεμβρίου	
		2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	20	1.986	2.065
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	22	2.567	4.693
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	23	375	710
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24	1.264	1.888
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	25	45.610	43.171
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	27	18.716	9.469
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	29	770	690
Επενδύσεις σε ακίνητα	30	728	616
Άυλα πάγια στοιχεία	31	266	406
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	3.063	2.106
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	32	2.241	1.839
Σύνολο ενεργητικού		77.586	67.653
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	33	16.907	29.047
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	34	10.192	2.772
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24	1.558	2.677
Υποχρεώσεις προς πελάτες	35	41.535	30.752
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	36	789	1.365
Λοιπές υποχρεώσεις	37	2.082	1.695
Σύνολο υποχρεώσεων		73.063	68.308
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	39	1.641	1.222
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	39	6.669	1.451
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο		(5.095)	(4.922)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	40	950	950
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας		4.165	(1.299)
Προνομιούχοι τίτλοι	41	77	367
Δικαιώματα τρίτων		281	277
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		4.523	(655)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		77.586	67.653

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 131 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2013	2012
	€ εκατ.	Αναμορφωμένα € εκατ.
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	(1.157)	(1.445)
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση:		
Ποσά που ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:		
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών		
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	19	(110)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>52</u>	<u>46</u>
	71	(64)
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων		
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	60	129
- μεταφορά ζημιών από απομείωση επενδυτικών τίτλων στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	5	61
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>(9)</u>	<u>(5)</u>
	56	185
Συναλλαγματικές διαφορές		
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(22)	(34)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>-</u>	<u>36</u>
	(22)	2
	<u>105</u>	<u>123</u>
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:		
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	<u>(8)</u>	<u>5</u>
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης	97	128
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσης μετά από φόρο που αναλογεί σε:		
Μετόχους		
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.039)	(1.285)
- από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>(18)</u>	<u>(44)</u>
	(1.057)	(1.329)
Δικαιώματα τρίτων		
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(3)	12
- από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>-</u>	<u>0</u>
	(3)	12
	<u>(1.060)</u>	<u>(1.317)</u>

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 131 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

	Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας							
	Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές € εκατ.	Υπέρ το άρτιο € εκατ.	Ειδικά αποθεματικά € εκατ.	Αποτελέσματα εις νέο € εκατ.	Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές € εκατ.	Προνομιούχοι Τίτλοι € εκατ.	Δικαιώματα τρίτων € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2012	1.226	1.439	1.276	(5.039)	950	745	278	875
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή τροποποιημένου ΔΛΠ 19 (σημ. 38)	-	-	16	(16)	-	-	-	-
Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2012	1.226	1.439	1.292	(5.055)	950	745	278	875
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	-	-	-	(1.458)	-	-	13	(1.445)
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρο απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	129	-	-	-	(1)	128
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2012	-	-	129	(1.458)	-	-	12	(1.317)
Απόκτηση/μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	-	(0)	-	-	(2)	(2)
(Αγορά)/πώληση προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	210	-	(378)	-	(168)
Μέρισμα προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(28)	-	-	-	(28)
Διανεμηθέντα μερίσματα από θυγατρικές στους μετόχους μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	(11)	(11)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους:	-	-	(2)	-	-	-	-	(2)
- Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	(2)	-	-	-	-	(2)
Αγορά ιδίων μετοχών	(6)	3	-	-	-	-	-	(3)
Πώληση ιδίων μετοχών, μετά από φόρους και έξοδα	2	9	-	(10)	-	-	-	1
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	(207)	207	-	-	-	-
	(4)	12	(209)	379	-	(378)	(13)	(213)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2012	1.222	1.451	1.212	(6.134)	950	367	277	(655)
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2013	1.222	1.451	1.191	(6.113)	950	367	277	(655)
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή τροποποιημένου ΔΛΠ 19 (σημ. 38)	-	-	21	(21)	-	-	-	-
Αναμορφωμένο υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2013	1.222	1.451	1.212	(6.134)	950	367	277	(655)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης	-	-	-	(1.154)	-	-	(3)	(1.157)
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρο απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	97	-	-	-	0	97
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013	-	-	97	(1.154)	-	-	(3)	(1.060)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	(1.211)	-	1.211	-	-	-	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω ανακεφαλαιοποίησης, μετά από έξοδα	1.136	4.537	-	-	-	-	-	5.673
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού, μετά από έξοδα	62	254	-	-	-	-	-	316
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ, μετά από έξοδα	426	430	-	-	-	-	-	856
Απόκτηση ομίλου Νέου ΤΤ και Νέας Προτοπ (σημ. 48)	-	-	912	(1.169)	-	-	1	(256)
Απόκτηση λουτών θυγατρικών	-	-	1	(1)	-	-	6	6
(Αγορά)/πώληση προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(17)	-	(290)	-	(307)
Μέρισμα προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(10)	-	-	-	(10)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους:	-	-	(8)	-	-	-	-	(8)
- Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	(8)	-	-	-	-	(8)
Αγορά ιδίων μετοχών	(0)	(0)	-	-	-	-	-	(0)
Πώληση ιδίων μετοχών, μετά από φόρους και έξοδα	6	(3)	-	(1)	-	-	-	2
Αντιλογισμός αναβαλλόμενου φόρου επί ζημιών από πώληση ιδίων μετοχών	-	-	-	(34)	-	-	-	(34)
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	233	(233)	-	-	-	-
	419	5.218	2.349	(1.465)	-	(290)	7	6.238
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	1.641	6.669	3.658	(8.753)	950	77	281	4.523
	Σημ. 39	Σημ. 39	Σημ. 43		Σημ. 40	Σημ. 41		

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 131 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2013 € εκατ.	2012 Προσαρμοσμένες ⁽¹⁾ € εκατ.
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.926)	(1.694)
Προσαρμογές για:			
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών		1.920	1.655
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις		369	770
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων		98	105
Λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	21	(170)	(28)
Αποτελέσματα από πιστωτικούς τίτλους		8	(7)
Λοιπές προσαρμογές		(8)	(1)
		291	800
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες			
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		193	1.238
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		248	(293)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		1.985	1.135
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		2.830	1.784
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		(241)	(491)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού		(350)	(601)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		(6.712)	(3.376)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς πελάτες		(514)	(811)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις		115	(295)
		(2.155)	(910)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε		(19)	(31)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(2.174)	(941)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		(126)	(170)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		12	6
(Αγορές)/πωλήσεις και λήξεις επενδυτικών τίτλων		2.524	1.785
Απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων, μετά από αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα		175	(0)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό		9	(31)
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από επενδυτικούς τίτλους, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες		3	4
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		2.597	1.594
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
(Αποπληρωμές)/εισπράξεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		(612)	(1.295)
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		316	-
Έξοδα που πληρώθηκαν για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		(74)	-
Αγορά προνομioύχων τίτλων		(298)	(160)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στους κατόχους προνομioύχων τίτλων		(15)	(38)
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών		2	(2)
Καθαρές εισφορές σε τρίτους		-	(11)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(681)	(1.506)
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(5)	(16)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(263)	(869)
Καθαρές ταμειακές ροές από μη συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		-	(281)
Καθαρές ταμειακές ροές από μη συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		-	240
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	(41)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	21	2.214	3.124
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	21	1.951	2.214

⁽¹⁾ Ο Όμιλος έχει αλλάξει τη μέθοδο παρουσίασης των λειτουργικών ταμειακών ροών από την άμεση στην έμμεση μέθοδο για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013 (σημείωση 21).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 131 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Η Eurobank Εργασίας Α.Ε. (η «Τράπεζα») και οι θυγατρικές της εταιρείες (ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στους τομείς τραπεζικής ιδιωτών πελατών και επιχειρήσεων, στον τομέα παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών διαχείρισης κεφαλαίων και χαρτοφυλακίων, ασφαλιστικών και άλλων υπηρεσιών. Η Τράπεζα έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα και στις περιοχές της Κεντρικής, Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31 Μαρτίου 2014.

2. Βασικές λογιστικές αρχές

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται παρακάτω:

2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), και ειδικότερα με τα πρότυπα και τις διερμηνείες που είναι σε ισχύ ή έχουν εκδοθεί και εφαρμοστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους.

Εκτιμήσεις για τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern). Για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του Ομίλου, το Διοικητικό Συμβούλιο συνυπολόγισε την επίδραση των παραγόντων που αναφέρονται κατωτέρω:

Κίνδυνος κεφαλαιακής επάρκειας

Ο Όμιλος έχει υποστεί σημαντικές ζημιές απομείωσης λόγω της αναδιάρθρωσης του Ελληνικού Δημοσίου χρέους (PSI+). Οι ανωτέρω ζημιές επηρέασαν αντίστοιχα τα λογιστικά και εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου από την 31 Δεκεμβρίου 2011, τα οποία περιορίστηκαν κάτω από τα ελάχιστα απαιτούμενα κεφάλαια που ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ).

Οι κεφαλαιακές ανάγκες του Ομίλου αξιολογήθηκαν το Νοέμβριο του 2012 από την ΤτΕ σε ποσό € 5.839 εκατ., προκειμένου ο δείκτης κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) να ανέλθει στο 9% καθόλη τη διάρκεια της περιόδου έως το τέλος του 2014. Για την ανωτέρω αξιολόγηση, λήφθηκαν υπόψη, μεταξύ άλλων, οι ζημιές απομείωσης από το PSI, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου από την BlackRock το 2011 και το επιχειρηματικό σχέδιο του Ομίλου, το οποίο περιελάμβανε συγκεκριμένες ενέργειες για την ενίσχυση της κεφαλαιακής του επάρκειας.

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) έχει συνεισφέρει στην Τράπεζα ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ευρωπαϊκό ΤΧΣ) συνολικής αξίας € 5.839 εκατ. για τη συμμετοχή του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, η οποία λαμβάνεται υπόψη στα κεφάλαια Tier I. Το Μάιο του 2013, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους € 5.839 εκατ., σύμφωνα με το Νόμο 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012, καλυπτόμενη εξ ολοκλήρου από το ΤΧΣ, έναντι εισφοράς ομολόγων, κυριότητας του ιδίου και έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ (σημ. 6).

Την 28 Μαρτίου 2013, η ΤτΕ εξέδωσε την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (13/28.03.2013), θέτοντας ως όριο για το δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) το 9% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού και για το δείκτη ιδίων κεφαλαίων (Equity Core Tier I) το 6%. Τα ανωτέρω όρια τέθηκαν σε ισχύ από την 31 Μαρτίου 2013. Σύμφωνα με το νέο ορισμό των κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I), το αποθεματικό των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων αναγνωρίστηκε πλήρως στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier I), ενώ η αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης περιορίστηκε στο 20% των κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I). Την 23 Δεκεμβρίου 2013, η ΤτΕ εξέδωσε Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (36/23.12.2013) αίροντας τον παραπάνω περιορισμό αναφορικά με την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, με ισχύ από την 31 Δεκεμβρίου 2013. Σύμφωνα με τα στοιχεία κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier I) ανήλθαν σε 11,3%, pro-forma με την ολοκλήρωση της συναλλαγής με τη Fairfax Financial Holdings Limited, η οποία ολοκληρώθηκε την 6 Φεβρουαρίου 2014 (σημείωση 49) και την εφαρμογή της μεθόδου IRB για

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

τον πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προβλέπεται από τη Βασιλεία II, για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Νέου ΤΤ, που υπόκειται στην έγκριση της ΤτΕ.

Οι κεφαλαιακές ανάγκες του Ομίλου επαναξιολογήθηκαν από την ΤτΕ με βάση τη διαγνωστική μελέτη που διενεργήθηκε από τη BlackRock το 2013 για τις εκτιμώμενες προβλέψεις ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους και την εκτιμώμενη μελλοντική δυνατότητα δημιουργίας κεφαλαιακών αποθεμάτων για την περίοδο Ιούνιος 2013-Δεκέμβριος 2016, με βάση τη συντηρητική προσαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας που υποβλήθηκε το Νοέμβριο 2013. Στην τρέχουσα άσκηση, η BlackRock αξιολόγησε στοιχεία με μεγαλύτερη ανάλυση για τα εγχώρια χαρτοφυλάκια των δανείων, ενώ παρείχε επίσης εκτίμηση για τα δάνεια των μεγαλύτερων θυγατρικών των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών ήταν συντηρητική, και στο βαθμό που αυτό ήταν εφικτό, εναρμονισμένη με την προβλεπόμενη προσέγγιση Συνολικής Αξιολόγησης που ξεκίνησε πρόσφατα από την ΕΚΤ (βλέπε κατωτέρω). Οι κεφαλαιακές ανάγκες εκτιμήθηκαν με ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο του δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) 8% στο βασικό σενάριο και 5,5 % στο δυσμενές σενάριο, ενώ η εποπτική αξία της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης περιορίστηκε στο 20% του δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I). Την 6 Μαρτίου 2014, η ΤτΕ δημοσίευσε τα αποτελέσματα της προαναφερθείσας άσκησης και εκτίμησε ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες του Ομίλου ανέρχονται σε € 2.945 εκατ. στο βασικό σενάριο. Με βάση το σενάριο αυτό, η Τράπεζα θα πρέπει να υποβάλει το σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσης έως την 15 Απριλίου 2014.

Στις 24 Μαρτίου 2014, η Τράπεζα με σχετική επιστολή της υπέβαλλε στην ΤτΕ το σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσής της σύμφωνα με το οποίο: α) αναθεώρησε τις ενέργειες σχηματισμού κεφαλαίου με επιπλέον θετική επίδραση στα εποπτικά της κεφάλαια ύψους € 81 εκατ. και πρότεινε να αναπροσαρμόσει αντίστοιχα το σχέδιο αναδιάρθρωσής της και β) δήλωσε ότι προτίθεται να καλύψει το υπόλοιπο ποσό των κεφαλαιακών της αναγκών ύψους € 2.864 εκατ. μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου (σημ. 6).

Επιπλέον, ο Όμιλος εξετάζει ή εφαρμόζει ήδη μια σειρά επιπρόσθετων ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της κεφαλαιακής του θέσης, όπως ενέργειες που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, το μετασχηματισμό ή τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίες θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν κεφάλαια ή/και θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού. Τέλος, η εφαρμογή του προγράμματος συνένωσης με το Νέο ΤΤ και τη Νέα Proton (σημ. 48), η απόκτηση των οποίων ολοκληρώθηκε την 30 Αυγούστου 2013, ήδη παρέχει σημαντικές συνέργειες, ενισχύοντας περαιτέρω την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου.

Συνολική Αξιολόγηση από την ΕΚΤ 2013-2014

Σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται από τη Νομοθεσία που διέπει τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (single supervisory mechanism – SSM νομοθεσία), που τέθηκε σε ισχύ στις αρχές Νοεμβρίου 2013, η ΕΚΤ και οι αντίστοιχες εθνικές αρμόδιες αρχές θα διεξάγουν συνολική αξιολόγηση των σημαντικότερων τραπεζών της ευρωζώνης, συμπεριλαμβανομένης της Eurobank. Η ΕΚΤ θα ολοκληρώσει τη συνολική αξιολόγηση του τραπεζικού συστήματος τον Οκτώβριο 2014, πριν να αναλάβει τα νέα εποπτικά της καθήκοντα το Νοέμβριο 2014. Η συνολική αξιολόγηση είναι αναγκαίο στοιχείο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, παρέχοντας την απαιτούμενη σαφήνεια σχετικά με τις τράπεζες που θα υπάγονται στην απευθείας εποπτεία από την ΕΚΤ. Η άσκηση περιλαμβάνει μία εποπτική εκτίμηση του κινδύνου, μία αξιολόγηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και μία άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα διενεργηθεί σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (European Banking Authority - EBA). Το ολοκληρωμένο αποτέλεσμα της συνολικής αξιολόγησης μπορεί να οδηγήσει σε ένα εύρος επακόλουθων ενεργειών, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων για αλλαγές στις προβλέψεις και τα κεφάλαια των τραπεζών.

Τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, θα ακολουθήσουν διορθωτικά μέτρα (για παράδειγμα, ανακεφαλαιοποίηση, και μέσω διακράτησης κερδών, έκδοση κεφαλαίου, επαναπροσανατολισμός πηγών χρηματοδότησης, διαχωρισμός στοιχείων ενεργητικού και πωλήσεις). Τα χρονικά περιθώρια για την εφαρμογή αυτών των μέτρων θα είναι μέρος του αποτελέσματος της αξιολόγησης. Η ΕΚΤ θα αναγνωρίσει και θα αποδεχτεί διορθωτικές δράσεις που θα αναληφθούν από τις τράπεζες και τις εποπτικές αρχές και πριν την κατάληξη της άσκησης, με τη μορφή εμπλουτισμένων γνωστοποιήσεων, σχηματισμού προβλέψεων, αλλά και ανακεφαλαιοποίησης, διαχωρισμού στοιχείων ενεργητικού και πωλήσεων, καθώς και λοιπών ενεργειών.

Τα κεφαλαιακά ελλείμματα που θα έχουν διαπιστωθεί για βιώσιμες τράπεζες θα πρέπει αρχικά να καλυφθούν από ιδιωτικές πηγές κεφαλαίου. Αν οι ιδιωτικές πηγές κεφαλαίου δεν επαρκούν ή δεν είναι άμεσα διαθέσιμες, μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν δημόσιες πηγές κεφαλαίου, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και τους ευρωπαϊκούς κανόνες, με πρωταρχικό στόχο την εξασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Παρά το γεγονός ότι η μεθοδολογία και τα απαιτούμενα επίπεδα κεφαλαίου, που χρησιμοποιήθηκαν από την ΤτΕ για την πρόσφατη άσκηση κεφαλαιακών αναγκών, ήταν εναρμονισμένα, στο βαθμό που ήταν δυνατό, με την προβλεπόμενη προσέγγιση της ΕΚΤ (με βάση τις δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες τον Φεβρουάριο 2014), υπάρχει κίνδυνος η ΕΚΤ να καταλήξει σε διαφορετικές κεφαλαιακές ανάγκες για την Eurobank.

Κίνδυνος ρευστότητας

Η δυσκολία των ελληνικών τραπεζών να αποκτήσουν πρόσβαση στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου και στις χρηματαγορές, η μείωση του ύψους των καταθέσεων λόγω του αυξημένου δημοσιονομικού κινδύνου και η επιδείνωση της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας, οδήγησαν σε αυξημένη εξάρτηση του Ομίλου από τον μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Παρά το γεγονός ότι η εξάρτηση από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος έχει μειωθεί κατά 50% συγκριτικά με τα ανώτερα επίπεδα του παρελθόντος, ως αποτέλεσμα της πρόσβασης στις αγορές επαναγοράς χρεογράφων (repos), της απόκτησης του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton, της απομόχλευσης των στοιχείων ενεργητικού και της εισροής καταθέσεων, οι ανωτέρω συνθήκες αποτελούν για τον Όμιλο και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα γενικότερα, μια σημαντική και διαρκή πρόκληση για τη διατήρηση της ρευστότητάς τους. Ο Όμιλος αναμένει, όπως άλλωστε επιβεβαιώνεται και στην τελευταία έκθεση προόδου της Τρόικας για το δεύτερο πρόγραμμα προσαρμογής για την Ελλάδα που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2013, ότι οι μηχανισμοί χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και της ΤτΕ θα συνεχίσουν να παρέχουν επαρκή αποθέματα ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα σύμφωνα με τους κανόνες του Ευρωσυστήματος, οι οποίοι προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι η πρόσβαση στην άμεση χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, σε αντίθεση με άλλες μορφές χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, υπόκειται στη διατήρηση από την Τράπεζα ενός ελάχιστου επιπέδου εποπτικών κεφαλαίων.

Λοιποί παράγοντες οικονομικής αβεβαιότητας

Η συνεχιζόμενη επιδείνωση της ελληνικής οικονομίας έχει επηρεάσει αρνητικά τις δραστηριότητες του Ομίλου και ενέχει σημαντικούς κινδύνους και προκλήσεις για τα επόμενα έτη. Επί του παρόντος, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα επηρεάζεται από ένα σύνολο σημαντικών κινδύνων και παραγόντων αβεβαιότητας τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αγοράς. Οι κυριότεροι κίνδυνοι απορρέουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις εξελίξεις από την κρίση του δημόσιου χρέους στην Ευρωζώνη, την επίδραση των σημαντικών προσπαθειών δημοσιονομικής προσαρμογής στην ελληνική οικονομία και την υλοποίηση του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η σημαντική πρόοδος που έχει σημειωθεί έως σήμερα, θα μπορούσε να διακυβευτεί από σημαντικές καθυστερήσεις στην επίσημη χρηματοδότηση, τους εξωτερικούς κλυδωνισμούς της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς και από τους κινδύνους εφαρμογής των μέτρων, την πολιτική αστάθεια και την «κόπωση» ως προς τα μέτρα εξυγίανσης στην Ελλάδα. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, η προσέλκυση νέων επενδύσεων και η επιστροφή σε οικονομική ανάπτυξη παραμένουν οι κυριότερες προκλήσεις για την ελληνική οικονομία. Ωστόσο, η Ελλάδα έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα προς την κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, έχει σημειώσει πρόοδο στον τομέα του προϋπολογισμού και σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις σε άλλους βασικούς τομείς της οικονομίας, οι επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία ενδέχεται να είναι θετικότερες των αναμενόμενων. Ιδιαίτερα αν οι προσπάθειες ιδιωτικοποίησης, που συνδέονται με την ταχεία βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, έχουν συνέχεια και συνοδεύονται από συνεχή ισχυρή εφαρμογή της πολιτικής.

Η συνέχιση της ύφεσης θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη χώρα και να οδηγήσει σε χαμηλότερη κερδοφορία προ προβλέψεων, σε επιδείνωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και σε μείωση των καταθέσεων. Επιπρόσθετα, το αυξημένο κόστος χρηματοδότησης παραμένει σημαντικός παράγοντας κινδύνου, καθώς εξαρτάται τόσο από το κόστος δανεισμού του Δημοσίου όσο και από το επίπεδο συναλλαγματικού κινδύνου, λόγω της ασταθούς φύσης κάποιων νομισμάτων. Οι συνθήκες αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν περαιτέρω την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου στο προσεχές μέλλον.

Παρά τους περιορισμούς και τους παράγοντες αβεβαιότητας που αναφέρθηκαν ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη τους αντισταθμιστικούς παράγοντες που αναφέρονται κατωτέρω, έχει βάσιμη προσδοκία ότι ο Όμιλος θα ολοκληρώσει, εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, όλες τις προγραμματισμένες ενέργειες και πρωτοβουλίες προκειμένου να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα που προήλθε από την πρόσφατη εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών του από την ΤτΕ. Για το λόγο αυτό θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern):

- (α) την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο δείκτης κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) (pro-forma με την ολοκλήρωση της συναλλαγής με τη Fairfax Financial Holdings Limited και την εφαρμογή της μεθόδου IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προβλέπεται από τη Βασιλεία II, για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Νέου ΤΤ) ανήλθε σε 11,3%, σε σχέση με το όριο 9%,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- (β) ότι ο Όμιλος συνεχίζει την υλοποίηση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου του για την κεφαλαιακή του ενίσχυση, το οποίο περιλαμβάνει πρωτοβουλίες που δημιουργούν ή αποδεσμεύουν κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier I) ή/και μειώνουν το σύνολο των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού,
- (γ) εφόσον απαιτηθούν, τη διαθεσιμότητα από το ΤΧΣ επιπρόσθετων κεφαλαίων για την κάλυψη κεφαλαιακών αναγκών, μεγαλύτερων των ποσών εκείνων τα οποία έχουν ήδη καταβληθεί,
- (δ) την ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος χρηματοοικονομικής βοήθειας από τους ΕΕ/ΕΚΤ/ΔΝΤ (συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης αξίας € 50 δις), το οποίο αποσκοπεί στην ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας και στην αποκατάσταση της ανάπτυξης, της αγοράς εργασίας, της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και στην εξασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος,
- (ε) τη δέσμευση των ελληνικών αρχών για τη στήριξη του τραπεζικού συστήματος και τη δημιουργία ενός ιδιωτικού τραπεζικού τομέα βιώσιμου και επαρκώς κεφαλαιοποιημένου, και
- (στ) την αδιάλειπτη πρόσβαση του Ομίλου στο μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (μηχανισμός παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ και Έκτακτος Μηχανισμός Παροχής Ρευστότητας-ELA) στο προσεχές μέλλον.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις 2013 και 2012, εξαιρουμένων εκείνων που παρατίθενται παρακάτω. Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε αναγκαίο, έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση που υιοθέτησε ο Όμιλος για την παρούσα χρήση.

Νέα και τροποποιημένα πρότυπα που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2013:

ΔΛΠ 1, Τροποποίηση - Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Η τροποποίηση αυτή, απαιτεί την διακριτή παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών αποτελεσμάτων περιόδου σε δύο ομάδες, ανάλογα με τη μεταγενέστερη ή όχι αναταξινόμησή τους στα αποτελέσματα. Η εφαρμογή της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίδραση στην παρουσίαση των λοιπών αποτελεσμάτων περιόδου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 12, Τροποποίηση - Φόροι Εισοδήματος

Η τροποποίηση αυτή παρέχει μία πρακτική μέθοδο για την επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων όταν οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται με τη μέθοδο εύλογης αξίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε Ακίνητα». Η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 19, Τροποποίηση - Παροχές σε Εργαζομένους

Η τροποποίηση υιοθετήθηκε από τον Όμιλο αναδρομικά. Ως αποτέλεσμα, το υπόλοιπο έναρξης των ενοποιημένων λοιπών αποτελεσμάτων χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα εις νέον, την 1 Ιανουαρίου 2012, επαναδιατυπώθηκαν σχετικώς, χωρίς να επηρεάσουν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου. Επιπροσθέτως, η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2012, επίσης, επαναδιατυπώθηκε.

Η επίδραση από την υιοθέτηση της τροποποίησης του ΔΛΠ 19 περιγράφεται στις σημ. 38 και 43.

ΔΠΧΑ 7, Τροποποίηση - Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση αυτή απαιτεί γνωστοποίηση της επίδρασης ή της πιθανής επίδρασης που έχουν συμφωνίες για διακανονισμό χρηματοοικονομικών μέσων στην χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου. Συγκεκριμένα, απαιτεί την παροχή πληροφοριών σχετικά με όλα τα αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά μέσα που συμψηφίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση», καθώς και πληροφορίες για εκείνα τα αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά μέσα που, αν και δεν συμψηφίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση», υπόκεινται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή άλλη παρεμφερή σύμβαση.

Οι τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο αναδρομικά. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος εισήγαγε τις γνωστοποιήσεις για συμψηφισμούς χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, στη σημ. 7.2.1.4.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ΔΠΧΑ 13, Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας

Το ΔΠΧΑ 13 θέτει μοναδικό πλαίσιο για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, παρέχει νέο ορισμό για την εύλογη αξία και εισάγει πιο εκτενείς γνωστοποιήσεις σχετικά με την επιμέτρηση αυτής. Οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 13 δεν περιλαμβάνουν την υποχρέωση για παροχή συγκριτικών πληροφοριών για περιόδους προγενέστερες της αρχικής εφαρμογής (1 Ιανουαρίου 2013). Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου από την μελλοντική υιοθέτηση των προϋποθέσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 13. Οι νέες γνωστοποιήσεις και οι βελτιώσεις σε ήδη υπάρχουσες παρέχονται στις σημ. 7.4 και 30.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ, κύκλος 2009-2011

Οι βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ περιλαμβάνουν τροποποιήσεις σε ένα πλήθος προτύπων με στόχο να διευκρινιστούν:

- οι προϋποθέσεις για παροχή συγκριτικής πληροφόρησης του ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»,
- οι προϋποθέσεις ταξινόμησης συγκεκριμένων τύπων εξοπλισμού ως ενσώματα πάγια στοιχεία κατά το ΔΛΠ 16 «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις»,
- λογιστικός χειρισμός της φορολογικής επίδρασης των διανομών στους κατόχους συμμετοχικών τίτλων στο ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση» και
- οι προϋποθέσεις αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση ανά τομέα για το σύνολο ενεργητικού και παθητικού σύμφωνα με το ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις».

Οι παραπάνω βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Νέα πρότυπα και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2013, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 19, Τροποποίηση - Προγράμματα καθορισμένων παροχών: Εισφορές των εργαζομένων (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2015, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση διευκρινίζει τον λογιστικό χειρισμό των προγραμμάτων παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία, όπου οι εργαζόμενοι ή τρίτοι απαιτείται να καταβάλλουν εισφορές οι οποίες δεν μεταβάλλονται με βάση τη διάρκεια της υπηρεσίας, για παράδειγμα εισφορές των εργαζομένων που υπολογίζονται με βάση ένα καθορισμένο ποσοστό των αποδοχών. Η τροποποίηση επιτρέπει οι εισφορές αυτές να αφαιρούνται από το έξοδο συντάξεων στην χρονιά κατά την οποία παρέχεται η σχετική υπηρεσία, αντί να αποδίδονται στις περιόδους υπηρεσίας του εργαζομένου.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση - Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Η τροποποίηση εκδόθηκε ταυτόχρονα με το ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις» και σε συνδυασμό τα δύο πρότυπα αντικαθιστούν το ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις». Η τροποποίηση καθορίζει τον λογιστικό χειρισμό και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για συμμετοχές σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις όταν μια οικονομική οντότητα ετοιμάζει ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 28, Τροποποίηση - Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Η τροποποίηση αντικαθιστά το ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις», καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και παραθέτει τις απαιτήσεις για την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης κατά τη λογιστική των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 32, Τροποποίηση - Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με τις απαιτήσεις για τον συμφηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ΔΛΠ 36, Τροποποίηση - Γνωστοποιήσεις ανακτήσιμης αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Οι τροποποιήσεις περιορίζουν την απαίτηση για τη γνωστοποίηση της ανακτήσιμης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών μόνο για τις περιόδους κατά τις οποίες έχει αναγνωρισθεί ή αντιλογισθεί μια ζημιά απομείωσης.

Επίσης περιλαμβάνουν λεπτομερείς απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις όταν η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 39, Τροποποίηση – Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Η τροποποίηση αυτή παρέχει απαλλαγή από την υποχρέωση διακοπής της λογιστικής αντιστάθμισης όταν, ως αποτέλεσμα νόμων ή κανονισμών, ένα παράγωγο το οποίο έχει οριστεί ως μέσο αντιστάθμισης, ανανεώνεται νομικά (novated) προκειμένου να εκκαθαριστεί από έναν κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά Μέσα (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά Μέσα είναι ένα νέο πρότυπο για τα χρηματοοικονομικά μέσα, του οποίου απώτερος σκοπός είναι να αντικαταστήσει στο σύνολό του το τρέχον ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση.

Το ΔΠΧΑ 9, το οποίο εκδόθηκε το Νοέμβριο του 2009, εισήγαγε νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Απαιτεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού να ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες επιμέτρησης: σε αυτά που επιμετρούνται στην εύλογη αξία και σε αυτά που επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται κατά την αρχική αναγνώριση. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, παρέχεται η δυνατότητα αμετάκλητης επιλογής να παρουσιάζονται οι μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία ενός συμμετοχικού τίτλου, που δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση, στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση και να αναγνωρίζονται μόνο τα έσοδα από μερίσματα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Το ΔΠΧΑ 9 τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2010 ώστε να συμπεριληφθούν οι απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων, όπως και οι απαιτήσεις αποαναγνώρισης. Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί ότι σε περιπτώσεις όπου μία χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που προέρχεται από μεταβολή στον πιστωτικό κίνδυνο της υποχρέωσης, που αφορά στην ίδια την τράπεζα, να αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση, εκτός εάν αυτό θα δημιουργούσε ή θα μεγέθυνε μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία») στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μεταβολές στην εύλογη αξία που προέρχονται από τον πιστωτικό κίνδυνο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δεν μεταφέρονται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 το οποίο εφαρμόζεται επί του παρόντος, το συνολικό ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που έχει προσδιορισθεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7, Υποχρεωτική Ημερομηνία έναρξης Ισχύος και Γνωστοποιήσεις Μετάβασης, που εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2011, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 ήταν υποχρεωτική για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015. Εφαρμογή νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής επιτρεπόταν. Επιπλέον, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 ήταν υποχρεωτική για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που διακρατούνταν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος, ως η ταξινόμηση και επιμέτρηση κατά το ΔΠΧΑ 9 να εφαρμοζόταν ανέκαθεν, αλλά οι συγκριτικές περίοδοι δεν απαιτούνταν να επαναδιατυπωθούν.

Το ΔΠΧΑ 9 τροποποιήθηκε το Νοέμβριο του 2013, με την έκδοση του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Λογιστική Αντιστάθμιση και Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 7 και ΔΛΠ 39, ώστε να συμπεριληφθεί ένα νέο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης που θα αντικατοπτρίζει καλύτερα τις ενέργειες διαχείρισης κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις και μερικές σχετικές τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7. Οι τροποποιήσεις επιτρέπουν στις εταιρείες να υιοθετήσουν νωρίτερα τις προβλέψεις του ΔΠΧΑ 9, όπως εκδόθηκε το 2010, σχετικά με την παρουσίαση των αλλαγών στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στην ίδια την εταιρεία, εντός των λοιπών αποτελεσμάτων χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση, χωρίς ταυτόχρονη υιοθέτηση των λοιπών απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επιπρόσθετα, η απαίτηση υποχρεωτικής υιοθέτησης από την 1 Ιανουαρίου 2015, αποσύρεται και μία νέα ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής θα οριστεί με την ολοκλήρωση της λογιστικής απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Εντούτοις, τον Φεβρουάριο του 2014, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, έλαβε την μη οριστική απόφαση ότι η ημερομηνία ισχύος του ΔΠΧΑ 9 θα είναι η 1 Ιανουαρίου 2018.

Οι εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 9 όπως τροποποιήθηκε το Νοέμβριο του 2013 μπορούν να επιλέξουν στα πλαίσια των λογιστικών αρχών τους εάν θα υιοθετήσουν το νέο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης ή θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν το μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης κατά το ΔΛΠ 39, επί του παρόντος.

Δεδομένου ότι το ΔΠΧΑ 9 είναι ένα έργο υπό εξέλιξη, που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, παραμένει αδύνατη η ποσοτικοποίηση της επίδρασης του, κατά την ημερομηνία έκδοσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 10, Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Το ΔΠΧΑ 10 αντικαθιστά το μέρος του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» που αφορά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και το ΜΕΔ 12 «Ενοποίηση - Οικονομικές οντότητες ειδικού σκοπού». Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10, θεσπίζεται ένας νέος ορισμός του ελέγχου, ο οποίος παρέχει μια μοναδική βάση ενοποίησης για όλες τις οικονομικές οντότητες. Η βάση αυτή στηρίζεται στην έννοια της εξουσίας πάνω σε μια οικονομική οντότητα, στη μεταβλητότητα των αποδόσεων λόγω της συμμετοχής στην οικονομική οντότητα και τη σύνδεση αυτών, αντικαθιστώντας έτσι την έμφαση στο νομικό έλεγχο ή την έκθεση στους κινδύνους και τα οφέλη, ανάλογα με τη φύση της οικονομικής οντότητας.

Η υιοθέτηση του συγκεκριμένου προτύπου δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 11, Από κοινού συμφωνίες (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Το ΔΠΧΑ 11 αντικαθιστά το ΔΛΠ 31 «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες» και το ΜΕΔ 13 «Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες - Μη χρηματικές συνεισφορές από κοινοπρακτούντες». Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, υπάρχουν μόνο δύο τύποι από κοινού συμφωνιών, οι από κοινού δραστηριότητες και οι κοινοπραξίες, και ο τύπος τους καθορίζεται εστιάζοντας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συμφωνίας, παρά στη νομική μορφή της. Η ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης είναι πλέον υποχρεωτική για τις κοινοπραξίες. Η εναλλακτική της αναλογικής μεθόδου ενοποίησης των κοινοπραξιών, η οποία δεν εφαρμόζεται από τον Όμιλο, δεν επιτρέπεται πλέον.

Η υιοθέτηση του συγκεκριμένου προτύπου δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 12, Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Το ΔΠΧΑ 12 καθορίζει τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται προκειμένου οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να μπορούν να αξιολογήσουν την φύση των κινδύνων που συνδέονται με τη συμμετοχή της αναφέρουσας οντότητας σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις, από κοινού συμφωνίες και μη ενοποιούμενες δομημένες οικονομικές οντότητες.

Η υιοθέτηση του συγκεκριμένου προτύπου δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 10, 11 και 12 (Τροποποιήσεις) Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, από κοινού συμφωνίες και γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες : Οδηγίες μετάβασης (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες μετάβασης στο ΔΠΧΑ 10 και παρέχουν επιπρόσθετες αλλαγές κατά τη μετάβαση στα ΔΠΧΑ 10,11 και 12, καθώς απαιτούν η προσαρμοσμένη συγκριτική πληροφόρηση να παρέχεται μόνο για την προηγούμενη περίοδο σύγκρισης. Επιπλέον, για τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μη ενοποιούμενες δομημένες οικονομικές οντότητες, η απαίτηση παρουσίασης συγκριτικής πληροφόρησης για περιόδους πριν την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 12 αφαιρείται.

Ο Όμιλος θα υιοθετήσει τις παραπάνω τροποποιήσεις κατά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ 10,11 και 12.

ΔΠΧΑ 10,12 και ΔΛΠ 27 Τροποποιήσεις - Εταιρείες Επενδύσεων (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014)

Οι τροποποιήσεις απαιτούν οι «εταιρείες επενδύσεων», όπως ορίζονται παρακάτω, να λογιτοκοποιούν τις επενδύσεις σε ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες, καθώς και τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Μόνη εξαίρεση θα αποτελούν οι θυγατρικές που θεωρούνται ως προέκταση των επενδυτικών δραστηριοτήτων της εταιρείας επενδύσεων. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις, μια «εταιρεία επενδύσεων» είναι μια οικονομική οντότητα που:

- (α) λαμβάνει κεφάλαια από έναν ή περισσότερους επενδυτές με σκοπό να προσφέρει σε αυτούς τους επενδυτές υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- (β) δεσμεύεται στους επενδυτές της ότι επιχειρηματικός της σκοπός είναι η επένδυση κεφαλαίων αποκλειστικά για αποδόσεις που θα προέρχονται από υπεραξία κεφαλαίου, έσοδα από επενδύσεις ή και τα δύο, και
- (γ) επιμετρά και αξιολογεί την απόδοση ουσιαστικά όλων των επενδύσεων της βάσει της εύλογης αξίας.

Οι τροποποιήσεις επίσης καθορίζουν τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για τις εταιρείες επενδύσεων.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010-2012 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2015, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε επτά ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός της προϋπόθεσης κατοχύρωσης στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»
- Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου τιμήματος σε μια συνένωση επιχειρήσεων στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»
- Συνάθροιση των λειτουργικών τομέων και συμφωνία του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού των τομέων προς αναφορά με τα στοιχεία ενεργητικού της οικονομικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»
- Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια»
- Βασικά διοικητικά στελέχη στο ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2011-2013 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2015, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2011-13 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Εξαίρεσεις από το πεδίο εφαρμογής για τις κοινοπραξίες στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»
- Εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής για τα χαρτοφυλάκια στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»
- Διευκρίνιση του συσχετισμού ανάμεσα στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και το ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα» κατά την κατηγοριοποίηση των ακινήτων ως επενδυτικά ή ιδιοχρησιμοποιούμενα στο ΔΛΠ 40, και
- Η έννοια των «ΔΠΧΑ σε ισχύ» στο ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς»

ΕΔΔΠΧΑ 21 «Εισφορές» (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2014, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η ΕΔΔΠΧΑ 21 «Εισφορές» διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μια υποχρέωση καταβολής εισφοράς που δεν αποτελεί φόρο εισοδήματος όταν η ενέργεια η οποία προκαλεί την καταβολή της εισφοράς, όπως περιγράφεται στη σχετική νομοθεσία, λαμβάνει χώρα. Για μια εισφορά που προκαλείται όταν ικανοποιείται μια ελάχιστη συνθήκη, για παράδειγμα ένα καθορισμένο επίπεδο εισοδήματος, η διερμηνεία διευκρινίζει ότι καμία υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται πριν ικανοποιηθεί η ελάχιστη συνθήκη.

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τους διαθέσιμους προς πώληση επενδυτικούς τίτλους και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων), τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες επηρεάζουν τα λογιστικά υπόλοιπα των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα υπόλοιπα των εσόδων και εξόδων της περιόδου αναφοράς. Παρά το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το συναλλακτικό νόμισμα της Τράπεζας. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, για τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχει γίνει στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**2.2 Ενοποίηση****(i) Θυγατρικές επιχειρήσεις**

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί, άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών τους, και που γενικά κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Η ύπαρξη και επίπτωση τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι επί του παρόντος ασκήσιμα ή μετατρέψιμα, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της θυγατρικής. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά δικαίωμα ελέγχου, και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου. Το σύνολο των συνολικών εσόδων λογίζεται κατά αναλογία στους ιδιοκτήτες της μητρικής και στα δικαιώματα τρίτων, ακόμη και αν το υπόλοιπο που αναλογεί στα δικαιώματα τρίτων είναι χρεωστικό.

Η απόκτηση θυγατρικών εταιρειών λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα της απόκτησης ελέγχου υπολογίζεται βάσει της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που μεταφέρονται, τους συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδονται ή ανταλλάσσονται ή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία εξαγοράς, συμπεριλαμβάνοντας την εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία ρύθμιση ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Το σχετιζόμενο με τις αποκτήσεις κόστος θα λογιστικοποιείται ως έξοδο εντός των περιόδων κατά τη διάρκεια των οποίων ο αποκτών ανέλαβε το κόστος. Τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μια επιχειρηματική συνένωση, επιμετρώνται αρχικά κατά την ημερομηνία απόκτησης στην εύλογη αξία τους, ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής των δικαιωμάτων τρίτων. Εάν υπήρχαν ήδη συμμετοχικά δικαιώματα στον αποκτώμενο, αυτά επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης και ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει κατά περίπτωση, την απόκτηση δικαιωμάτων τρίτων στον αποκτώμενο είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου.

Το υπερβάλλον του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία απόκτησης, επί της εύλογης αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, λογιστικοποιείται ως υπεραξία. Αν το σύνολο των παραπάνω είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από ρυθμίσεις ενδεχόμενου ανταλλάγματος επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους με τις μεταβολές στην αξία αυτή να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ενδοεταιρικές συναλλαγές, ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοομιλικά κέρδη, που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται, όπως επίσης απαλείφονται και οι ενδοομιλικές ζημιές, εκτός αν η εν λόγω συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Δεσμεύσεις για αγορά δικαιωμάτων τρίτων, μέσω παραγώνων χρηματοοικονομικών μέσων, στα πλαίσια μιας συνένωσης επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση, χωρίς να αναγνωρίζονται δικαιώματα τρίτων. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία της, χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης που βασίζονται στις πιο κατάλληλες εκτιμήσεις, διαθέσιμες στη διοίκηση. Κάθε διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την αρχική της αναγνώριση και η ονομαστική αξία του μεριδίου των δικαιωμάτων τρίτων στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται ως μέρος της υπεραξίας. Μεταγενέστερες αναθεωρήσεις στην αποτίμηση των παραγώνων χρηματοοικονομικών μέσων αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αφορούν σε συνενώσεις επιχειρήσεων με ημερομηνία απόκτησης πριν από την 31 Δεκεμβρίου 2009, όπου αναπροσαρμόζουν το υπόλοιπο της υπεραξίας.

Ο Όμιλος, για λόγους τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, προωθεί τη δημιουργία εταιρειών ειδικού σκοπού οι οποίες μπορεί να αποτελούν ή όχι θυγατρικές (σημ. 2.25). Αυτές οι εταιρείες μπορεί να αποκτήσουν στοιχεία ενεργητικού απευθείας από την Τράπεζα, έχουν περιορισμένη πιθανότητα πτώχευσης και ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, όταν η σχέση μεταξύ του Ομίλου και της εταιρείας υποδηλώνει ότι η εταιρεία ελέγχεται από τον Όμιλο.

Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών επιχειρήσεων έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Οι θυγατρικές επιχειρήσεις της Τράπεζας παρουσιάζονται στη σημ. 28.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**(ii) Συναλλαγές με δικαιώματα τρίτων**

Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής του Ομίλου που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου στις θυγατρικές επιχειρήσεις, αναγνωρίζονται ως συναλλαγές στην καθαρή θέση και η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της συμμετοχής στη νέα καθαρή θέση της θυγατρικής που αποκτήθηκε, αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Κέρδη ή ζημιές από πωλήσεις ποσοστού συμμετοχής που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου της θυγατρικής αναγνωρίζονται επίσης απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Για πωλήσεις του ποσοστού συμμετοχής που επιφέρουν απώλεια ελέγχου, ο Όμιλος αναγνωρίζει κέρδη και ζημιές στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που απομένουν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους με όλες οι μεταβολές να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(iii) Συνενώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη» και δεδομένου ότι οι συνενώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων», οι εν λόγω συναλλαγές λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες εκδόσεις άλλων φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων, οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιο εννοιολογικό πλαίσιο και συμμορφώνονται με τις γενικές αρχές που διέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και τις αποδεκτές πρακτικές του κλάδου.

Στο πλαίσιο της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες προ συνένωσης, χωρίς οποιαδήποτε προσαρμογή στην εύλογη αξία. Ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ του κόστους της συναλλαγής και της λογιστική αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται λογιστικοποιείται στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

Το κόστος συμμετοχής των συνενώσεων αυτών, όπως αναγνωρίζεται από τον Όμιλο, είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης εταιρείας.

(iv) Συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις λογίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν έχει έλεγχο.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, το μερίδιο του Ομίλου επί των ετήσιων κερδών ή ζημιών των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στον ισολογισμό παρουσιάζεται το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή επιχείρηση ως το μερίδιό του στην καθαρή θέση της συγγενούς επιχείρησης πλέον οποιαδήποτε υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά μετά την αφαίρεση τυχόν συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Εάν το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς επιχείρησης είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μερίδιο συμμετοχής του σε αυτή, τότε παύει να αναγνωρίζει το μερίδιό του επί των επιπλέον ζημιών, εκτός εάν έχει υφιστάμενες υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των συγγενών εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Εάν ο Όμιλος αποκτήσει ή παύσει να έχει ουσιώδη επιρροή σε μια επιχείρηση, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που προϋπήρχαν ή απέμειναν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους και όλες οι μεταβολές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(v) Κοινοπραξίες

Μια κοινοπραξία υφίσταται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μια συμβατική ρύθμιση με ένα ή περισσότερα άλλα μέρη προκειμένου να αναλάβει μια οικονομική δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε από κοινού έλεγχο. Από κοινού έλεγχος, είναι η συμβατικές συμφωνηθείσα κοινή άσκηση ελέγχου μιας οικονομικής δραστηριότητας, και υφίσταται μόνο όταν οι στρατηγικές οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις που σχετίζονται με τη δραστηριότητα αυτή απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μερών που ακούν από κοινού τον έλεγχο,

Όπως και οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις, οι συμμετοχές του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συνεπώς, η λογιστική αρχή που περιγράφεται στη σημ. 2.2(iv) ισχύει για τις κοινοπραξίες. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Όταν ο Όμιλος παύει να έχει από κοινού έλεγχο σε μια οικονομική οντότητα, παύει τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης. Κάθε τυχόν συμμετοχικό δικαίωμα που απέμεινε στην οικονομική οντότητα επιμετρύεται εκ νέου στη εύλογη αξία του και κάθε μεταβολή στο λογιστικό υπόλοιπο αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες του Ομίλου παρουσιάζονται στη σημ. 32.

2.3 Ξένο νόμισμα

(i) Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών εξωτερικού μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με βάση τη μέση τιμή συναλλάγματος για την περίοδο αναφοράς.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από θυγατρικές, οι οποίες δε σχεδιάζεται ή δεν αναμένεται να τακτοποιηθούν και αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, αναγνωρίζονται στην «Κατάσταση συνολικών εσόδων». Οι συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής. Όσον αφορά τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη θυγατρική, αυτές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποπληρωμή τους ή όταν αναμένεται να τακτοποιηθούν.

(ii) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.4 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημ. 2.11 και 7.4. Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημιάς από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό. Ο Όμιλος καταχωρεί ορισμένα παράγωγα ως: (α) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας), (β) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών) ή (γ) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής της αξίας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση εξωτερικού που σχετίζεται με τη μετάφραση της λογιστικής αξίας της επένδυσης στο νόμισμα βάσης του Ομίλου. Για τα παράγωγα που καταχωρούνται με τον τρόπο αυτό, χρησιμοποιείται η λογιστική αντιστάθμισης, με την προϋπόθεση ότι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια.

Ο Όμιλος, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, στοιχειοθετεί τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης. Επίσης, στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζονται.

(i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του.

(ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση. Το κέρδος ή η ζημιά της μη αποτελεσματικής αναλογίας, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ποσά που έχουν συσσωρευτεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημιά (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται).

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(iii) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων χρηματικών στοιχείων που αποτελούν μέρος των καθαρών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εξωτερικού, αντιμετωπίζονται με τρόπο παρόμοιο με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, δηλαδή, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στο μέσο αντιστάθμισης σχετικά με την αποτελεσματική αναλογία της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ το κέρδος ή η ζημιά σχετικά με τη μη αποτελεσματική αναλογία, αναγνωρίζεται κατευθείαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της επιχείρησης εξωτερικού σαν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την πώληση.

(iv) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι εύλογες αξίες παραγώνων μέσων που κρατούνται για εμπορικούς σκοπούς και για σκοπούς αντιστάθμισης, παρουσιάζονται στη σημ. 24.

2.5 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.6 Κατάσταση αποτελεσμάτων

(i) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων. Για τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, οι ταμειακές ροές υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη όλους τους όρους του συμβολαίου του χρηματοοικονομικού μέσου εξαιρώντας τις μελλοντικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει τις αμοιβές και τις μονάδες βάσης που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών του συμβολαίου και που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών, και όλα τα άλλα υπέρ και υπό το άρτιο ποσά.

Όπου ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού χαρακτηρίζεται ως απομειωμένο, η αύξηση στην παρούσα αξία του ποσού που διαγράφηκε λόγω της παρόδου του χρόνου (unwinding), αναγνωρίζεται ως έσοδο από τόκους χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που προεξοφλεί τις μελλοντικές ταμειακές ροές, για σκοπούς υπολογισμού της ζημιάς απομείωσης.

(ii) Αμοιβές και προμήθειες

Οι αμοιβές και προμήθειες αναγνωρίζονται γενικά σε δεδουλευμένη βάση. Οι προμήθειες και αμοιβές που σχετίζονται με συναλλαγές ανταλλαγής συναλλάγματος/νομίσματος, εισαγωγές/εξαγωγές, εμβάσματα, τραπεζικά έξοδα και χρηματιστηριακές δραστηριότητες, αναγνωρίζονται με την ολοκλήρωση της εν λόγω συναλλαγής.

2.7 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου. Έξοδα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κτήσης ενσωματώνονται στο κόστος του παγίου, μόνο όταν ο Όμιλος είναι πιθανό να έχει οικονομικά οφέλη στο μέλλον και είναι δυνατή η αξιόπιστη μέτρηση της αξίας του παγίου. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

- Γήπεδα: μηδενική απόσβεση
- Κτίρια: 40-50 έτη
- Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων: κατά τη διάρκεια του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του παγίου εάν είναι μικρότερη
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και λογισμικά προγράμματα: 4-10 έτη
- Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός: 4-20 έτη
- Οχήματα: 5-7 έτη

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ως επενδύσεις σε ακίνητα, καταχωρούνται τα ακίνητα που κατέχονται για αποδόσεις ενοικίων και/ή κεφαλαιουχικές ανατιμήσεις, και τα οποία δε χρησιμοποιούνται από εταιρείες του Ομίλου. Οι επενδύσεις σε ακίνητα, παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης, συνεπώς η πολιτική που περιγράφεται παραπάνω ισχύει και για αυτή την κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**2.8 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία****(i) Υπεραξία**

Για συνενώσεις επιχειρήσεων που ολοκληρώθηκαν μετά τη 1 Ιανουαρίου 2010, η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας των προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία της εξαγοράς επί της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν. Η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών εταιρειών, περιλαμβάνεται στα «άυλα πάγια στοιχεία». Η υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά συγγενών και από κοινού ελεγχόμενων επιχειρήσεων δεν γνωστοποιείται ούτε ελέγχεται ξεχωριστά για απομείωση, αλλά περιλαμβάνεται στις «συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις» και στις «συμμετοχές σε από κοινού ελεγχόμενες επιχειρήσεις».

Η υπεραξία κατά την εξαγορά θυγατρικών δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης του Ομίλου διενεργείται στο τέλος κάθε χρήσης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να εκτιμηθεί αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Η υπεραξία λογίζεται στο κόστος μείον σωρευτικές ζημιές απομείωσης. Όταν επανεξετάζεται για απομείωση, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανεμηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής διοίκησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί την υπεραξία είτε σε επίπεδο ξεχωριστής νομικής οντότητας είτε ομάδας νομικών οντοτήτων σύμφωνα με την εσωτερική παρακολούθηση των επιχειρηματικών τομέων.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό της. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use) η οποία είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Μια ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται αμέσως ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντλογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας εταιρείας, περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην εταιρεία που πωλείται.

(ii) Λογισμικά προγράμματα

Το κόστος που σχετίζεται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν προκύπτει. Το κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη αναγνωρίσιμων και μοναδικών λογισμικών προγραμμάτων που ελέγχονται από τον Όμιλο και αναμένεται ότι θα επιφέρουν οφέλη μεγαλύτερα του κόστους πέραν του ενός έτους, αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο στοιχείο και αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο σε 4 έτη εκτός των λειτουργικών συστημάτων όπου η ωφέλιμη ζωή τους μπορεί να παραταθεί μέχρι τα 10 έτη.

(iii) Λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι πάγια στοιχεία που είναι διαχωρίσιμα ή προκύπτουν από συμβατικά ή άλλα νομικά δικαιώματα και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει άυλα πάγια στοιχεία που αποκτώνται από εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(iv) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας, εκτός από την υπεραξία, δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται ετησίως για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται εξετάζονται για απομείωση όποτε κάποια γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο ανάμεσα στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν απομειωθεί εξετάζονται για πιθανό αντιλογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

2.9 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω αποτελεσμάτων, δάνεια και απαιτήσεις, επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους και επενδυτικοί τίτλοι διαθέσιμοι προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από τη Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

(i) Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

(ii) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δε διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από τον Όμιλο ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τίτλοι που καταχωρούνται σε αυτήν την κατηγορία παρουσιάζονται στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων ως χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου.

(iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές για τις οποίες η Διοίκηση του Ομίλου έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Αν ο Όμιλος πωλούσε ένα σημαντικό μέρος των επενδύσεων αυτών, τότε ολόκληρη η κατηγορία θα ακυρωνόταν και οι επενδύσεις θα επανακατηγοριοποιούνταν ως διαθέσιμες προς πώληση.

(iv) Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι

Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι, είναι οι τίτλοι που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίοι μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Λογιστικός χειρισμός και υπολογισμός**

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα δάνεια που προέρχονται από τον Όμιλο αναγνωρίζονται όταν εκταμειούνται μετρητά στους πιστούχους. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης των ταμειακών ροών τους λήγουν ή όταν ο Όμιλος έχει ουσιαστικά μεταβιβάσει τους κινδύνους και τις αποδόσεις που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωρισθεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι τόκοι τους όμως, που υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα μερίσματα από διαθέσιμους προς πώληση επενδυτικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όταν το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος εγκριθεί από τους μετόχους.

2.10 Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων

Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος, και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν δύο υποκατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση.

Ο Όμιλος προσδιορίζει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση εξοφλείται ακυρώνεται ή λήγει. Όταν η υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση του Ομίλου αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιαστικά, μια τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά ανάμεσα στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι ουσιαστικά διαφορετικοί, όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών σύμφωνα με τους νέους όρους, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε αμοιβών που πληρώθηκαν καθαρών από αμοιβές που ελήφθησαν προεξοφλημένες χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Αν μια ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιήθηκε αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας επί της εξόφλησης. Αν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιείται αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Παρομοίως, όταν ο Όμιλος επαναγοράζει χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο, αντιμετωπίζει λογιστικά τις συναλλαγές αυτές ως εξόφληση χρέους.

2.11 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Η αρχή που εφαρμόστηκε από τον Όμιλο για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων πριν και μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας», περιγράφεται παρακάτω.

Ισχύουσα αρχή από την 1 Ιανουαρίου 2013

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου ο Όμιλος έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος, εκτός εάν ο Όμιλος θεωρεί ότι η εύλογη αξία, κατά την αρχική αναγνώριση αποδεικνύεται από επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 7.4).

Για στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε επαναλαμβανόμενη βάση, ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός της ιεραρχίας εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου εντός του οποίου η μεταφορά χρηματοοικονομικού μέσου πραγματοποιήθηκε.

Ισχύουσα αρχή πριν από την 1 Ιανουαρίου 2013

Η εύλογη αξία είναι το ποσό για το οποίο ένα στοιχείο ενεργητικού θα μπορούσε να ανταλλαχθεί ή μια υποχρέωση να διακανονιστεί, μεταξύ ενημερωμένων και πρόθυμων μερών σε μία συναλλαγή καθαρά εμπορικής βάσης, την ημερομηνία επιμέτρησης.

Ο Όμιλος επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας επίσημες χρηματιστηριακές τιμές σε μία ενεργή αγορά, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι χρηματιστηριακές τιμές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση.

Εάν η αγορά ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν είναι ενεργή, ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν την χρήση πρόσφατων συναλλαγών που έγιναν σε καθαρά εμπορική βάση, εάν είναι διαθέσιμες, αναφορά στην τρέχουσα εύλογη αξία ενός άλλου συγκρίσιμου, ουσιαστικά ίδιου χρηματοοικονομικού μέσου, μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης, καθώς και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνά από τους συμμετέχοντες στην αγορά.

Εάν ένα στοιχείο ενεργητικού ή μία υποχρέωση που επιμετράται στην εύλογη αξία έχει μία τιμή προσφοράς και μία τιμή ζήτησης, τότε ο Όμιλος επιμετράει στοιχεία ενεργητικού και θέσεις αγοράς στην τιμή προσφοράς και υποχρεώσεις και θέσεις πώλησης στην τιμή ζήτησης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.12 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται με τη μέθοδο της εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού υπόκεινται σε απομείωση όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης

Για την έκθεση του Ομίλου σε δάνεια λιανικής τραπεζικής, η αντικειμενική ένδειξη ότι το δάνειο ή ομάδα δανείων έχουν υποστεί απομείωση, περιλαμβάνει παρατηρήσιμα δεδομένα που περιέχονται στην προσοχή του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, σημαντική μείωση του ατομικού και/ή του οικογενειακού εισοδήματος ή απώλεια της εργασίας,
- (β) αθέτηση ή παραβίαση συμβολαίου,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική επίδοση και συμπεριφορά του πιστούχου (για παράδειγμα καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των συμβατικών του υποχρεώσεων),
- (δ) μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές από ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού μέσω ενός αρνητικού μοντέλου αποπληρωμής όπως ελλειπείς πληρωμές,
- (ε) ο Όμιλος, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, προβαίνει σε ρυθμίσεις που υπό άλλες συνθήκες δε θα παρείχε, όπως μείωση της μηνιαίας δόσης του οφειλέτη για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- (στ) υπάρχει πιθανότητα ο πιστούχος να περιέρχεται σε χρηματοοικονομική δυσχέρεια,
- (ζ) Ζημιογόνα γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του πιστούχου να αποπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις εντός του συμφωνηθέντος χρόνου όπως :
 - σοβαρή ασθένεια ή αδυναμία του οφειλέτη ή μέλους της οικογένειας
 - θάνατος του πιστούχου.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης σε επιχειρηματικά δάνεια ο Όμιλος αξιολογεί ανά περίπτωση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης χρησιμοποιώντας τα πιο κάτω κριτήρια:

- (α) Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή οφειλέτη,
- (β) Αθέτηση ή παραβίαση της σύμβασης,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική επίδοση του δανειολήπτη οι οποίες επιδρούν στην ικανότητα του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις όπως:
 - λειτουργικές ζημιές
 - ανεπάρκεια κεφαλαίου κίνησης
 - αρνητική καθαρή θέση του πιστούχου
- (δ) άλλα γεγονότα που υποδηλώνουν την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής επίδοσης του πιστούχου, όπως παραβίαση ρητρών ή άλλων όρων του δανείου ή μερική διαγραφή των υποχρεώσεων του πιστούχου εξαιτίας οικονομικών ή νομικών λόγων σχετικών με την οικονομική του κατάσταση,
- (ε) σημαντικές αλλαγές στην αξία του ενεχύρου το οποίο σχετίζεται με την υποχρέωση,
- (στ) ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστούχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- (ζ) είναι πιθανό ο πιστούχος να περιέρχεται σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης,
- (η) σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στις συνθήκες του κλάδου ή της γεωγραφικής περιοχής στην οποία δραστηριοποιείται ο πιστούχος η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- (θ) πληροφορίες σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς που περιλαμβάνουν την κατάσταση άλλων δανειακών υποχρεώσεων του πιστούχου,
- (ι) σημαντική υποβάθμιση του εσωτερικού ή εξωτερικού βαθμού φερεγγυότητας των χρηματοοικονομικών μέσων του πιστούχου όταν εξετάζονται με άλλες πληροφορίες.

(i) Στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην αναπόσβεστη αξία κτήσης

Αξιολόγηση απομείωσης

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν ο Όμιλος αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση. Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης, δεν περιλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Για να οριστεί εάν ένα δάνειο είναι από μόνο του σημαντικό για σκοπούς αξιολόγησης απομείωσης, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τη σημασία της επιμέρους δανειακής σχέσης και πως γίνεται η διαχείριση αυτής, το μέγεθος του δανείου και τη κατηγορία του προϊόντος. Συνεπώς, δάνεια σε επιχειρήσεις και δάνεια σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως επίσης και οι επενδυτικοί τίτλοι θεωρούνται γενικώς από μόνα τους σημαντικά. Τα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής τραπεζικής γενικώς αξιολογούνται για απομείωση σε συλλογική βάση καθώς αποτελούνται από μεγάλα ομοιογενή χαρτοφυλάκια ενώ τα ανοίγματα για τα οποία γίνεται εξατομικευμένη διαχείριση αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

Επιμέτρηση απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημιάς απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Το τρέχον ποσό του περιουσιακού στοιχείου, μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων ή απευθείας για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Αν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού, φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Στην πράξη, ο Όμιλος μπορεί να υπολογίζει την απομείωση βάσει της εύλογης αξίας ενός μέσου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών κάποιου εξασφαλισμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, αντικατοπτρίζει τη ροή μετρητών που μπορεί να προκύψει από την εκκαθάριση, μετά την αφαίρεση των εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν η εκκαθάριση είναι πιθανή.

Για σκοπούς ομαδικής αξιολόγησης για απομείωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της μεθόδου αξιολόγησης του Ομίλου, που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του στοιχείου ενεργητικού, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, τον τύπο της εξασφάλισης, προηγούμενο καθεστώς αποπληρωμής, και άλλους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με τον υπολογισμό μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, αφού υποδεικνύουν την ικανότητα του χρεώστη να πληρώσει όλα τα ποσά που οφείλονται βάσει των όρων του συμβολαίου των στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές σε μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται ομαδικά για απομείωση, υπολογίζονται βάσει των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων ενεργητικού της ομάδας και της ιστορικής εμπειρίας για ζημιές στοιχείων ενεργητικού με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά της ομάδας. Η ιστορική εμπειρία για ζημιές αναθεωρείται βάσει των παρόντων δεδομένων, ώστε να ενσωματώνεται η επίδραση των τρεχουσών συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζεται η ιστορική εμπειρία, και να απαλείψει την επίδραση των συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν υπάρχουν σήμερα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι υπολογισμοί για αλλαγές στις μελλοντικές ταμειακές ροές για ομάδες στοιχείων ενεργητικού πρέπει να αντικατοπτρίζουν και να είναι ευθυγραμμισμένοι με αλλαγές σε πρόσφατα δεδομένα από περίοδο σε περίοδο (για παράδειγμα, αλλαγές σε ποσοστά ανεργίας, τιμές ακινήτων, καθεστώς αποπληρωμών, ή άλλους παράγοντες που υποδεικνύουν αλλαγές στην πιθανότητα ζημιών στην ομάδα των στοιχείων ενεργητικού και στο μέγεθός τους). Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, αναθεωρούνται συχνά από τον Όμιλο ώστε να μειώνουν τυχόν διαφορές μεταξύ των ζημιών που υπολογίστηκαν και των ζημιών που τελικώς πραγματοποιήθηκαν.

Αντιλογισμός Απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως βελτίωση στο βαθμό φερεγγυότητας του πιστούχου), η προηγουμένως αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσης αντιλογίζεται μέσω αναπροσαρμογής του λογαριασμού προβλέψεων ή της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου ενεργητικού. Το ποσό που αντιλογίστηκε αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Διαγραφή Δανείων και Απαιτήσεων

Ένα δάνειο και η σχετική πρόβλεψη διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική ανάκτησης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές πληροφορίες όπως την πραγματοποίηση μιας σημαντικής αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του πιστούχου όπως να μην μπορεί να πληρώνει πλέον την υποχρέωση του.

Η χρονική στιγμή της διαγραφής εξαρτάται κυρίως από το εάν υπάρχει εξασφάλιση καθώς επίσης το εάν ο Όμιλος εκτιμά ότι είναι εισπράξιμο το ποσό. Ο αριθμός των ημερών καθυστέρησης αποτελεί για τον Όμιλο μια ένδειξη, παρόλα αυτά δεν θεωρείται ως καθοριστικός παράγοντας. Ειδικά για εξασφαλισμένα ανοίγματα, η χρονική στιγμή των διαγραφών εξαρτάται κυρίως από τα κατά τόπους αρμόδια δικαστήρια και συνεπώς μπορεί να καθυστερήσει εξαιτίας διαφόρων νομικών κωλυμάτων.

Το ανεξόφλητο χρέος εξακολουθεί να υπόκειται σε διαδικασίες ανάκτησης ακόμα και μετά τη διαγραφή εκτός από τις περιορισμένες περιπτώσεις όπου Όμιλος χαρίζει το χρέος ως μια έκφραση κοινωνικής ευθύνης.

Μεταγενέστερες ανακτήσεις ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί μειώνουν το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τροποποιήσεις δανείων

Τροποποιήσεις στους συμβατικούς όρους των δανείων μπορεί να προκύψουν εξαιτίας διαφόρων παραγόντων όπως μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, διατήρηση του πελάτη και πιθανή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου. Μέτρα ρύθμισης δανείων (Forbearance measures) λαμβάνονται στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι πληρωμής του δανείου έχουν τροποποιηθεί εξαιτίας οικονομικής δυσχέρειας του πιστούχου. Άλλες επαναδιαπραγματεύσεις, κυρίως επιχειρηματικής φύσης δεν θεωρούνται μέτρα ρύθμισης.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του δανείου λήγουν ή ο Όμιλος μεταφέρει τα δικαιώματά του να εισπράξει αυτές τις ροές με μια άμεση πώληση με την οποία ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού έχουν μεταφερθεί.

Επιπλέον όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει τροποποιηθεί, ο Όμιλος καθορίζει εάν το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αποαναγνωριστεί και να αναγνωριστεί ένα καινούριο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση των αλλαγών σε σχέση με τους αρχικούς συμβατικούς όρους. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό από γεγονότα τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση όπως :

- (α) ένα μη εξασφαλισμένο δάνειο γίνεται πλήρως εξασφαλισμένο,
- (β) πολλά δάνεια ενοποιούνται σε ένα ενιαίο δάνειο,
- (γ) την αφαίρεση ή την προσθήκη χαρακτηριστικών μετατροπής δανείου που περιλαμβάνονται στη δανειακή σύμβαση,
- (δ) μια αλλαγή στο νόμισμα στο οποίο εκφράζονται ο τόκος ή το κεφάλαιο του δανείου,
- (ε) μια αλλαγή στη διαβάθμιση του χρηματοοικονομικού μέσου,
- (στ) άλλες αλλαγές όπου κάνουν τους όρους της νέας σύμβασης να θεωρούνται ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους του αρχικού δανείου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Όταν οι όροι της νέας σύμβασης είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς της αρχικής σύμβασης, το αρχικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται και ένα νέο δάνειο αναγνωρίζεται σε εύλογη αξία. Όποια διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του αποαναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου και της εύλογης αξίας του νέου δανείου, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος μπορεί περιστασιακά να εισέλθει σε συναλλαγή ανταλλαγής χρέους με απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου. Ομοίως, το τροποποιημένο δάνειο αποαναγνωρίζεται ενώ οι συμμετοχικοί τίτλοι οι οποίοι λαμβάνονται ως αντάλλαγμα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, με κάθε προκύπτον κέρδος ή ζημιά να αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(ii) Στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωρισθεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, η συσσωρευμένη ζημιά – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντλιογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημιά απομείωσης αντλιογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

2.13 Συμφωνίες πώλησης, επαναγοράς και δανεισμού χρεογράφων**(i) Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς**

Τα χρεόγραφα που πωλούνται με βάση συμφωνίες επαναγοράς (repos) συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου, ενώ η σχετική υποχρέωση ανάλογα με το αντισυμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνεται στα οφειλόμενα ποσά σε άλλες τράπεζες, ή σε πελάτες. Χρεόγραφα που αγοράστηκαν βάσει συμφωνιών επαναπώλησης (reverse repos) αναγνωρίζονται ως δάνεια και προκαταβολές σε άλλες τράπεζες ή πελάτες αναλόγως. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς αναγνωρίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της περιόδου της συμφωνίας επαναγοράς, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(ii) Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζει ο Όμιλος σε τρίτους παραμένουν στις οικονομικές καταστάσεις. Χρεόγραφα που δανείζεται ο Όμιλος δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν πωληθούν σε τρίτους, οπότε η αγορά και η πώληση καταχωρούνται και το κέρδος ή η ζημιά περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Η υποχρέωση επιστροφής των χρεογράφων καταχωρείται στην εύλογη αξία ως εμπορική υποχρέωση (trading liability).

2.14 Μισθώσεις**(i) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο μισθωτής**

Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Οι μισθώσεις ενσώματων παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται στην αρχή της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου που εκμισθώθηκε και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα κατανέμεται μεταξύ της υποχρέωσης και των εξόδων χρηματοδότησης, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο σε σχέση με το υπόλοιπο της χρηματοδότησης που εκκρεμεί. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο πάνω στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτούνται με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους και της περιόδου μίσθωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Λειτουργικές μισθώσεις:

Οι μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

(ii) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Όταν στοιχεία ενεργητικού εκμισθώνονται βάσει χρηματοδοτικών μισθώσεων, η παρούσα αξία των καταβλητέων μισθωμάτων αναγνωρίζεται ως απαίτηση. Η διαφορά μεταξύ του μικτού ποσού της απαίτησης και της παρούσας αξίας της απαίτησης, αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένο χρηματοοικονομικό έσοδο. Τα έσοδα από μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης, που αντικατοπτρίζει μια σταθερή περιοδική απόδοση.

Λειτουργικές μισθώσεις:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα πάγια. Το έσοδο από ενοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

2.15 Φόρος εισοδήματος**(i) Τρέχουσα φορολογία**

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται στο σύνολό του, με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), επί των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιωδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, από συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται όταν αναμένεται ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο έναντι του οποίου οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων και των μέσων αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων, και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού, όταν είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζημιές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.16 Παροχές στο προσωπικό

(i) Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει ο Όμιλος επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές του Ομίλου αναγνωρίζονται ως έξοδο στη χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

(ii) Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (SLSRI) και παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, ο Όμιλος σχηματίζει υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για υπαλλήλους που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Το ποσό της υποχρέωσης σχηματίζεται βάσει αναλογιστικής μελέτης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης για τον Όμιλο αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης την περίοδο που προκύπτουν και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους.

Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ο Όμιλος επιπλέον λαμβάνει υπόψη πιθανές αποχωρήσεις προσωπικού προ της κανονικής συνταξιοδότησης βάσει των όρων προηγούμενων προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου.

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία είναι πληρωτέες όταν η απασχόληση του εργαζομένου τερματίζεται από τον Όμιλο πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, ή όταν ένας εργαζόμενος δέχεται προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Ο Όμιλος αναγνωρίζει παροχές εξόδου από την υπηρεσία το συντομότερο μεταξύ των παρακάτω ημερομηνιών: (α) όταν ο Όμιλος δεν έχει την δυνατότητα να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και (β) όταν ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κόστη μίας αναδιάρθρωσης και περιλαμβάνει την πληρωμή των παροχών εξόδου από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που μία προσφορά γίνεται για να ενθαρρύνει την οικειοθελή αποχώρηση, οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία επιμετρώνται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχθούν την προσφορά. Παροχές που καθίστανται καταβλητέες σε περισσότερο από 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς προεξοφλούνται σε παρούσα αξία.

(iii) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση, ανταμείβει με μετρητά (bonus) τους υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus), οι οποίες απαιτούν μόνο την έγκριση της Διοίκησης, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά τη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους του Ομίλου.

(iv) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση του Ομίλου ανταμείβει περιοδικά και κατά βούληση τους υπαλλήλους με δωρεάν μετοχές και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών. Οι παροχές σε μετοχές που δε συνδέονται με την απόδοση των υπαλλήλων, κατοχυρώνονται κατά την περίοδο στην οποία χορηγούνται. Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που συνδέονται με την επίτευξη ορισμένων στόχων και τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας, κατοχυρώνονται μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ανωτέρω προϋποθέσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχών που χορηγούνται αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (ονομαστική αξία) και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση μη-διανεμόμενου αποθεματικού κατά την περίοδο κατοχύρωσης αυτών. Οι εισπράξεις μετά την αφαίρεση σχετικών εξόδων συναλλαγής, πιστώνονται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, με μεταφορά του μη-διανεμόμενου αποθεματικού στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

2.17 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

(i) Αναγνώριση εσόδων

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κάλυψης κατά ζημιών καθώς και για τα συμβόλαια ασφαλίσων ζωής βραχυπρόθεσμης διάρκειας, τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο αναλογικά με τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης (δεδουλευμένα ασφάλιστρα). Για τα συμβόλαια που παραμένουν ενεργά κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, το μέρος του ασφαλιστρού που έχει εισπραχθεί και δεν έχει καταστεί δεδουλευμένο αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένο ασφάλιστρο και αποτελεί στοιχείο υποχρεώσεων. Τα έσοδα από ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν από τη μείωση από αναλογούσες προμήθειες ή αντασφαλιστικές εκχωρήσεις.

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια μακροπρόθεσμης διάρκειας τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο, όταν καταστούν απαιτητά από τον συμβαλλόμενο. Τα έσοδα από ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν από την αφαίρεση της προμήθειας. Η υποχρέωση για τις συμβατικές παροχές οι οποίες αναμένεται να πραγματοποιηθούν στο μέλλον καταχωρείται ως στοιχείο υποχρεώσεων όταν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι σε ισχύ και αναγνωρίζονται τα ασφάλιστρα.

(ii) Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται σε:

Μαθηματικές προβλέψεις

Οι μαθηματικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν ασφαλιστικές υποχρεώσεις για τις μακροχρόνιες συμβάσεις ασφάλισης ζωής. Υπολογίζονται βάσει αναλογιστικών μεθόδων, λαμβάνοντας υπ' όψη τις αναλογιστικές παραδοχές που ορίζονται από τους αρμόδιους φορείς (πίνακας θνησιμότητας και τεχνικό επιτόκιο) που ήταν σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, και λογίζονται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο και της παρούσας αξίας των συμβατικά εισπρακτέων ασφαλίσεων.

Προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ

Οι προβλέψεις για τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα σχηματίζονται για τα βραχυπρόθεσμα συμβόλαια ασφαλίσων ζωής και τα συμβόλαια ασφαλίσων κατά ζημιών. Το ποσό της πρόβλεψης προκύπτει ως το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων που αντιστοιχεί στην περίοδο από την ημερομηνία ισολογισμού έως τη λήξη της περιόδου την οποία αφορούν τα ασφάλιστρα των συγκεκριμένων συμβολαίων και αναλογεί στην επόμενη χρήση. Επιπλέον, σχηματίζονται προβλέψεις για κινδύνους σε ισχύ όταν αναμένεται ότι τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα δε επαρκούν για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που βρίσκονται σε ισχύ την ημερομηνία υπολογισμού.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων

Οι προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων αφορούν υποχρεώσεις από απαιτήσεις που απορρέουν από ασφαλιστικά συμβάντα (ζημιές), οι οποίες έχουν αναγγελθεί αλλά δεν έχουν διακανονισθεί μέχρι την ημερομηνία ισολογισμού. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις σχηματίζονται ανά περίπτωση με τη μέθοδο φάκελο-προς-φάκελο, με τη συνδρομή ειδικών εκτιμητών βάσει των υφιστάμενων στοιχείων της αναγγελίας και του συμβάντος (πραγματογνωμοσύνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις κλπ). Η επάρκεια των προβλέψεων εκκρεμών αποζημιώσεων εξετάζεται και με στατιστικές μεθόδους. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (incurred but not reported), ο Όμιλος αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις.

(iii) Επάρκεια Ασφαλιστικών Προβλέψεων

Στο τέλος κάθε οικονομικής περιόδου ο Όμιλος εξετάζει την επάρκεια των ασφαλιστικών προβλέψεων (Liability Adequacy Test-LAT) προκειμένου να εξετάσει κατά πόσο οι σχηματισθείσες ασφαλιστικές προβλέψεις είναι επαρκείς χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών συμπεριλαμβάνοντας τα σχετικά έξοδα. Στις περιπτώσεις που οι σχηματισθείσες προβλέψεις δεν είναι επαρκείς υπό το πρίσμα των αναμενόμενων ταμειακών ροών, το σύνολο της διαφοράς αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(iv) Αντασφάλιση

Οι συμβάσεις που συνάπτονται με αντασφαλιστές όπου προβλέπεται ότι ο Όμιλος θα αποζημιώνεται για επελθούσες ζημιές που καλύπτονται από ένα ή περισσότερα συμβόλαια που εκδίδονται τον Όμιλο (πρωτασφαλιστήρια) και που πληρούν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, ταξινομούνται ως αντασφαλιστικές συμβάσεις.

Οι παροχές τις οποίες ο Όμιλος δικαιούται σύμφωνα με τις ισχύουσες αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως αντασφαλιστικό στοιχείο ενεργητικού. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από βραχυπρόθεσμα υπόλοιπα απαιτήσεων από αντασφαλιστές, καθώς και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που εξαρτώνται από τις αναμενόμενες ζημιές και τα λοιπά οφέλη που απορρέουν από τις σχετικές αντασφαλιστικές συμβάσεις. Τα ποσά που μπορούν να ανακτηθούν και αποτελούν υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από αντασφαλιστές υπολογίζονται σύμφωνα με τα ποσά που συνδέονται με τις αντασφαλιστικές συμβάσεις ασφάλισης και σύμφωνα με τους όρους της κάθε σύμβασης αντασφάλισης. Υποχρεώσεις αντασφάλισης είναι κατά κύριο λόγο ασφάλιστρα που καταβάλλονται για να καλύψουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις και αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν καταστούν απαιτητές.

Ο Όμιλος αξιολογεί εάν τα αντασφαλιστικά στοιχεία ενεργητικού έχουν υποστεί απομειώσεις σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι το αντασφαλιστικό στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία του αντασφαλιστικού στοιχείου ενεργητικού σύμφωνα με το ποσό της απομείωσης και το αναγνωρίζει ως ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.18 Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα γήπεδα και κτίρια που αποκτούνται από πλειστηριασμούς για ανάκτηση απομειωθέντων δανείων, περιλαμβάνονται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά. Τα εν λόγω αποκτηθέντα πάγια στοιχεία κατέχονται προσωρινά για πώληση και αναγνωρίζονται στο χαμηλότερο ποσό μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Τα κέρδη ή ζημιές από την πώληση περιλαμβάνονται στα λοιπά λειτουργικά έσοδα.

2.19 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα πού ασκεί έλεγχο πάνω στον Όμιλο και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα
- (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα
- (γ) τις συγγενείς εταιρείες
- (δ) τις συνδεδεμένες εταιρείες

Οι συναλλαγές παρόμοιας φύσης παρουσιάζονται σε συνολική βάση. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, ο διακανονισμός της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία και απαιτεί την εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντλιογίζεται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.21 Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Ο επιχειρηματικός τομέας είναι ένα ξεχωριστό τμήμα του Ομίλου που δραστηριοποιείται στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών, οι οποίες μπορεί να αποφέρουν έσοδα και να δημιουργήσουν έξοδα, εντός ενός συγκεκριμένου οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επιχειρηματικοί τομείς καθορίζονται βάσει των εσωτερικών αναφορών σχετικά με τα λειτουργικά αποτελέσματα των τμημάτων του Ομίλου, που επιβλέπει ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσής τους. Επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Διοικητική Επιτροπή (Executive Board), (η οποία αντικατέστησε την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού από τον Αύγουστο του 2013), η οποία λαμβάνει στρατηγικές αποφάσεις. Τα έσοδα, έξοδα και η απόδοση ανά τομέα περιλαμβάνουν και μεταφορές μεταξύ τομέων δραστηριοτήτων. Αυτές οι μεταφορές λογίζονται σε ανταγωνιστικές τιμές, οι οποίες είναι συναφείς με τις χρεώσεις σε μη συνδεδεμένους πελάτες για την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών.

2.22 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα έκδοσης κοινών μετοχών ή δικαιωμάτων, μετά από φόρους, αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά του προϊόντος έκδοσης.

Η διανομή μερισμάτων αναγνωρίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, όταν εγκριθεί από τους μετόχους του Ομίλου. Τυχόν προμερίσματα αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όταν εταιρείες του Ομίλου αγοράζουν μετοχές της Τράπεζας (ίδιες μετοχές) το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια μέχρι την ακύρωση, επανέκδοση ή πώληση των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές πωλούνται ή επανεκδίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.23 Προνομιούχοι τίτλοι

Οι προνομιούχοι τίτλοι που εκδίδονται από τον Όμιλο καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια όταν δεν υπάρχει συμβατική υποχρέωση να κομιστούν στον κάτοχό τους ταμειακά διαθέσιμα ή κάποιο άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού. Τα επιπρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την έκδοση νέων προνομιούχων τίτλων καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως μείωση του προϊόντος της έκδοσης, μετά από φόρους.

Η διανομή μερίσματος στους κατόχους προνομιούχων τίτλων, αναγνωρίζεται ως μείωση της καθαρής θέσης, κατά την ημερομηνία που αναγνωρίζονται ως πληρωτέα.

Όταν ο Όμιλος αγοράζει προνομιούχους τίτλους που εκδίδει, το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση που πωλούνται ή ακυρώνονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.24 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης αποτελούν συμβόλαια, με τα οποία ο εκδότης δεσμεύεται να αποζημιώσει τον κάτοχο του συμβολαίου, σε περίπτωση που ο οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους ενός χρηματοπιστωτικού μέσου. Τέτοιες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δίδονται σε τράπεζες, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και άλλους φορείς για λογαριασμό πελατών για τη διασφάλιση δανείων, υπεραναλήψεων και άλλων τραπεζικών εργασιών.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία χορήγησής τους στην εύλογη αξία. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις του Ομίλου επιμετρώνται στην υψηλότερη αξία μεταξύ της αρχικής, μείον τις υπολογισμένες αποσβέσεις, ώστε να αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων το δεδουλευμένο έσοδο από την προμήθεια με την ευθεία μέθοδο στη διάρκεια ζωής της εγγύησης και να εκτιμηθεί το κόστος που απαιτείται για τον διακανονισμό της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι εκτιμήσεις αυτές καθορίζονται βάσει της εμπειρίας από παρόμοιες συναλλαγές, του ιστορικού προηγούμενων ζημιών, καθώς και της κρίσης της Διοίκησης. Οποιαδήποτε μεταβολή στην υποχρέωση που σχετίζεται με εγγυήσεις μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.25 Τιτλοποιήσεις

Ο Όμιλος τιτλοποιεί χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού γεγονός το οποίο συνήθως συνεπάγεται την πώληση των στοιχείων ενεργητικού σε εταιρείες ειδικού σκοπού (σημ. 2.2 (ii)), οι οποίες με τη σειρά τους εκδίδουν ομόλογα σε επενδυτές και σε ορισμένες περιπτώσεις σε εταιρίες του Ομίλου. Οι εν λόγω τιτλοποιήσεις ενοποιούνται στο σύνολό τους, καθώς ο Όμιλος διατηρεί το μεγαλύτερο μέρος των κινδύνων και των ωφελειών που απορρέουν από την κυριότητα των εταιριών ειδικού σκοπού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**2.26 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες**

Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν η λογιστική τους αξία θα ανακτηθεί μέσω μίας συναλλαγής πώλησης αντί μέσω συνεχούς χρήσης. Ένα μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, όταν είναι διαθέσιμο προς άμεση πώληση στην παρούσα κατάσταση του, υπόκειται σε όρους συνήθεις για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων ενεργητικού και η πώληση θεωρείται πολύ πιθανή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διοίκηση έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει την πώληση και ενεργώς προωθεί την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μία τιμή που είναι λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία. Η πώληση επιπλέον αναμένεται να πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία της ταξινόμησης. Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση επιμετρώνται στην χαμηλότερη μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων πωλήσεως.

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων εάν μία εταιρεία του Ομίλου ή ένα τμήμα μίας εταιρείας του Ομίλου έχει πωληθεί ή έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενο προς πώληση και:

- (α) Αντιπροσωπεύει μία ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας,
- (β) Είναι μέρος ενός μοναδικού σχεδίου πώλησης μίας ξεχωριστής δραστηριότητας ή γεωγραφικής περιοχής λειτουργίας, ή
- (γ) Αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε αποκλειστικά με σκοπό την μεταπώλησή της.

Τα κέρδη ή ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων λόγω πώλησης των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ή λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία, αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και το φόρο των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων. Κατά την ταξινόμηση, μιας εταιρείας του Ομίλου ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναμορφώνει τις προηγούμενες περιόδους στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.27 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να μεταφέρει ένα μη παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση από την κατηγορία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν διακρατείται πλέον με σκοπό την πώλησή του στο προσεχές μέλλον. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, εκτός από αυτά που πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων μπορεί να μεταφερθούν από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση μόνο σε σπάνιες περιστάσεις που προκύπτουν από ένα μοναδικό γεγονός που είναι ασύνηθες και εξαιρετικά απίθανο να επαναληφθεί στο προσεχές διάστημα. Επιπροσθέτως, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να μεταφέρει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων, από αυτά που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση ή που είναι διαθέσιμα προς πώληση, εάν ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να τα διακρατήσει για το ορατό μέλλον ή έως την λήξη, κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

Οι μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων πραγματοποιούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς. Η εύλογη αξία αποτελεί το νέο κόστος ή την αναπόσβεστη αξία κτήσης, κατά περίπτωση, ενώ τα κέρδη ή ζημιές αποτίμησης που αναγνωρίστηκαν πριν από την ημερομηνία μεταφοράς δεν αντιλογίζονται μεταγενέστερα. Τα πραγματικά επιτόκια για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που μεταφέρθηκαν στις κατηγορίες των δανείων και απαιτήσεων και των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη προσδιορίζονται την ημερομηνία μεταφοράς. Περαιτέρω, αυξήσεις στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές προσαρμόζουν τα πραγματικά επιτόκια μελλοντικώς.

2.28 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως σε τράπεζες, άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών, και τραπεζικές επιταγές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**2.29 Δραστηριότητες εμπιστευματοδόχου**

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής, εταιρικής διαχείρισης, διαχείρισης επενδύσεων, καθώς και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τρίτους. Αυτό προϋποθέτει από τον Όμιλο να λαμβάνει αποφάσεις για την κατανομή, αγορά και πώληση σχετικά με ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών μέσων. Ο Όμιλος λαμβάνει έσοδο αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται υπό την ιδιότητα ως εμπιστευματοδόχου δεν αποτελούν περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν εγγυάται για τις επενδύσεις αυτές και συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένος σε οποιονδήποτε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με αυτές.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα, οι οποίες, κάτω από τις παρούσες συνθήκες, είναι λογικές.

3.1 Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Ο Όμιλος αξιολογεί το δανειακό του χαρτοφυλάκιο σε διαρκή βάση. Ο Όμιλος πρώτα αξιολογεί εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε ατομική βάση για δάνεια και απαιτήσεις τα οποία είναι από μόνα τους σημαντικά και σε ατομική βάση ή συλλογικά για δάνεια και απαιτήσεις τα οποία δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί την κρίση της κατά τη λήψη παραδοχών και εκτιμήσεων για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών οι οποίες αναμένονται να εισπραχθούν τόσο από τα ατομικά όσο και από τα συλλογικά αξιολογούμενα δάνεια και απαιτήσεις.

Πρόβλεψη Απομείωσης σε ατομική βάση

Για δάνεια τα οποία έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση, κυρίως για το επιχειρηματικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για να προσδιορίσει την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που αναμένονται να εισπραχθούν. Για τον υπολογισμό αυτών των ταμειακών ροών, η Διοίκηση κάνει εκτιμήσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση του πιστωτή και την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία της εξασφάλισης. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης σε ατομική βάση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη πολλαπλούς παράγοντες κινδύνου όπως τις προοπτικές του κλάδου, την οικονομική κατάσταση και την προοπτική του πιστούχου, την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των όποιων εξασφαλίσεων και επομένως δεν υπάρχει ένας μοναδικός παράγοντας η μεταβολή του οποίου να επηρεάζει σημαντικά το ύψος της πρόβλεψης απομείωσης.

Κάθε αξιολογούμενο δάνειο για απομείωση σε ατομική βάση, αξιολογείται κατά περίπτωση (με τη συνεργασία της λειτουργίας διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και των επιχειρησιακών μονάδων) και οι εκτιμήσεις των ταμειακών ροών οι οποίες θεωρούνται ανακτήσιμες, εγκρίνονται ανεξάρτητα από την Διεύθυνση Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.

Συλλογική Πρόβλεψη Απομείωσης

Προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν περιπτώσεις ζημιάς από απομείωση η οποία θα πρέπει να αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να καταδεικνύουν ότι υπάρχει προσδιορίσιμη μείωση στις αναμενόμενες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο δανείων, πριν η μείωση μπορέσει να συσχετιστεί με ένα συγκεκριμένο δάνειο του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη είναι δυνατόν να περιλαμβάνει δεδομένα που παρατηρήθηκαν και υποδηλώνουν ότι υπήρξε αρνητική διαφοροποίηση στη δυνατότητα αποπληρωμής από την ομάδα των πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες, που σχετίζονται με αθετήσεις υποχρεώσεων έναντι ομάδας περιουσιακών στοιχείων.

Στην αξιολόγηση της αναγκαιότητας για συλλογική πρόβλεψη, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως την πιστοληπτική ποιότητα, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, συγκεντρώσεις κινδύνου και οικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις, που βασίζονται στην ιστορική εμπειρία ζημιών από περιουσιακά στοιχεία με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, με αυτά του χαρτοφυλακίου, όταν προσδιορίζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Η Διοίκηση ασκεί σημαντική κρίση προκειμένου να εκτιμήσει εάν οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες ώστε το πραγματικό επίπεδο ζημιάς από απομείωση να είναι πιθανόν υψηλότερο ή χαμηλότερο από αυτό το οποίο προκύπτει με βάση την ιστορική εμπειρία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Υπό κανονικές συνθήκες, η ιστορική εμπειρία παρέχει αντικειμενική και συναφή πληροφόρηση βάσει της οποίας αξιολογείται η ζημιά του κάθε χαρτοφυλακίου. Υπό άλλες συνθήκες, η ιστορική εμπειρία παρέχει λιγότερο συναφή πληροφόρηση, για παράδειγμα όταν πρόσφατες τάσεις κινδύνου δεν αντικατοπτρίζονται επαρκώς από την ιστορική εμπειρία. Όταν αλλαγές στις οικονομικές, ρυθμιστικές συνθήκες, καθώς και αλλαγές στους παράγοντες που σχετίζονται με την συμπεριφορά, δεν αντικατοπτρίζονται πλήρως στις πιο πρόσφατες τάσεις των παραγόντων κινδύνου του χαρτοφυλακίου στο μοντέλο υπολογισμού απομείωσης που χρησιμοποιείται, ο Όμιλος αναπροσαρμόζει αντίστοιχα την πρόβλεψη απομείωσης η οποία προκύπτει από την ιστορική εμπειρία ζημιών.

Η εκτίμηση της ζημιάς απομείωσης υπόκειται σε αβεβαιότητα, η οποία έχει αυξηθεί λόγω της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης και είναι ευαίσθητη σε παράγοντες όπως το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας, τους δείκτες χρεοκοπίας, τη γεωγραφική συγκέντρωση, τις αλλαγές σε νόμους και κανονισμούς, τις τιμές ακίνητης περιουσίας και το ύψος των επιτοκίων.

Για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου, οι δείκτες ανάκτησης υπολογίζονται με βάση τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της Διοίκησης σχετικά με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των οικιστικών ακινήτων οι οποίες κρατούνται ως εξασφάλιση όπως επίσης ο χρόνος κατά τον οποίο θα λάβει χώρα η κατάσχεση ο οποίος με τη σειρά του επηρεάζεται από το τοπικό νομικό πλαίσιο. Τόσο το ποσό όσο και ο χρόνος των προσδοκώμενων ταμειακών ροών έχουν επηρεαστεί από την μείωση του επιπέδου δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων και στις αλλαγές του εγχώριου φορολογικού και νομικού περιβάλλοντος όπως η προσωρινή αναβολή των κατασχέσεων στην Ελλάδα. Μία μείωση 3% στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό της πρόβλεψης συλλογικής απομείωσης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων του Ομίλου, συνεπάγεται επιπρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης περίπου € 70 εκατ.

Στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, η στατιστική ανάλυση της ιστορικής εμπειρίας ζημιών είναι το κύριο εργαλείο με το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί η μελλοντική συμπεριφορά του πελάτη και το σχέδιο πληρωμών. Εξαιτίας του δυσμενούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, ανάλογα και με το χαρτοφυλάκιο υπό εξέταση, υπάρχει ένας βαθμός αβεβαιότητας όσον αφορά το επίπεδο των μελλοντικών ταμειακών ροών όπως επίσης και του χρονικού διαστήματος που αυτές θα εισπραχθούν. Όσον αφορά την έκθεση σε καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση, η Διοίκηση ασκεί σημαντική κρίση για να καθορίσει τους κατάλληλους δείκτες ανάκτησης οι οποίοι επηρεάζονται από τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες. Μια μείωση στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης οι οποίοι χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της συλλογικής πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου κατά 5% θα αυξήσει την πρόβλεψη απομείωσης των δανείων κατά περίπου € 90 εκατ.

3.2 Εκτιμώμενη απομείωση της υπεραξίας

Ο Όμιλος εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημείωση 2.8 (i). Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται με βάση την αξία χρήσεώς τους. Ο προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσεως αποτελεί μια εγγενώς υποκειμενική διαδικασία που εμπεριέχει τη χρήση των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων και της κρίσης της διοίκησης, ειδικότερα όσον αφορά τις μελλοντικές ταμειακές ροές των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών η των ομάδων μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών και τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

Το ανακτήσιμο ποσό των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, το οποίο αντλείται από τους μελλοντικούς πενταετείς προϋπολογισμούς που έχουν εγκριθεί από την διοίκηση, και οι οποίοι προεκτείνονται για μια πρόσθετη πενταετή περίοδο διατηρήσιμης ανάπτυξης που ακολουθείται από μια μακροπρόθεσμη περίοδο ανάπτυξης στο διηνεκές. Οι προϋπολογισμοί και τα επιχειρηματικά σχέδια αντιπροσωπεύουν τις τρέχουσες προσδοκίες της διοίκησης αναφορικά με τις μεταβολές στα μεγέθη, τα περιθώρια και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμώμενες συνθήκες της αγοράς, τις δραστηριότητες του ανταγωνισμού και την επίδραση πρόσφατων θεσμικών ή νομοθετικών μεταβολών.

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου για την μονάδα αυτή. Το "Capital Asset Pricing Model" (CAPM) χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου.

Οι σημαντικές εκτιμήσεις για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στο μοντέλο που αναφέρεται παραπάνω, καθώς και η επίδραση πιθανών μεταβολών σε σημαντικές μεταβλητές, περιγράφονται στη σημ. 31 και ενδέχεται να διαφοροποιηθούν καθώς οι οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.3 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δε διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί διαφόρων βαθμών κρίση ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές αναφορικά με τις τιμές και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης σε εύλογη αξία.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον καθορισμό της εύλογης αξίας, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό με απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε τις μεθόδους αποτίμησης. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και ρυθμίζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) Την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) Την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, που βασίζεται σε εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επιτοκίου επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) Κρίση για τον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο του Ομίλου όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανακλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης εισερχόμενων δεδομένων της αγοράς.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εγγενώς αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή της ανυπαρξίας των διαθέσιμων τρεχόντων δεδομένων της αγοράς. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις θα υπάρχουν κάποια ιστορικά δεδομένα στα οποία να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας και συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, μερικά παρατηρήσιμα δεδομένα θα έχουν χρησιμοποιηθεί για τις εύλογες αξίες.

Τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημ. 7.4.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που είναι εγγενείς στην εκτίμηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, αλλαγές στις παραδοχές της διοίκησης και στις εκτιμήσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αναφερόμενες εύλογες αξίες.

3.4 Απομείωση μετοχικού χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων

Για τα διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των μετοχικών επενδυτικών τίτλων κάτω του κόστους τους είναι αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Προκειμένου να καθοριστεί τι θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη, η διοίκηση του Ομίλου εξασκεί κρίση. Προκειμένου να εκτιμηθεί τι είναι σημαντικό, η μείωση στην εύλογη αξία συγκρίνεται με την τιμή κόστους, ενώ μία μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται παρατεταμένη βάσει της περιόδου στην οποία η χρηματιστηριακή τιμή αγοράς είναι κάτω από την τιμή του κόστους. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος θεωρεί μία μείωση ως «σημαντική» όταν η εύλογη αξία υπολείπεται της αξίας κτήσεως περισσότερο από 30% με 40%, βάσει του χρηματιστηριακού δείκτη μετοχών και ως «παρατεταμένη» την μείωση μίας περιόδου δώδεκα μηνών. Ο Όμιλος επίσης υπολογίζει, εκτός των άλλων παραγόντων, την ιστορική μεταβλητότητα στην μετοχική τιμή, την οικονομική υγεία της εκδότριας οικονομικής οντότητας (investee), τομέα και κλάδου δραστηριότητας, αλλαγές στην τεχνολογία και λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.5 Τιτλοποιήσεις και ενοποίηση εταιρειών ειδικού σκοπού

Ο Όμιλος προωθεί τη δημιουργία εταιρειών ειδικού σκοπού (Ε.Ε.Σ.) για διάφορους σκοπούς περιλαμβανομένης και της τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει ή όχι άμεσα αυτές τις εταιρείες και ενοποιεί όσες Ε.Ε.Σ. ελέγχει. Στον προσδιορισμό του εάν ο Όμιλος ελέγχει μια Ε.Ε.Σ., χρησιμοποιεί την κρίση του αξιολογώντας την έκθεσή του σε κινδύνους και ανταμοιβές συσχετιζόμενες με την Ε.Ε.Σ. και την ικανότητά του να λαμβάνει λειτουργικές αποφάσεις για την εν λόγω Ε.Ε.Σ.

3.6 Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες και απαιτούνται εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα από φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις, την περίοδο κατά την οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνωρίζει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές να μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Με σκοπό τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις από τη Διοίκηση αναφορικά με τη πιθανότητα της χρονικής στιγμής και του ύψους των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Πραγματοποιώντας αυτή την εκτίμηση, ο Όμιλος μελετά όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων του ιστορικού ύψους κερδοφορίας, της πρόβλεψης της Διοίκησης για τα μελλοντικά φορολογητέα έσοδα και της φορολογικής νομοθεσίας που είναι κατά τόπους αρμόδια.

Ένα σημαντικό μέρος της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης του Ομίλου, είναι φορολογικά εκπιπτόμενο μέσα σε 30 έτη από την ημερομηνία της δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων. Σε αυτή τη βάση, ο Όμιλος έχει ετοιμάσει ένα επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο τεκμηριώνεται ότι είναι πιθανό να υπάρχουν επαρκή φορολογικά κέρδη για την κάλυψη αυτών των αναβαλλόμενων φόρων.

3.7 Παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση με την χρήση παραδοχών.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του καθαρού κόστους για υποχρεώσεις συνταξιοδότησης περιλαμβάνουν το επιτόκιο προεξόφλησης και μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις. Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές θα επηρεάσουν την λογιστική αξία των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να υπολογιστεί η παρούσα αξία των εκτιμώμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων, στο τέλος κάθε χρόνου. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνοι με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Η παραδοχή για το ποσοστό αύξησης των μισθών καθορίζεται με επισκόπηση των αυξήσεων των μισθών του Ομίλου κάθε χρόνο.

Οι υπόλοιπες παραδοχές για την υποχρέωση συνταξιοδότησης, όπως η μεταβολή του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις εκάστοτε συνθήκες αγοράς.

Για ανάλυση ευαισθησίας των παροχών αποχώρησης λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε λογικά πιθανές, κατά τον χρόνο προετοιμασίας αυτών των οικονομικών καταστάσεων, αλλαγές στις προαναφερθείσες κύριες αναλογιστικές παραδοχές, βλέπε σημείωση 38.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας

Η Τράπεζα συμμετέχει στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008, όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 3844/2010, 3845/2010, 3872/2010, 3965/2011 και 4093/2012 και επεκτάθηκε με την Υπουργική απόφαση στις 24 Ιανουαρίου 2014, ως ακολούθως:

- (α) Πρώτος πυλώνας στήριξης – προνομιούχες μετοχές
Η έκδοση 345.500.000 προνομιούχων μετοχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου και ονομαστικής αξίας € 950 εκατ. καλύφθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο με ομόλογα ίσης αξίας την 21 Μαΐου 2009 (σημ. 40).
- (β) Δεύτερος πυλώνας στήριξης – ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου
Την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 13.932 εκατ. κατέχονταν πλήρως από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της. Το Φεβρουάριο του 2013, έληξαν ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 2.344 εκατ. (σημ. 36).
- (γ) Τρίτος πυλώνας στήριξης – δανεισμός ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου
Η ρευστότητα που αντλείται από αυτόν τον πυλώνα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση στεγαστικών δανείων και δανείων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Από την 29 Δεκεμβρίου 2011, η Τράπεζα δεν έχει δανειστεί ειδικά ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.

Την 28 Μαρτίου 2014, η Τράπεζα δανείστηκε ειδικά ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 1.918 εκατ.

Σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3965/2011, κατά τη χρονική περίοδο που η Τράπεζα συμμετέχει στο πρόγραμμα, μέσω των προνομιούχων μετοχών ή των ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου, το Ελληνικό Δημόσιο έχει το δικαίωμα να ορίσει εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, να θέσει βέτο σε στρατηγικές αποφάσεις, σε αποφάσεις που μεταβάλλουν ουσιωδώς τη νομική ή χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας, για την έγκριση των οποίων απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, και στη διανομή μερίσματος καθώς και να θέσει περιορισμό στις αμοιβές της Διοίκησης.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Νόμο 3756/2009 όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3844/2010 και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 3965/2011, 4063/2012 και 4144/2013, οι τράπεζες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας δεν επιτρέπεται να διανείμουν μέρος σε μετρητά στους κατόχους κοινών μετοχών για τις χρήσεις 2008 έως 2012 και να προχωρήσουν σε αγορά ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών.

5. Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου

Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο του PSI+ το 2012

Στο πλαίσιο της συμμετοχής του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ελληνικών ομολόγων (PSI+), το Μάρτιο/Απρίλιο του 2012, ο Όμιλος έλαβε α) νέα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (νέα ΟΕΔ) με ονομαστική αξία ίση με το 31,5% της ονομαστικής αξίας των παλαιών ομολόγων, β) τίτλους έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ με ονομαστική αξία ίση με το 15% της ονομαστικής αξίας των παλαιών ομολόγων και γ) χρηματοοικονομικά μέσα με απόδοση συνδεδεμένη με το Ελληνικό ΑΕΠ. Τα ομόλογα που ανταλλάχθηκαν αποαναγνωρίστηκαν και τα νέα ΟΕΔ ταξινομήθηκαν στο χαρτοφυλάκιο «Διακρατούμενων έως τη λήξη επενδυτικών τίτλων» και αναγνωρίστηκαν στην εύλογη αξία τους, με αποτέλεσμα την αναγνώριση ζημιάς € 5,8 δις στις οικονομικές καταστάσεις του 2011. Το 2012, και έπειτα από εκτίμηση της διεθνούς οικονομικής κοινότητας ότι η αγορά των νέων ΟΕΔ είναι ενεργός, ο Όμιλος αναγνώρισε επιπλέον ζημιά λόγω αποτίμησης € 428 εκατ. βάσει των τιμών αγοράς κατά την ημερομηνία αναγνώρισής τους. Τα χρηματοοικονομικά μέσα με απόδοση συνδεδεμένη με το Ελληνικό ΑΕΠ ταξινομήθηκαν ως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Επίσης, ο Όμιλος αναγνώρισε επιπρόσθετες ζημιές (επιπλέον κόστος χρηματοδότησης, κόστος που σχετίζεται με τα χρηματοοικονομικά μέσα αντιστάθμισης των παλιών ΟΕΔ) € 12 εκατ., οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα ανταλλαγής PSI+, ενώ οι λοιπές ζημιές από έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου € 115 εκατ. που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο το 2012, αφορούσαν την αποτίμηση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων με το Ελληνικό Δημόσιο και χρηματοοικονομική εγγύηση που σχετιζόταν με τον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου.

Πρόγραμμα επαναγοράς χρέους του Ελληνικού Δημοσίου το 2012

Έπειτα από απόφαση των υπουργών οικονομικών της Ευρωζώνης την 27 Νοεμβρίου 2012 και στα πλαίσια των μέτρων για τη μείωση του δημοσίου χρέους, το Ελληνικό Δημόσιο πρότεινε, μέσω σχετικής ανακοίνωσης του την 3 Δεκεμβρίου 2012, στους κατόχους νέων ΟΕΔ που πληρούσαν τα κριτήρια να υποβάλουν προσφορές για την ανταλλαγή των νέων ΟΕΔ με ομόλογα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εξάμηνης διάρκειας και μηδενικού επιτοκίου, έκδοσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ευρωπαϊκό ΤΧΣ). Τη 18 Δεκεμβρίου 2012, στα πλαίσια της ανωτέρω πρότασης, νέα ΟΕΔ ονομαστικής αξίας € 31,9 δις ανταλλάχθηκαν με ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ ονομαστικής αξίας € 11,3 δις.

Στο πλαίσιο της συμμετοχής στο πρόγραμμα επαναγοράς χρέους του Ελληνικού Δημοσίου, ο Όμιλος υπέβαλε για ανταλλαγή το 100% των νέων ΟΕΔ που κατείχε συνολικής ονομαστικής αξίας € 2,3 δις (λογιστική αξία € 0,6 δις) και έλαβε ομόλογα του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ συνολικής ονομαστικής αξίας € 0,8 δις. Από την ανωτέρω συναλλαγή, προέκυψε κέρδος € 192 εκατ. προ φόρου, το οποίο αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα του δ' τριμήνου του 2012.

Έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η συνολική λογιστική αξία των κυριότερων απαιτήσεων του Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο ανερχόταν σε € 6.473 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 6.056 εκατ.). Στις ανωτέρω απαιτήσεις περιλαμβάνονται: α) Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 3.164 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 3.053 εκατ.), β) ΟΕΔ αξίας € 1.197 εκατ. που λήγουν το 2014 και έχουν εκδοθεί ως κάλυψη για τις Προνομιούχες Μετοχές που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του Νόμου 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας» (31 Δεκεμβρίου 2012: € 904 εκατ.). Τα ΟΕΔ αυτά αναμένεται να αποπληρωθούν πλήρως, γ) λοιπά ΟΕΔ αξίας € 859 εκατ. που δεν ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο του PSI+ (31 Δεκεμβρίου 2012: € 832 εκατ.), δ) παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα με το Ελληνικό Δημόσιο αξίας € 634 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 724 εκατ.) για τα οποία αναγνωρίστηκε το 2013 ζημιά αποτίμησης € 10 εκατ. (2012: € 76 εκατ.), ε) χρηματοοικονομική εγγύηση που σχετίζεται με τον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 195 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 187 εκατ.), στ) δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 238 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 182 εκατ.), ζ) δάνεια προς ελληνικές τοπικές αρχές και δημόσιους οργανισμούς αξίας € 137 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 154 εκατ.), η) νέα ΟΕΔ αξίας € 9 εκατ. που περιλαμβάνονται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο (31 Δεκεμβρίου 2012: € 5 εκατ.) και θ) λοιπές απαιτήσεις € 40 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: € 15 εκατ.).

Την 30 Αυγούστου 2013, η συνολική λογιστική αξία των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο του Νέου ΤΤ και τη Νέα Προton ανήλθαν σε € 1.544 εκατ.

Το πρώτο τρίμηνο του 2013, ο Όμιλος προχώρησε στον αντιλογισμό ζημιάς απομείωσης € 75 εκατ., η οποία αρχικά αναγνωρίστηκε το 2011 για συγκεκριμένο ΟΕΔ το οποίο δεν ανταλλάχθηκε στο πρόγραμμα PSI+ και αναμένεται να αποπληρωθεί πλήρως, μετά την αξιολόγηση των ακόλουθων ποιοτικών και ποσοτικών πληροφοριών διαθέσιμων μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων: α) τις αυξανόμενες προοπτικές σταθεροποίησης και βελτίωσης της ελληνικής οικονομίας, οι οποίες οδήγησαν στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας όπως S&P και Fitch, β) τη συνεχή αύξηση της εύλογης αξίας των ελληνικών ομολόγων, που σηματοδοτεί τη βελτίωση του περιθωρίου φερεγγυότητας (credit spread), γ) ότι μετά το PSI+ δεν έλαβε χώρα πιστωτικό γεγονός ως προς τις υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου και δ) μια σειρά από επιπρόσθετους ποιοτικούς παράγοντες που ενισχύουν τις προοπτικές βελτίωσης της ελληνικής οικονομίας, όπως η δραστηριότητα της αγοράς των ελληνικών εταιρικών ομολόγων, η πρόθεση των ελληνικών αρχών να επιστρέψει η Ελλάδα στις διεθνείς αγορές ομολόγων και το ενδιαφέρον των επενδυτών για συμμετοχή στις αυξήσεις κεφαλαίων των ελληνικών τραπεζών κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2013.

6. Ανακεφαλαιοποίηση των Ελληνικών Τραπεζών

Πλαίσιο και διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης

Εξαιτίας της σημαντικής επίπτωσης από το PSI+, την 21 Φεβρουαρίου 2012, οι υπουργοί οικονομικών της Ευρωζώνης αποφάσισαν τη διάθεση € 50 δις από το δεύτερο πρόγραμμα στήριξης της Ελλάδας για την ανακεφαλαιοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Τα κεφάλαια διατέθηκαν στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), ο σκοπός του οποίου έχει διευρυνθεί και ενισχυθεί αντίστοιχα. Από τα ανωτέρω κεφάλαια, € 39 δις καταβλήθηκαν στην Ελλάδα το 2012 ενώ τα υπόλοιπα € 11 δις εντός του 2013.

Το 2012, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) αξιολόγησε τη βιωσιμότητα κάθε ελληνικής τράπεζας και προέβη σε εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών της βάσει των μεγαλύτερων απαιτήσεων εκ του (α) βασικού σεναρίου με δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) 9% και (β) σεναρίου δυσμενών συνθηκών με αντίστοιχο δείκτη 7% καθόλη τη διάρκεια της περιόδου έως το τέλος του 2014. Οι κεφαλαιακές ανάγκες της κάθε τράπεζας αξιολογήθηκαν, μεταξύ άλλων, με βάση τις επιπτώσεις της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα PSI+, τα αποτελέσματα της πρώτης αξιολόγησης του δανειακού τους χαρτοφυλακίου από την BlackRock, τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού τους σχεδίου και ενός λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος διορθωτικών ενεργειών για την αποκατάσταση της κεφαλαιακής τους επάρκειας. Η ΤτΕ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αξιολόγησαν ότι τα € 50

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

δix επαρκούν για να καλύψουν τις κεφαλαιακές ανάγκες των βιώσιμων ελληνικών τραπεζών, όπως ορίστηκαν ανωτέρω, και την εξυγίανση των μη βιώσιμων τραπεζών.

Εν τω μεταξύ, η επίπτωση της συμμετοχής των ελληνικών τραπεζών στο PSI+ ήταν τέτοια, ώστε αυτές να χρειαστούν προσωρινή οικονομική ενίσχυση από το ΤΧΣ, υπό τις προϋποθέσεις του σχετικού νόμου και της συμφωνίας προεγγραφής που υπογράφηκε μεταξύ κάθε τράπεζας, του ΤΧΣ και του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ (βλ. παρακάτω).

Το ΤΧΣ ιδρύθηκε το 2010 με σκοπό τη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, μέσω της εξασφάλισης επαρκών κεφαλαίων για την ανακεφαλαιοποίηση των βιώσιμων τραπεζών και της συμμετοχής του στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό που δε θα καλυφθεί από τον ιδιωτικό τομέα.

Στις τράπεζες που αξιολογήθηκαν ως βιώσιμες, δίνεται η δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση και να λάβουν από το ΤΧΣ κεφάλαια που προσμετρούνται στο δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) βάσει συγκεκριμένης διαδικασίας που καθορίζεται από το Νόμο 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012. Βάσει αυτού του νομικού πλαισίου, τα κεφάλαια δύναται να έχουν τη μορφή κοινών μετοχών, υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή κοινών μετοχών με περιορισμένα δικαιώματα ψήφου. Οι κοινές μετοχές με περιορισμένα δικαιώματα ψήφου είναι διαθέσιμες μόνο εάν οι ιδιώτες επενδυτές συμμετέχουν κατά 10% στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Τα δικαιώματα ψήφου των κοινών μετοχών της προαναφερόμενης περίπτωσης που κατέχει το ΤΧΣ περιορίζονται αυστηρά σε συγκεκριμένες στρατηγικές αποφάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι η τράπεζα τηρεί το σχέδιο αναδιάρθρωσής της και ότι οι υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες (CoCos) δε μετατρέπονται υποχρεωτικά σε κοινές μετοχές. Το ΤΧΣ είναι υποχρεωμένο να διαθέσει εντός πενταετίας, τμηματικά ή άπαξ, το σύνολο των μετοχών που αποκτά από τη συμμετοχή του στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος στην περίπτωση που ικανοποιηθεί η απαιτούμενη συμμετοχή του 10% των ιδιωτών επενδυτών και εντός διετίας εάν η ανωτέρω συμμετοχή δεν επιτευχθεί. Και στις δύο περιπτώσεις, η περίοδος διάθεσης των μετοχών μπορεί να παραταθεί από τον Υπουργό Οικονομικών. Η Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012, μετά τη σύμφωνη γνώμη της Τρόικας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΕΚΤ και ΔΝΤ), όρισε τις τεχνικές λεπτομέρειες του πλαισίου ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών.

Οι μη βιώσιμες τράπεζες εξυγιάνθηκαν από το ΤΧΣ συντονισμένα και με το μικρότερο δυνατό κόστος για το κράτος, διασφαλίζοντας τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το σύστημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια, η ΤτΕ ολοκλήρωσε τη διεξαγωγή επαναληπτικής άσκησης για τον προσδιορισμό των κεφαλαιακών αναγκών κάθε τράπεζας βάσει της διαγνωστικής μελέτης που διενεργήθηκε από τη BlackRock το 2013 για τις εκτιμώμενες προβλέψεις ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους και την εκτιμώμενη μελλοντική δυνατότητα δημιουργίας κεφαλαιακών αποθεμάτων για την περίοδο Ιούνιος 2013-Δεκέμβριος 2016, με βάση τα σχέδια αναδιάρθρωσης των τραπεζών που υποβλήθηκαν το Νοέμβριο 2013 (σημ. 2) και τα οποία προσαρμόστηκαν με συντηρητικές παραδοχές. Την 6 Μαρτίου 2014, η ΤτΕ δημοσίευσε τα αποτελέσματα της προαναφερθείσας άσκησης και αξιολόγησε ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες όλων των Ελληνικών εμπορικών τραπεζών ανέρχονται σε € 6,4 δις στο βασικό σενάριο.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank

Μετά την αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου και των κεφαλαιακών αναγκών της Eurobank («η Τράπεζα»), τη 19 Απριλίου 2012 η ΤτΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Eurobank είναι βιώσιμη και την 8 Νοεμβρίου 2012 την ενημέρωσε ότι τα βασικά κεφάλαια (Tier I) πρέπει να αυξηθούν κατά € 5.839 εκατ. Η Τράπεζα, το ΤΧΣ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ευρωπαϊκό ΤΧΣ), υπέγραψαν την 28 Μαΐου 2012, την 21 Δεκεμβρίου 2012 και την 30 Απριλίου 2013 τριμερή συμφωνία προεγγραφής για την προκαταβολή της εισφοράς του ΤΧΣ έναντι της συμμετοχής του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ ονομαστικής αξίας € 3.970 εκατ., € 1.341 εκατ. και € 528 εκατ. αντίστοιχα (σύνολο € 5.839 εκατ.).

Την 7 Απριλίου 2013, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές αποφάσισαν ότι η Εθνική Τράπεζα (ΕΤΕ) και η Eurobank θα ανακεφαλαιοποιηθούν πλήρως και ανεξάρτητα η μία από την άλλη, γεγονός που οδήγησε στην αναστολή των διαδικασιών συγχώνευσής τους (σημ. 50). Σε συνέχεια της απόφασης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολόγησε της ιδιαιτερότητες του εγχειρήματος σχετικά με την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, και συγκεκριμένα την αβεβαιότητα σε σχέση με την ολοκλήρωση ή μη της συγχώνευσης με την ΕΤΕ, τη συνεπαγόμενη αδυναμία αξιολόγησης της επενδυτικής πρότασης, καθώς και την απουσία της παραδοσιακής βάσης των δεκάδων χιλιάδων μετόχων της Eurobank, η οποία λόγω της ανταλλαγής μετοχών αντικαταστάθηκε από τη συμμετοχή της ΕΤΕ κατά περίπου 85% στο μετοχικό της κεφάλαιο. Κατά συνέπεια, το Διοικητικό Συμβούλιο εισηγήθηκε στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της 30 Απριλίου 2013 την πλήρη κάλυψη της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου αξίας € 5.839 εκατ. από το ΤΧΣ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 30 Απριλίου, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση ενέκρινε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για την άντληση συνολικά € 5.839 εκατ. με έκδοση 3.789.317.358 νέων κοινών μετοχών καλυπτόμενη εξ ολοκλήρου από το ΤΧΣ, έναντι εισφοράς ομολόγων ίσης αξίας, κυριότητας του ιδίου και έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ (σημ. 39). Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πιστοποιήθηκε την 31 Μαΐου και η εισαγωγή των νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο ολοκληρώθηκε τη 19 Ιουνίου 2013, μετά τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων από τις ελληνικές εποπτικές αρχές.

Την 28 Μαρτίου 2013, η ΤτΕ εξέδωσε Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (13/28.03.2013), θέτοντας ως όριο για το δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) το 9% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού και για το δείκτη ιδίων κεφαλαίων (Equity Core Tier I) το 6%. Τα ανωτέρω όρια τέθηκαν σε ισχύ από την 31 Μαρτίου 2013. Σύμφωνα με το νέο ορισμό των κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I), το αποθεματικό των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων αναγνωρίστηκε πλήρως στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier I), ενώ η αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης περιορίστηκε στο 20% των κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I). Την 23 Δεκεμβρίου 2013, η ΤτΕ εξέδωσε Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (36/23.12.2013) αίροντας τον παραπάνω περιορισμό αναφορικά με την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, με ισχύ από την 31 Δεκεμβρίου 2013. Σύμφωνα με τα στοιχεία της κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο δείκτης κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) ανερχόταν σε 10,4% και ο pro-forma δείκτης κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I), με την ολοκλήρωση της συναλλαγής με τη Fairfax Financial Holdings Limited και την εφαρμογή της μεθόδου IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προβλέπεται από τη Βασιλεία II, για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Νέου ΤΤ, σε 11,3%.

Όπως αναφέρεται στο Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2013, το Ελληνικό Δημόσιο θα αναλάβει να πωλήσει ένα σημαντικό μέρος της συμμετοχής που κατέχει το ΤΧΣ στην Eurobank σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή έως το τέλος Μαρτίου 2014. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται επίσης μια σειρά από ενδιάμεσα σημαντικά γεγονότα.

Τη 14 Νοεμβρίου 2013, η Τράπεζα ανακοίνωσε την έναρξη της διαδικασίας αύξησης μετοχικού κεφαλαίου για την άντληση € 2 δις περίπου. Τη 14 Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα και το ΤΧΣ ανακοίνωσαν ότι το χρονοδιάγραμμα της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου θα προσαρμοστεί ούτως ώστε να ληφθεί υπόψη η ολοκλήρωση της αξιολόγησης των μελλοντικών κεφαλαιακών αναγκών του ελληνικού τραπεζικού κλάδου, καθώς και του νέου πλαισίου ανακεφαλαιοποίησης. Την 6 Μαρτίου 2014, η ΤτΕ, σε συνέχεια της εκτίμησης των κεφαλαιακών αναγκών της Eurobank, ενημέρωσε την Τράπεζα ότι τα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια της (Core Tier I) θα πρέπει να αυξηθούν κατά € 2.945 εκατ. Στις 24 Μαρτίου 2014, η Τράπεζα με σχετική επιστολή της υπέβαλλε στην ΤτΕ το σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσής της σύμφωνα με το οποίο: α) αναθεώρησε τις ενέργειες σχηματισμού κεφαλαίου με επιπλέον θετική επίδραση στα εποπτικά της κεφάλαια ύψους € 81 εκατ. και πρότεινε να αναπροσαρμόσει αντίστοιχα το σχέδιο αναδιάρθρωσής της και β) δήλωσε ότι προτίθεται να καλύψει το υπόλοιπο ποσό των κεφαλαιακών της αναγκών ύψους € 2.864 εκατ. μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, η οποία αποτελεί ένα βήμα προς την περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης της Τράπεζας και ενισχύει την δυνατότητά της να στηρίξει την ελληνική οικονομία. Η προτεινόμενη αύξηση κεφαλαίου πρόκειται να πραγματοποιηθεί μέσω διάθεσης μετοχών στην αγορά («marketed equity offering»). Αν η Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καλύψει τις κεφαλαιακές της ανάγκες με κεφάλαια από την αγορά, θα χρειαστεί επιπλέον χρηματοδότηση με τη μορφή νέας κρατικής στήριξης.

Σε περίπτωση που το ΤΧΣ συμμετάσχει στην αύξηση κεφαλαίου, θα είναι εφαρμοστέοι οι νέοι κανόνες του καθεστώτος Κρατικής Ενίσχυσης, που είναι σε ισχύ από την 1 Αυγούστου 2013. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς απαιτείται η προγενέστερη εισφορά των κατόχων υβριδικών κεφαλαίων και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης για τη μείωση του κεφαλαιακού ελλείμματος, και ένα όριο στις αμοιβές των διευθυντικών στελεχών, συμπεριλαμβανομένων των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ανώτερων διευθυντών, συνδυασμένο με κίνητρα απόδοσης που διασφαλίζουν ότι η Τράπεζα εφαρμόζει το σχέδιο αναδιάρθρωσής της για την επίτευξη των στόχων της σε μακροπρόθεσμη βάση.

Επιπλέον, την 6 Μαρτίου 2014, η ΤτΕ ενημέρωσε την Τράπεζα ότι οι κεφαλαιακές της ανάγκες στο δυσμενές σενάριο εκτιμώνται σε € 4.980 εκατ. και ότι η Τράπεζα θα πρέπει να υποβάλλει τα σχέδια της για τη δημιουργία κεφαλαιακών αποθεμάτων υπό αυτό το σενάριο έως την 15 Μαΐου 2014.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σχέδιο αναδιάρθρωσης

Η τριμερής συμφωνία προεγγραφής της 28 Μαΐου 2012 (βλ. ανωτέρω) θεωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως Κρατική Ενίσχυση. Ως εκ τούτου, την 31 Οκτωβρίου 2012 η Eurobank, μαζί με τις λοιπές βιώσιμες τράπεζες, υπέβαλε στο ΤΧΣ, το υπουργείο Οικονομικών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα πενταετές σχέδιο αναδιάρθρωσης. Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης από το ΤΧΣ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ζητήσει να επανεξεταστούν τα σχέδια των Ελληνικών τραπεζών και να υποβληθούν εκ νέου για έγκριση. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να καλύπτουν την περίοδο έως τα τέλη του 2018. Η διαδικασία έγκρισης είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί στο δεύτερο τρίμηνο 2014. Αναφορικά με την έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης, το Ελληνικό Δημόσιο θα δεσμευτεί ότι η Τράπεζα θα εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις και θα επιτύχει τους στόχους που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εν λόγω σχεδίου αναδιάρθρωσης.

Τραπεζικός Επίτροπος (Monitoring Trustee)

Το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), προβλέπει το διορισμό επιτρόπου (Monitoring Trustee) σε όλες τις τράπεζες που βρίσκονται σε καθεστώς Κρατικής Ενίσχυσης.

Την 22 Φεβρουαρίου 2013, η Τράπεζα όρισε την Grant Thornton ως Monitoring Trustee. Ο Monitoring Trustee θα παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης και τις πρακτικές λειτουργίας, καθώς και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και θα αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

7. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

7.1 Χρήση χρηματοοικονομικών μέσων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων, στα οποία περιλαμβάνονται και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Ο Όμιλος αποδέχεται καταθέσεις από πελάτες, τόσο με σταθερό όσο και κυμαινόμενο επιτόκιο για διάφορες χρονικές περιόδους και επιδιώκει την επίτευξη κέρδους, επενδύοντας τα κεφάλαια αυτά σε υψηλής ποιότητας περιουσιακά στοιχεία με επιτοκιακά περιθώρια μεγαλύτερα από το μέσο όρο. Ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση αυτών των περιθωρίων, μέσω της συγκέντρωσης βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων και της χορήγησης δανείων για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους με υψηλότερα επιτόκια, τηρώντας παράλληλα επαρκή ρευστότητα ώστε να ικανοποιεί όλες τις υποχρεώσεις του που μπορεί να καταστούν απαιτητές από τους δικαιούχους.

Επίσης, ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση των επιτοκιακών περιθωρίων, μέσω της είσπραξης περιθωρίων πάνω από το μέσο όρο, μετά από προβλέψεις, από τα δάνεια σε επιχειρήσεις και τα δάνεια λιανικής τραπεζικής εντός ενός εύρους πιστωτικού κινδύνου. Αυτά τα χρηματοδοτικά ανοίγματα περιλαμβάνουν δάνεια καθώς και στοιχεία εκτός ισολογισμού όπως εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές δεσμεύσεις.

Ο Όμιλος επενδύει σε χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία είτε διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές είτε όχι, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην αγορά μετοχών και ομολόγων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στα επιτόκια.

7.2 Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου) και κίνδυνο ρευστότητας. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων που απορρέουν από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, στη χρηματοοικονομική απόδοση, χρηματοοικονομική θέση και ταμειακές ροές του Ομίλου.

Οργάνωση Διαχείρισης Κινδύνων

Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαμορφώνεται από την Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee - BRC) του Διοικητικού Συμβουλίου και από τον Group Chief Risk Officer (GCRO). Η δομή της Eurobank, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί διασφαλίζουν την αρχή της ανεξαρτησίας και της επαρκούς επίβλεψης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει παραχωρήσει αρμοδιότητες στο BRC αναφορικά με τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων (π.χ. το βαθμό ανάληψης κινδύνων, την κατηγοριοποίηση των κινδύνων, τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-υποχρεώσεων και την υιοθέτηση μηχανισμών διαχείρισης κινδύνων) σύμφωνα με ποιοτικές και ποσοτικές αναλύσεις. Η υφιστάμενη BRC αποτελείται

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

από τέσσερις συμβούλους, εκ των οποίων ένας είναι εκτελεστικός, ένας μη εκτελεστικός (ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ) και δύο ανεξάρτητοι μη εκτελεστικοί. Το BRC συνεδριάζει τουλάχιστον μηνιαία και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο σε τριμηνιαία βάση.

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, με επικεφαλής τον GCRO, είναι ανεξάρτητος από τις επιχειρηματικές μονάδες και έχει πλήρη ευθύνη για την παρακολούθηση των λειτουργικών και πιστωτικών κινδύνων, κινδύνων αγοράς και ρευστότητας του Ομίλου. Αποτελείται από τον Τομέα Πίστης, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου, την Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης, τον Τομέα Group Market & Counterparty Risk (GMCRS) και τον Τομέα Λειτουργικού Κινδύνου.

7.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος περιλαμβάνει τον κίνδυνο χώρας, τον κίνδυνο τομέα και τον κίνδυνο διακανονισμού.

Κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ή πολιτικής αστάθειας σε μια χώρα, περιλαμβανομένου και του κινδύνου ζημιών ως συνέπεια κρατικοποιήσεων, απαλλοτριώσεων και ρύθμισης χρεών.

Κίνδυνος τομέα είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ως αποτέλεσμα γεγονότων που επηρεάζουν ένα συγκεκριμένο τομέα ή κλάδο.

Κίνδυνος διακανονισμού είναι ο κίνδυνος ζημιών λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να ικανοποιήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις με καταβολή μετρητών, παράδοση χρεογράφων ή λοιπών περιουσιακών στοιχείων, όταν διακανονίζονται οι πληρωμές χρηματοοικονομικών μέσων, περιλαμβανομένων παραγώγων και πράξεων συναλλάγματος. Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν ο Όμιλος προβαίνει σε πληρωμές προτού μπορέσει να επιβεβαιώσει ότι έχουν πραγματοποιηθεί οι αντίστοιχες εισπράξεις από τον αντισυμβαλλόμενο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων περιλαμβανομένων και των μέτρων προστασίας όπως χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές. Επίσης, ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από άλλες δραστηριότητες όπως οι επενδύσεις σε χρεόγραφα, εμπορικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σε κεφαλαιαγορές και δραστηριότητες διακανονισμού. Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κυριότερος κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, και συνεπώς η διαχείρισή του γίνεται ενεργά, με τη δέουσα προσοχή και παρακολουθείται από τις κεντροποιημένες μονάδες κινδύνου, οι οποίες αναφέρονται στον GCRO.

(α) Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Οι διαδικασίες έγκρισης πιστοδοτήσεων και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων είναι κεντροποιημένες σε επίπεδο χώρας. Ο διαχωρισμός των καθηκόντων διασφαλίζει την ανεξαρτησία μεταξύ αυτών που είναι υπεύθυνοι για τις σχέσεις με τους πελάτες, την εγκριτική διαδικασία, τις εκταμιεύσεις, καθώς και την παρακολούθηση των δανείων κατά τη διάρκεια της ζωής τους.

Επιτροπές Πιστοδοτήσεων

Ο Όμιλος έχει δημιουργήσει ποικίλες Επιτροπές Πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά όρια, προκειμένου να διαχειριστεί τους πιστωτικούς κινδύνους που απορρέουν από την τραπεζική επιχειρήσεων, που περιλαμβάνουν:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων, οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέα πιστοδοτικά όρια, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν τα υφιστάμενα, σύμφωνα με τα εγκριτικά τους όρια και ανάλογα με την συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου του πιστούχου (υψηλή, μεσαία, χαμηλή), την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Περιφερειακές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (Regional Credit Committees - RCC 1 και RCC 2), οι οποίες αποτελούν επιτροπές μόνο της Τράπεζας και είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν τα πιστοδοτικά όρια των διεθνών δραστηριοτήτων του Ομίλου, όταν αυτά ξεπερνούν το εγκριτικό όριο που έχει η κάθε χώρα, ανάλογα και με τη διαβάθμιση του κινδύνου του πιστούχου,
- Επιτροπές Ειδικών Πιστωτικών Χειρισμών (special Handling Credit Committees - EPIX 1 και EPIX 2), οι οποίες αποφασίζουν για θέματα πιστοδοτήσεων, και τις ενέργειες που θα ληφθούν για συγκεκριμένες περιπτώσεις προβληματικών δανείων πάνω από € 5 εκατ. και € 25 εκατ. αντίστοιχα. Επίσης, έχει συσταθεί μία νέα επιτροπή ειδικών πιστωτικών χειρισμών (EPIX 3) με σκοπό την επισκόπηση των πιστοδοτήσεων σε επιχειρήσεις με έκθεση μικρότερη από € 5 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Άλλες εξειδικευμένες επιτροπές όπως οι Επιτροπές Διαχείρισης Είσπραξης Απαιτήσεων (Debt Remedial Management Committees) έχουν δημιουργηθεί με σκοπό την παρακολούθηση συγκεκριμένων χαρτοφυλακίων (π.χ. δάνεια που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης, δάνεια προσωπικού).

Τον Δεκέμβριο του 2013, σε συνέχεια της έκθεσης της BlackRock (για τα προβληματικά στοιχεία ενεργητικού) και των οδηγιών της Τράπεζας της Ελλάδος, συστάθηκε σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης, η Επιτροπή Προβληματικών Στοιχείων Ενεργητικού (Trouble Assets Committee).

Κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Προβληματικών Στοιχείων Ενεργητικού είναι:

- ο προσδιορισμός της στρατηγικής διαχείρισης και ανάκτησης των προβληματικών δανείων στον τομέα των επιχειρήσεων και των ιδιωτών,
- η παροχή κατευθύνσεων στις μονάδες Ανακτημένων/Μη εξυπηρετούμενων δανείων,
- η παρακολούθηση της απόδοσης και εξέλιξης σε όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων σε μηνιαία βάση,
- η τακτική επισκόπηση των στρατηγικών πρωτοβουλιών (strategic initiatives).

Οι Επιτροπές Πιστοδοτήσεων συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή και συχνότερα, όταν αυτό απαιτείται.

Τομέας Πίστης

Ο Τομέας Πίστης του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων εξετάζει ανεξάρτητα τις προτάσεις για πιστοδοτήσεις σε μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις, και ετοιμάζει γραπτή εισήγηση για κάθε πρόταση πριν την υποβολή της στην αρμόδια επιτροπή πιστοδότησης, στην οποία συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου. Επίσης, εγκρίνει τα δάνεια λιανικής τραπεζικής (μικρές επιχειρήσεις και νοικοκυριά), όταν η συνολική έκθεση προς τον πιστούχο ξεπερνά το προκαθορισμένο, κατά περίπτωση, όριο.

Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης

Προκειμένου να διασφαλισθεί ο πλήρης εναρμονισμός με τα ισχύοντα στον Όμιλο και λόγω των αυξημένων απαιτήσεων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου των επιχειρηματικών δανείων, στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2008 η Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης. Οι βασικές της δραστηριότητες είναι:

- αξιολόγηση των προτάσεων για επιχειρηματικά δάνεια που ξεπερνούν το εγκριτικό όριο που έχει η θυγατρική Τράπεζα και υποβολή τους προς έγκριση στις Περιφερειακές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (Regional Credit Committee) με συνοδευτική, κατά περίπτωση, εισήγηση,
- σύνταξη και αναθεώρηση, όταν απαιτείται, των πράξεων της διοίκησης αναφορικά με τις εγκριτικές διαδικασίες και τα εγκριτικά κλιμάκια,
- τήρηση ενιαίας πολιτικής πιστοδοτήσεων στις θυγατρικές εξωτερικού, σύμφωνα με τα πρότυπα της πολιτικής πιστοδοτήσεων του Ομίλου, και
- παρακολούθηση υψηλού κινδύνου πιστοδοτήσεων προς επιχειρήσεις.

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι € 2,5 εκατ.) γίνεται κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών σχετικά με τις αποδεκτές εξασφαλίσεις καθώς και βάσει της αρχής του διττού ελέγχου ("four-eyes" principle). Η αξιολόγηση στηρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου και σε στατιστικά υποδείγματα (statistical scorecards).

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς νοικοκυριά (Household Lending) γίνεται κεντροποιημένα. Υποστηρίζεται από την χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων (credit scoring models), καθώς και την εφαρμογή πιστοδοτικών κριτηρίων που βασίζονται στην συμπεριφορά πληρωμών των δανειοληπτών, το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων, την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και άλλους παράγοντες. Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας και της απόδοσης του χαρτοφυλακίου οδηγεί σε αναπροσαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Τομέας Group Market and Counterparty Risk

Ο τομέας Group Market and Counterparty Risk (GMCRS) του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων επιμετρά και αναφέρει την συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο σε επίπεδο Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Για τον υπολογισμό της έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνονται υπόψη οι θέσεις σε: χρεόγραφα (ομόλογα και μετοχές), παράγωγα, συμφωνίες επαναγοράς, τοποθετήσεις στην διατραπεζική αγορά, εγγυήσεις κλπ.

Ο τομέας GMCRS χρησιμοποιεί ένα σύστημα επιμέτρησης της έκθεσης, το οποίο υπολογίζει την έκθεση ανά εταιρεία του Ομίλου, αντισυμβαλλόμενο και κατηγορία προϊόντος σε ημερήσια βάση, με περαιτέρω ανάλυση της έκθεσης. Τα συμβόλαια μείωσης κινδύνου λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της τελικής έκθεσης.

Το ίδιο σύστημα χρησιμοποιείται για τις αναφορές χρησιμοποίησης ορίων καθώς και για την παρακολούθηση της υπέρβασης αυτών. Το σύστημα είναι διαθέσιμο στην διεύθυνση διαχείρισης διαθεσίμων της Τράπεζας και των θυγατρικών, δίνοντας τους με αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα να παρακολουθούν την έκθεση και τα διαθέσιμα όρια προς κάθε αντισυμβαλλόμενο.

(β) Παρακολούθηση Πιστωτικού Κινδύνου

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί και αξιολογεί την ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων (επιχειρηματικά, καταναλωτικά και στεγαστικά) και λειτουργεί ανεξάρτητα από τις άλλες μονάδες της Τράπεζας. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στον GCRO.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου περιλαμβάνουν:

- παρακολούθηση και επισκόπηση της απόδοσης των δανειακών χαρτοφυλακίων της Τράπεζας και των θυγατρικών της,
- πραγματοποίηση ελέγχων και σύνταξη γραπτών αναφορών προς την διοίκηση για την ποιότητα των δανείων όλων των μονάδων πιστοδοτήσεων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στις θυγατρικές εξωτερικού,
- συμμετοχή στην ανάπτυξη, έγκριση και εφαρμογή υποδειγμάτων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, σχεδιασμένων βάσει των χαρακτηριστικών του κάθε δανειακού χαρτοφυλακίου,
- ποιοτική και ποσοτική επικύρωση των υποδειγμάτων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, τακτική παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους και ενημέρωση των εμπλεκόμενων μονάδων και της διοίκησης,
- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση της εφαρμογής Moody's Risk Advisor (MRA) που χρησιμοποιείται για την διαβάθμιση του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- δημιουργία, επίβλεψη και υποστήριξη της εφαρμογής Transactional Rating (TR), η οποία υπολογίζει, για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το συνολικό κίνδυνο μιας δανειακής σχέσης λαμβάνοντας υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου και τις προβλεπόμενες εξασφαλίσεις,
- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση ανά τρίμηνο της συνολικής εικόνας των πιστοδοτικών ανοιγμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, με συνοδευτικές αναλύσεις,
- καθορισμό της πολιτικής προβλέψεων και τακτικό έλεγχο της επάρκειας των προβλέψεων σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,
- συμμετοχή στην έγκριση νέων πιστωτικών πολιτικών και νέων δανειακών προϊόντων,
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Πιστωτικών Χειρισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου,
- την ευθύνη για την υλοποίηση της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (Basel II IRB approach) σε επίπεδο Ομίλου σύμφωνα με το πλάνο σταδιακής εφαρμογής, καθώς και την παρακολούθηση μετά την υλοποίηση και την δημιουργία και υποβολή σχετικών αναφορών.

Οι θυγατρικές της Τράπεζας σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Κύπρο και Ουκρανία έχουν την ίδια δομή διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και τις ίδιες διαδικασίες ελέγχου με τη Τράπεζα και αναφέρονται απευθείας στον GCRO. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τους τομείς πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι οδηγίες σε επίπεδο Ομίλου τηρούνται και ότι η στρατηγική πιστωτικού κινδύνου εφαρμόζεται ομοιόμορφα στον Όμιλο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(γ) Δανειακές δεσμεύσεις

Ο κύριος σκοπός των δανειακών δεσμεύσεων, είναι η διασφάλιση της διαθεσιμότητας των συμφωνηθέντων κεφαλαίων στους πελάτες. Οι εγγυήσεις και οι πιστωτικές επιστολές σε αναμονή φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια, καθώς αντιπροσωπεύουν ανέκκλητες διαβεβαιώσεις ότι ο Όμιλος θα προβεί σε πληρωμές, σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν μπορεί να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του προς τρίτους. Οι ενέγγυες πιστώσεις, οι οποίες είναι γραπτές δεσμεύσεις του Ομίλου, εκ μέρους ενός πελάτη που εξουσιοδοτεί κάποιον τρίτο να εκδίδει διαταγές πληρωμής εις βάρος του Ομίλου, μέχρι ενός προκαθορισμένου ποσού και υπό ειδικούς όρους και συνθήκες, είναι εξασφαλισμένες από το υποκείμενο φορτίο εμπορευμάτων που σχετίζονται και συνεπώς φέρουν μικρότερο κίνδυνο από ότι ένα δάνειο. Οι δεσμεύσεις για επέκταση της πίστωσης αντιπροσωπεύουν συμβατικές υποχρεώσεις για επέκταση της πίστωσης σε μορφή δανείων, εγγυήσεων ή ενέγγυων πιστώσεων για τις οποίες ο Όμιλος συνήθως εισπράττει προμήθεια. Οι δεσμεύσεις αυτές είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό αρνητικό γεγονός.

(δ) Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος καθορίζει τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, με την επιβολή ορίων αναφορικά με το μέγεθος του αποδεκτού κινδύνου από κάποιο πιστούχο ή ομάδα πιστούχων και από κλάδους δραστηριότητας. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο, περιλαμβανομένων τραπεζών και χρηματοπιστωτικών εταιρειών, περιορίζεται περαιτέρω με υπό-όρια που καλύπτουν στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού, και με ημερήσια όρια κινδύνου διακανονισμού σε σχέση με εμπορεύσιμα στοιχεία, όπως προθεσμιακά συμβόλαια ξένου συναλλάγματος.

Αυτού του είδους οι κίνδυνοι παρακολουθούνται σε περιοδική βάση και υπόκεινται σε ετήσια ή συχνότερη αναθεώρηση. Οι συγκεντρώσεις κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (Board Risk Committee – BRC). Οι αναφορές αυτές περιλαμβάνουν τα 20 μεγαλύτερα ανοίγματα, τους κυριότερους πελάτες υπό επιτήρηση και προβληματικούς πελάτες, ανάλυση ανά κλάδο, ανάλυση ανά βαθμίδα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας, βαθμού καθυστέρησης και τα δανειακά χαρτοφυλάκια ανά χώρα.

(ε) Συστήματα διαβάθμισης

Διαβάθμιση μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διαφορετικά συστήματα αξιολόγησης των επιχειρήσεων-πιστούχων, προκειμένου να προσδιορίζονται ορθότερα οι κίνδυνοι από πιστούχους με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Κατά συνέπεια, υπάρχουν διαφορετικά συστήματα αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται σε παραδοσιακούς, καθώς επίσης και σε ειδικούς τομείς, του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου:

- Παραδοσιακός δανεισμός επιχειρήσεων: Moody's Risk Advisor (MRA) / Εσωτερικά αναπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA,
- Ειδικές χρηματοδοτήσεις (ναυτιλία, χρηματοδότηση ακινήτων και έργων): ειδική διαβάθμιση (slotting methodology).

Το MRA είναι σύστημα αξιολόγησης το οποίο συγκεντρώνει ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για επιχειρήσεις, προκειμένου να αξιολογήσει την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσει την πιστοληπτική τους ικανότητα. Λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης, τις ταμειακές ροές της, τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο δραστηριοποίησής της, την κατάσταση των ανταγωνιστών της, καθώς επίσης και ποιοτικές εκτιμήσεις για την διοίκησή της, την εν γένει κατάστασή της και άλλους παράγοντες σχετικά με την δομή της αγοράς του κλάδου δραστηριότητάς της. Το MRA χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση όλων των επιχειρήσεων που τηρούν πλήρη φορολογικά βιβλία, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή, και προσαρμόζεται στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που δεν μπορεί να αξιολογηθούν με το MRA, λόγω ειδικών χαρακτηριστικών των οικονομικών τους καταστάσεων, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται ένα εσωτερικά ανεπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης, το οποίο, όπως και το MRA, συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης (όπως μέγεθος επιχείρησης, χρόνια δραστηριότητας, ιστορικό συναλλακτικής συμπεριφοράς, κλάδος δραστηριότητας κλπ).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα διενεργεί συνολική αξιολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία βασίζεται τόσο στη διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (MRA ή εσωτερικά ανεπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης) όσο και στις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις της παρεχόμενης πίστωσης, με χρήση δεκατετραβάθμιας (14) κλίμακας. Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, αποτελεί

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

αντικείμενο λεπτομερούς αξιολόγησης από το κατά περίπτωση αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο της Τράπεζας, βάσει της αντίστοιχης πιστοληπτικής διαβάθμισης. Οι επιχειρήσεις-πιστούχοι χαμηλού κινδύνου εξετάζονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ενώ αυτές που είναι υψηλότερου κινδύνου είτε σε εξαμηνιαία βάση (πιστούχοι υπό επιτήρηση) ή σε τριμηνιαία βάση (προβληματικοί πιστούχοι ή σε εμπλοκή). Τα ανοίγματα σε επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, άνω των € 5 εκατ., εξετάζονται από τις Επιτροπές Ειδικών Πιστωτικών Χειρισμών (ΕΠΙΧ 1 ΚΑΙ ΕΠΙΧ 2) σε εβδομαδιαία βάση. Επίσης, έχει συσταθεί μία νέα επιτροπή πιστωτικών χειρισμών (ΕΠΙΧ 3) με σκοπό την επισκόπηση των πιστοδοτήσεων σε επιχειρήσεις με έκθεση μικρότερη από € 5 εκατ.

Για τα χαρτοφυλάκια των ειδικών χρηματοδοτήσεων δηλ. αυτά για τα οποία αποκλειστική πηγή αποπληρωμής είναι τα έσοδα που δημιουργούνται από τα περιουσιακά στοιχεία που χρηματοδοτούνται και όχι η ανεξάρτητη ικανότητα της εμπορικής επιχείρησης, η Τράπεζα χρησιμοποιεί ειδική διαβάθμιση (slotting method) προσαρμόζοντας και βελτιώνοντας τα κριτήρια της οδηγίας Capital Requirements Directive (CRD) στις πρακτικές κινδύνου της Τράπεζας. Οι πελάτες που εμπίπτουν στην κατηγορία των ειδικών χρηματοδοτήσεων (ναυτιλία, χρηματοδότηση ακινήτων και έργων), εντάσσονται σε πέντε βαθμίδες: Strong-Ισχυρή, Good-Καλή, Satisfactory-Ικανοποιητική, Weak-Αδύναμη και Default-Αθέτηση.

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων στις πιστοδοτήσεις μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων:

- στην εγκριτική διαδικασία, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην ανανέωση πιστοδοτικών ορίων,
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου (Risk Adjusted Pricing), και
- στην αξιολόγηση των επιταγών που λαμβάνονται ως ενέχυρο για την κάλυψη πιστοδοτήσεων.

Διαβάθμιση δανείων λιανικής τραπεζικής

Η Τράπεζα αξιολογεί την διαβάθμιση των δανείων λιανικής τραπεζικής, βάσει στατιστικών υποδειγμάτων τόσο κατά την έναρξη, όσο και σε διαρκή βάση, λαμβάνοντας υπόψη και τα υποδείγματα συμπεριφοράς (behavioral scorecards). Τα υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (probability of default), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (loss given default) και την έκθεση κατά την αθέτηση. Επίσης καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των λιανικών προϊόντων (πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, μη ασφαλισμένες ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, προσωπικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια και χρηματοδοτήσεις μικρών επιχειρήσεων).

Τα υποδείγματα αναπτύχθηκαν βάσει ιστορικών στοιχείων τόσο της Τράπεζας όσο και της αγοράς (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.). Τα υποδείγματα συμπεριφοράς υπολογίζονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, διασφαλίζοντας έτσι ότι οι εκτιμήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο είναι επικαιροποιημένες.

Τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στην διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στο πλαίσιο της διαδικασίας είσπραξης για την προτεραιοποίηση των δανειακών λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, έχουν συχνά χρησιμοποιηθεί στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο. Χρησιμοποιούνται επίσης στην τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών (risk based pricing) σε συγκεκριμένους τομείς ή νέα προϊόντα.

Τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούνται από την τράπεζα πληρούν τις απαιτήσεις της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων της Βασιλείας II (Basel II IRB approach). Η τράπεζα είναι πιστοποιημένη σε IRB από το 2008 για τα ελληνικά χαρτοφυλάκια, τα επιχειρηματικά και τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (όπως περιγράφεται στις γνωστοποιήσεις της Βασιλείας II, Πυλώνας III, τα οποία είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της τράπεζας).

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί ανεξάρτητα την δυνατότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης προκειμένου να κατηγοριοποιήσει τους πιστούχους βάσει κινδύνου, καθώς και για να προβλέψει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης και την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση. Η πολιτική επικύρωσης της Τράπεζας είναι σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και θεσμικές απαιτήσεις. Η τράπεζα επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση και η επιβεβαίωση αυτή περιλαμβάνει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι διαδικασίες τεκμηρίωσης καταγράφονται και επισκοπούνται σε τακτική βάση και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων. Επιπλέον, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου επισκοπεί ανεξάρτητα σε ετήσια βάση την διαδικασία επικύρωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(στ) Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Ένα βασικό στοιχείο της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου είναι η μείωση του κινδύνου μέσω της χρήσης διαφόρων τεχνικών. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, οι εγγυήσεις και οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού στα παράγωγα.

Είδη εξασφαλίσεων που γίνονται αποδεκτά από την Τράπεζα

Ο Όμιλος έχει εσωτερικές πολιτικές που περιλαμβάνουν τους παρακάτω τύπους εξασφαλίσεων που συνήθως γίνονται αποδεκτοί:

- οικιστικά και εμπορικά ακίνητα (γραφεία, εμπορικά κέντρα, κλπ.), βιομηχανικά κτήρια και οικόπεδα,
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρεόγραφα συμπεριλαμβανομένων εισηγμένων μετοχών και ομολόγων
- καταθέσεις,
- εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια και
- εξοπλισμός, κυρίως οχήματα και πλοία.

Ένα συγκεκριμένο ποσοστό εξασφάλισης είναι προαπαιτούμενο, τόσο κατά την έγκριση όσο και σε διαρκή βάση για κάθε τύπο εξασφαλίσεων, όπως παρουσιάζεται στην πιστωτική πολιτική του Ομίλου.

Για θέσεις, εκτός από δάνεια πελατών (δηλαδή συμφωνίες επαναγοράς, παράγωγα κλπ), ο Όμιλος αποδέχεται ως εξασφάλιση μόνο μετρητά ή ρευστοποιήσιμα ομόλογα.

Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης για τα δανειακά προϊόντα, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλη τη σχετική διαθέσιμη πληροφόρηση, περιλαμβανομένων των χαρακτηριστικών των εξασφαλίσεων, εφόσον οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τα εν λόγω χαρακτηριστικά κατά την τιμολόγηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών εξασφαλίσεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- η εύλογη αξία της εξασφάλισης είναι η τιμή εξόδου (exit price) που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μια κανονική συναλλαγή στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς,
- η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει την ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να παράγουν οικονομικά οφέλη από την μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώληση του,
- η μέγιστη και βέλτιστη χρήση προσδιορίζεται από την προοπτική των συμμετεχόντων στην αγορά,
- μείωση της αξίας της εξασφάλισης εξετάζεται όταν ο τύπος, η τοποθεσία ή η κατάσταση (όπως η φθορά και η απαξίωση) του περιουσιακού στοιχείου το υποδεικνύουν,
- δεν υπάρχει αξία εξασφάλισης εάν η ενεργοποίηση της ενεχυρίασης στο αντικείμενο που αποτελεί την εξασφάλιση δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Οι εκτιμήσεις των ακινήτων για όλες της μονάδες γίνονται από την Eurobank Property Services A.E., θυγατρική της Τράπεζας που απευθύνεται στον GCRO. Η Eurobank Property Services εποπτεύεται από το Royal Institute of Chartered Surveyors (RICS) και χρησιμοποιεί εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εμπειρία). Όλες οι εκτιμήσεις, εκτός των άλλων, λαμβάνουν υπόψη την περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο, την ηλικία του και την εμπορευσιμότητά του, ελέγχονται δε επιπρόσθετα και προσυπογράφονται από έμπειρο προσωπικό της θυγατρικής. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται βασίζεται σε εσωτερικά κριτήρια εκτιμήσεων (Internal Valuation Standards), ενώ υπάρχουν μηχανισμοί ποιοτικού ελέγχου, όπως διαδικασίες επισκόπησης και ανεξάρτητοι έλεγχοι δείγματος από ανεξάρτητους και αξιόπιστους οίκους εκτιμήσεων.

Το 2006 η Τράπεζα, σε συνεργασία με τις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες, ξεκίνησε ένα έργο με σκοπό τη δημιουργία δείκτη μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων (Prop. Index). Η μεθοδολογία, η οποία αναπτύχθηκε από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία στατιστικών ερευνών, έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε χρήση του δείκτη επιτρέπει την δυναμική παρακολούθηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων και των τάσεων της αγοράς σε ετήσια βάση. Για τα εμπορικά ακίνητα, διενεργούνται επανεκτιμήσεις τουλάχιστον κάθε δύο με τρία χρόνια από πιστοποιημένους εκτιμητές. Οι επανεκτιμήσεις γίνονται ακόμα συχνότερα είτε με φυσική αυτοψία είτε με επισκόπηση εγγράφων για δάνεια με σημαντικά υπόλοιπα, για πιστούχους που

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

υποβαθμίστηκαν σε «υπό επιτήρηση»/«υψηλό κίνδυνο», καθώς και για πιστούχους που δραστηριοποιούνται στον κλάδο ακινήτων.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται αποδεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα σύστημα προεπιλογής, το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητα τους. Επιπρόσθετα, η αποτίμηση των μεταχρονολογημένων επιταγών παρακολουθείται εβδομαδιαία με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών αναφορών σε μηνιαία βάση με λεπτομερή πληροφόρηση για την εισπραξιμότητα, την αντικατάσταση και σφράγιση τους ανά εκδότη και μονάδα (επιχειρηματικά και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις).

Στις συμφωνίες επαναγοράς, η αξία των ενεχυριασμένων τίτλων υπολογίζεται καθημερινά από το επίσημο σύστημα αποτίμησης. Ελέγχεται δε από το σύστημα μέτρησης χρηματοοικονομικών ανοιγμάτων, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σύμβασης.

Πολιτική εξασφαλίσεων και καταγραφή

Για τα δανειακά προϊόντα, οι οδηγίες που δίνονται από τον Όμιλο επικεντρώνονται στο γεγονός ότι οι πρακτικές και οι συνήθειες διαδικασίες που ακολουθούνται θα πρέπει να είναι έγκαιρες και να διεκπεραιώνονται με σύνεση, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι καλύψεις είναι υπό τον έλεγχο των εταιρειών του Ομίλου, και ότι η σχετική σύμβαση δανείου και ενεχύρου, καθώς και το αντικείμενο της εξασφάλισης μπορούν νομίμως να εκτελεστούν. Συνεπώς, οι εταιρείες του Ομίλου θα διατηρούν το δικαίωμα να εκποιήσουν τις εξασφαλίσεις όταν ο οφειλέτης βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια και θα είναι σε θέση να διεκδικήσουν και να ελέγξουν το προϊόν από τη διαδικασία εκποίησης.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένες συμβάσεις δανείων και ενεχύρων, διασφαλίζοντας τη νομική ισχύ τους.

Στην περίπτωση των παραγώγων, η Τράπεζα χρησιμοποιεί συμβάσεις ISDA (International Swap Derivative Association), οι οποίες περιορίζουν την έκθεσή της μέσω κύριων συμβάσεων συμψηφισμού και συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support Annex). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, η συνολική έκθεση με τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε ημερήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τυχόν συμφωνίες συμψηφισμού και εξασφαλίσεις.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς (repos), όπου χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreements). Η έκθεση (η καθαρή διαφορά μεταξύ της αξίας του γερο και της τρέχουσας αξίας των χρεογράφων) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση και η εξασφάλιση μεταφέρεται μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων, ελαχιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο την έκθεση.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα σύστημα διαχείρισης εξασφαλίσεων για την παρακολούθηση των συμβάσεων ISDA, CSAs και GMRA, π.χ. η ημερήσια αποτίμηση των παραγώγων και η τρέχουσα αξία των χρεογράφων χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της έκθεσης με κάθε αντισυμβαλλόμενο. Η εξασφάλιση που θα πρέπει να αναγνωριστεί ή να απαιτηθεί από τον σχετικό αντισυμβαλλόμενο αναφέρεται, συνοδευόμενη από σχετικά νομικά έγγραφα.

Με αυτό το σύστημα η Τράπεζα παρακολουθεί και ελέγχει τη ροή των εξασφαλίσεων στην περίπτωση των παραγώγων και των συμφωνιών επαναγοράς, ανεξάρτητα από τον αντισυμβαλλόμενο. Η επίδραση κάθε διακύμανσης της αγοράς που αυξάνει την έκθεση της Τράπεζας αναφέρεται και η Τράπεζα προχωρά άμεσα σε αύξηση της εξασφάλισης.

Εγγυήσεις και παράγωγα προϊόντα

Οι εγγυήσεις που χρησιμοποιούνται ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου από τον Όμιλο, παρέχονται σε μεγάλο βαθμό από τις κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ταμείο εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) και παρόμοια ταμεία, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες είναι επιπροσθέτως σημαντικοί εγγυητές πιστωτικού κινδύνου.

Οι τράπεζες εισέρχονται σε συναλλαγές πιστωτικών παραγώγων τόσο με εμπορικές όσο και επενδυτικές τράπεζες. Η χαμηλότερη διαβάθμιση αντισυμβαλλόμενου είναι A, ενώ η μέση διαβάθμιση αντισυμβαλλόμενου είναι AA (κλίμακα διαβάθμισης Standard & Poor's).

Διαχείριση ανακτηθέντων ακινήτων

Ο αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο είναι να ελαχιστοποιηθεί η χρονική περίοδος μέχρι την εκποίηση του περιουσιακού στοιχείου και να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση του δεσμευμένου κεφαλαίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Για τον σκοπό αυτό, η διαχείριση των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων στοχεύει στη βελτίωση του εσόδου από ενοίκια και των άλλων εσόδων, μέσω της εκμετάλλευσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους διακράτησης και συντήρησης τους.

Ο Όμιλος ασχολείται ενεργά με τον εντοπισμό κατάλληλων ενδεχόμενων αγοραστών για το χαρτοφυλάκιο των ανακτηθέντων ακινήτων (περιλαμβανομένων εξειδικευμένων εταιριών που ασχολούνται με την εξαγορά ειδικών χαρτοφυλακίων ανακτηθέντων ακινήτων), τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, προκειμένου να μειώσει το απόθεμα των ακινήτων σε έναν χρονικό ορίζοντα 3-5 ετών.

Τα ανακτηθέντα ακίνητα παρακολουθούνται στενά μέσω τεχνικών και νομικών αναφορών, προκειμένου η εμπορική τους αξία να αναφέρεται με ακρίβεια και να είναι επικαιροποιημένη σύμφωνα με τις τάσεις της αγοράς.

(ζ) Κύριες συμβάσεις συμψηφισμού (master netting agreements)

Ο Όμιλος περιορίζει περαιτέρω την έκθεσή του σε ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, μέσω της σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού με αντισυμβαλλόμενα μέρη με τα οποία πραγματοποιεί σημαντικό όγκο συναλλαγών. Οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού δεν καταλήγουν γενικά στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως διακανονίζονται σε μικτή βάση. Εντούτοις, ο πιστωτικός κίνδυνος μειώνεται μέσω των κύριων συμβάσεων συμψηφισμού, σε περίπτωση αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου μέρους να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, οπότε οι ανοιχτές θέσεις με τον αντισυμβαλλόμενο κλείνουν και διακανονίζονται σε καθαρή βάση. Η συνολική έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα μέσα που υπόκεινται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού, μπορεί να αλλάξει σημαντικά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς επηρεάζεται από την κάθε συναλλαγή που υπόκειται στη συμφωνία. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επίδραση των κύριων συμβάσεων συμψηφισμού παρουσιάζονται στη σημείωση 7.2.1.4.

(η) Παράγωγα

Ο Όμιλος τηρεί όρια ελέγχου των καθαρών ανοικτών θέσεων σε παράγωγα, ανά ποσό και διάρκεια. Ο πιστωτικός κίνδυνος περιορίζεται στην τρέχουσα εύλογη αξία των παραγώγων που είναι ευνοϊκά για τον Όμιλο (δηλαδή παράγωγα με θετική εύλογη αξία), η οποία είναι ένα μικρό μέρος του συμβατικού ποσού των ανοικτών θέσεων σε παράγωγα. Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, παρακολουθείται ως μέρος των γενικών ορίων δανειοδότησης σε πελάτες, λαμβάνοντας υπ' όψιν και την πιθανή έκθεση σε διακυμάνσεις της αγοράς.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις μείωσης κινδύνου για τις περιπτώσεις συναλλαγών σε παράγωγα προϊόντα με τραπεζικά ιδρύματα και μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτές οι συμβάσεις είναι κυρίως τυποποιημένες συμβάσεις ISDA/CSAs οι οποίες διασφαλίζουν τον συμψηφισμό της θέσης και την ανταλλαγή των εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων.

Στην περίπτωση των μη εξασφαλισμένων συναλλαγών, η Τράπεζα υπολογίζει την τρέχουσα έκθεση παράλληλα με την πιθανή μελλοντική έκθεση χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά μοντέλα. Η έκθεση χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της χρησιμοποίησης των ορίων.

Η Επιτροπή Κινδύνων καθορίζει τα όρια συναλλαγών που μπορεί να γίνουν αποδεκτά τόσο σε ημερήσια βάση όσο και για μεγαλύτερες διάρκειες. Με την εξαίρεση συγκεκριμένων συμφωνιών αντιστάθμισης, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και ο κίνδυνος επιτοκίων που σχετίζεται με τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, αναλαμβάνεται συνήθως για να αντισταθμιστούν ανοικτές θέσεις, και να ελεγχθεί έτσι η διακύμανση στο καθαρό ποσό των μετρητών που απαιτείται για να συμψηφιστούν οι αγοραίες θέσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου παρουσιάζονται στις σημειώσεις 7.4 και 24.

(θ) Χρεόγραφα

Ο Όμιλος τηρεί όρια ελέγχου για τις θέσεις σε χρεόγραφα. Η συνολική έκθεση από χρεόγραφα παρακολουθείται σε ημερήσια βάση από το GMCRS και κάθε υπέρβαση αναφέρεται στην διοίκηση.

Οι κυριότερες θέσεις αφορούν: ομόλογα EFSF, ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μετά το PSI, καθώς και έντοκα γραμμάτια και κρατικά ομόλογα που εκδίδονται από χώρες όπου ο Όμιλος έχει στρατηγική παρουσία. Επιπρόσθετα, υπάρχει περιορισμένη θέση σε χρεόγραφα από τιτλοποιήσεις και εταιρικά ομόλογα. Περιορισμένο είναι και το μετοχικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο περιλαμβάνει και θέσεις σε αμοιβαία κεφάλαια του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Όπως και στην περίπτωση των παραγώγων, το τμήμα διαχείρισης διαθεσίμων (Treasury) των εταιρειών του Ομίλου, έχει απευθείας πρόσβαση στο σύστημα επιμέτρησης της έκθεσης που χρησιμοποιείται από το GMCRS, το οποίο παρέχει πληροφόρηση αναφορικά με την τρέχουσα έκθεση ανά εκδότη και τη σχετική διαθεσιμότητα και χρησιμοποίηση των ορίων.

7.2.1.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων ισολογισμού:		
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.567	4.693
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:		
- Ομόλογα	111	403
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.264	1.888
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες:		
- Επιχειρηματικά δάνεια	19.748	19.742
- Στεγαστικά δάνεια	18.980	14.221
- Καταναλωτικά δάνεια	7.341	6.378
- Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	7.429	7.500
Μείον: συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(7.888)	(4.670)
Επενδυτικοί τίτλοι:		
- Ομόλογα	18.362	9.160
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.677	1.308
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων εκτός ισολογισμού (σημ. 45)	1.748	1.705
	71.339	62.328

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2012, αντίστοιχα, χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τυχόν εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας που δεν πληρούν τα κριτήρια για συμψηφισμό στις οικονομικές καταστάσεις.

Τα στοιχεία του ισολογισμού, που περιλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα, εμφανίζονται στην καθαρή λογιστική τους αξία, όπως αυτή αναφέρεται στον ισολογισμό. Τα στοιχεία εκτός ισολογισμού περιλαμβάνουν εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές σε αναμονή, ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων και ενέγγυες πιστώσεις.

7.2.1.2 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Παρακάτω παρατίθεται αναλυτική επισκόπηση της έκθεσης του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο προερχόμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, σύμφωνα με τις δημοσιευμένες, την 30 Σεπτεμβρίου 2013, οδηγίες της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος.

(α) Ποιότητα του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες κατηγοριοποιούνται σε «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα», «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «απομειωμένα δάνεια».

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες κατηγοριοποιούνται σε «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» όταν δεν υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές βάσει σύμβασης και δεν υπάρχει κάποια άλλη ένδειξη απομείωσης.

Η κατηγορία «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, τουλάχιστον για μία ημέρα, χωρίς ωστόσο να έχει απομειωθεί η αξία τους εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που να υποδεικνύουν το αντίθετο. Αυτό συνήθως συμβαίνει για καταναλωτικά και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις, τα οποία είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 90 ημέρες, και για στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια, τα οποία είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 180 ημέρες. Για τα δάνεια σε αυτή τη κατηγορία, παρόλο που δεν θεωρούνται απομειωμένα, ο Όμιλος μπορεί να αναγνωρίσει πρόβλεψη απομείωσης.

Η κατηγορία «απομειωμένα δάνεια», τα οποία αξιολογούνται για απομείωση «σε ατομική βάση», περιλαμβάνει επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις με αξιολόγηση σε ατομική βάση, ενώ για τα υπόλοιπα δάνεια λιανικής τραπεζικής αναγνωρίζεται «συλλογική» πρόβλεψη απομείωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα παρατηρήσιμα δεδομένα που αξιολογούνται από τον Όμιλο, ώστε να προσδιοριστεί αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι το δάνειο ή ομάδα δανείων έχουν υποστεί απομείωση αναφέρονται στη σημείωση 2.12.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, προ απομείωσης, η οποία αποτελεί και τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ απομείωσης, καθώς και την κατηγοριοποίηση αυτών σε μη απομειωμένα (δηλ. «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα») και απομειωμένα. Επίσης, οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το υπόλοιπο της πρόβλεψης απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί τόσο για τα μη απομειωμένα όσο και για τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις, και η οποία προσδιορίζεται είτε σε ατομική βάση για κάθε δάνειο είτε συλλογικά για μια κατηγορία δανείων, τη συνολική καθαρή αξία των δανείων και απαιτήσεων, μετά την απομείωση, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, ο Δημόσιος Τομέας συμπεριλαμβάνεται στα επιχειρηματικά δάνεια. Ο Δημόσιος Τομέας περιλαμβάνει την έκθεση στην κεντρική κυβέρνηση, στις τοπικές αρχές, σε εταιρίες που συνδέονται με το κράτος και εταιρίες που ελέγχονται μερικώς ή πλήρως από το κράτος.

Επιπρόσθετα, η αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες έχει ανώτατο όριο το ύψος του δανείου, προ απομείωσης. Για το σκοπό αυτό, τα συγκριτικά στοιχεία των εξασφαλίσεων του 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί σε αντίστοιχη βάση.

	31 Δεκεμβρίου 2013									
	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης		Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων	
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Λιανική Τραπεζική	16.981	6.570	2.689	7.510	33.750	(1.106)	(3.855)	28.789	21.638	
- Στεγαστικά δάνεια	11.477	4.160	-	3.343	18.980	(0)	(1.080)	17.900	17.002	
- Καταναλωτικά δάνεια	2.078	919	-	2.299	5.296	(0)	(1.799)	3.497	31	
- Πιστωτικές κάρτες	1.127	122	-	796	2.045	-	(569)	1.476	0	
- Μικρές επιχειρήσεις	2.299	1.369	2.689	1.072	7.429	(1.106)	(407)	5.916	4.605	
Επιχειρηματικά	9.690	3.116	6.232	-	19.038	(2.730)	(187)	16.121	10.017	
- Μεγάλες επιχειρήσεις	6.528	1.612	2.108	-	10.248	(1.197)	(153)	8.898	4.749	
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	3.162	1.504	4.124	-	8.790	(1.533)	(34)	7.223	5.268	
Δημόσιος τομέας	687	10	13	-	710	(10)	-	700	80	
- Ελλάδα	602	4	13	-	619	(10)	-	609	57	
- Λουπές Χώρες	85	6	-	-	91	-	-	91	23	
Σύνολο	27.358	9.696	8.934	7.510	53.498	(3.846)	(4.042)	45.610	31.735	

	31 Δεκεμβρίου 2012									
	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης		Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων	
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Λιανική Τραπεζική	14.958	5.558	2.085	5.498	28.099	(850)	(2.637)	24.612	17.698	
- Στεγαστικά δάνεια	9.768	2.665	-	1.788	14.221	(0)	(425)	13.796	12.690	
- Καταναλωτικά δάνεια	1.566	1.097	-	1.916	4.579	(0)	(1.468)	3.111	70	
- Πιστωτικές κάρτες	1.011	159	-	629	1.799	-	(378)	1.421	0	
- Μικρές επιχειρήσεις	2.613	1.637	2.085	1.165	7.500	(850)	(366)	6.284	4.938	
Επιχειρηματικά	12.512	3.146	3.383	-	19.041	(1.128)	(45)	17.868	9.298	
- Μεγάλες επιχειρήσεις	7.991	1.170	752	-	9.913	(278)	(8)	9.627	4.059	
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	4.521	1.976	2.631	-	9.128	(850)	(37)	8.241	5.239	
Δημόσιος τομέας	659	21	21	-	701	(9)	(1)	691	15	
- Ελλάδα	509	10	21	-	540	(9)	(1)	530	4	
- Λουπές Χώρες	150	11	-	-	161	-	-	161	11	
Σύνολο	28.129	8.725	5.489	5.498	47.841	(1.987)	(2.683)	43.171	27.011	

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των πιστούχων που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, παρακολουθούν τα σημαντικά υπόλοιπα, βάση ποσοτικών και ποιοτικών παραγόντων, με σκοπό τη διαφοροποίηση και τον προσδιορισμό αυτών με το μεγαλύτερο κίνδυνο. Σχετικά με τα δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα, τα επιχειρηματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται σε υψηλή διαβάθμιση, ικανοποιητική διαβάθμιση και υπό παρακολούθηση, ενώ τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις κατηγοριοποιούνται σε ικανοποιητική διαβάθμιση και υπό παρακολούθηση. Τα δάνεια σε ιδιώτες, τα οποία δεν αξιολογούνται σε ατομική βάση, δεν διαβαθμίζονται και κατηγοριοποιούνται σε ικανοποιητική διαβάθμιση λόγω της μη ύπαρξης καθυστέρησης πληρωμών.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα:

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Υψηλής διαβάθμισης € εκατ.	Ικανοποιητικής διαβάθμισης € εκατ.	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου) € εκατ.	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων € εκατ.	Αξία εξασφαλίσεων € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	-	16.944	37	16.981	12.389
- Στεγαστικά δάνεια	-	11.477	-	11.477	10.705
- Καταναλωτικά δάνεια	-	2.078	-	2.078	7
- Πιστωτικές κάρτες	-	1.127	-	1.127	0
- Μικρές επιχειρήσεις	-	2.262	37	2.299	1.677
Επιχειρηματικά	5.131	3.837	722	9.690	5.291
- Μεγάλες επιχειρήσεις	3.272	2.778	478	6.528	3.065
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	1.859	1.059	244	3.162	2.226
Δημόσιος τομέας	36	650	1	687	67
- Ελλάδα	2	599	1	602	48
- Λοιπές Χώρες	34	51	-	85	19
Σύνολο	5.167	21.431	760	27.358	17.747

	31 Δεκεμβρίου 2012				
	Υψηλής διαβάθμισης € εκατ.	Ικανοποιητικής διαβάθμισης € εκατ.	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου) € εκατ.	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων € εκατ.	Αξία εξασφαλίσεων € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	-	14.949	9	14.958	10.851
- Στεγαστικά δάνεια	-	9.768	0	9.768	8.916
- Καταναλωτικά δάνεια	-	1.566	-	1.566	55
- Πιστωτικές κάρτες	-	1.011	-	1.011	0
- Μικρές επιχειρήσεις	-	2.604	9	2.613	1.880
Επιχειρηματικά	7.403	4.426	683	12.512	5.674
- Μεγάλες επιχειρήσεις	4.802	2.935	254	7.991	3.033
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	2.601	1.491	429	4.521	2.641
Δημόσιος τομέας	454	204	1	659	13
- Ελλάδα	424	84	1	509	4
- Λοιπές Χώρες	30	120	-	150	9
Σύνολο	7.857	19.579	693	28.129	16.538

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα, προ αναγνωρισθείσας πρόβλεψης, ανά κατηγορία δανείου:

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	2.827	708	77	873	787	608	4	6	5.890
30 έως 59 ημέρες	616	153	28	304	143	106	-	-	1.350
60 έως 89 ημέρες	297	58	17	192	663	708	-	-	1.935
90 έως 179 ημέρες	420	-	-	-	19	82	-	-	521
180 έως 360 ημέρες	-	-	-	0	-	-	-	-	0
Άνω των 360 ημερών	-	-	-	0	0	0	-	-	0
Σύνολο	4.160	919	122	1.369	1.612	1.504	4	6	9.696
Αξια εξασφαλίσεων	3.319	24	0	896	896	1.144	3	4	6.286

	31 Δεκεμβρίου 2012								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	1.770	799	98	1.062	470	633	3	11	4.846
30 έως 59 ημέρες	452	208	39	364	174	262	-	-	1.499
60 έως 89 ημέρες	189	90	22	211	426	717	2	-	1.657
90 έως 179 ημέρες	254	-	-	-	100	364	5	-	723
Σύνολο	2.665	1.097	159	1.637	1.170	1.976	10	11	8.725
Αξια εξασφαλίσεων	2.336	14	0	1.079	675	1.233	-	2	5.339

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου. Τα υπόλοιπα που προέκυψαν από την απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Προτοπ παρουσιάζονται διακριτά στη γραμμή «Απομειωμένα δάνεια από εξαγορές επιχειρήσεων»:

Η χρονοανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου, μετά από απομείωση, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Για τα καταγγεμένα δάνεια, ο Όμιλος παύει να παρακολουθεί την κατάσταση καθυστέρησής τους και συνεπώς τα υπόλοιπα τους περιλαμβάνονται στην κατηγορία «άνω των 360 ημερών», με εξαίρεση τα καταναλωτικά δάνεια τα οποία παρακολουθούνται μέχρι τις 360 μέρες καθυστέρησης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	1.788	1.916	629	3.250	752	2.631	21	-	10.987
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της χρήσης	855	319	73	762	633	1.311	0	-	3.953
Απομειωμένα δάνεια από απόκτηση επιχειρήσεων	787	189	120	45	805	384	6	-	2.336
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(62)	(111)	(10)	(268)	(17)	(27)	(12)	-	(507)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(33)	(34)	(19)	(19)	(64)	(122)	(3)	-	(294)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων	(1)	(31)	(0)	(12)	(6)	(51)	-	-	(101)
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων	-	-	-	-	(1)	(0)	-	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	9	51	3	3	6	(2)	1	-	71
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	3.343	2.299	796	3.761	2.108	4.124	13	-	16.444
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	(961)	(1.710)	(537)	(1.456)	(1.200)	(1.533)	(7)	-	(7.404)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου (καθαρή αξία)	2.382	589	259	2.305	908	2.591	6	-	9.040

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	49	5	0	48	150	311	6	-	569
30 έως 59 ημέρες	35	7	0	57	10	38	-	-	147
60 έως 89 ημέρες	32	9	0	65	54	81	-	-	241
90 έως 179 ημέρες	65	55	9	240	173	177	-	-	719
180 έως 360 ημέρες	465	65	15	187	152	469	-	-	1.353
άνω των 360 ημερών	1.736	448	235	1.708	369	1.515	(0)	-	6.011
Σύνολο	2.382	589	259	2.305	908	2.591	6	-	9.040
Αξία εξασφαλίσεων	2.980	0	-	2.030	789	1.897	6	-	7.702

	31 Δεκεμβρίου 2012								
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	13	2	-	55	78	174	10	-	332
30 έως 59 ημέρες	3	4	-	51	1	71	-	-	130
60 έως 89 ημέρες	2	12	0	58	33	140	0	-	245
90 έως 179 ημέρες	11	65	19	306	41	128	-	-	570
180 έως 360 ημέρες	308	91	29	291	67	228	-	-	1.014
άνω των 360 ημερών	1.076	378	226	1.318	240	1.054	-	-	4.292
Σύνολο	1.413	552	274	2.079	460	1.795	10	-	6.583
Αξία εξασφαλίσεων	1.438	0	0	1.979	351	1.365	0	-	5.133

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

β) Εξασφαλίσεις και ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Εξασφαλίσεις

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των στεγαστικών δανείων προσδιορίζει τη σχέση μεταξύ του δανειακού υπολοίπου, προ απομείωσης, και της τρέχουσας αξίας των ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Ο Όμιλος προσδιορίζει την αξία των ακινήτων που κρατούνται ως εξασφάλιση συνδυάζοντας εκτιμήσεις επαγγελματιών και εσωτερικούς δείκτες τιμών. Οι εκτιμήσεις ανανεώνονται τακτικά ενώ γίνονται συχνότερα όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς.

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Στεγαστικά Δάνεια		
Μικρότερο από 50%	4.779	3.414
50%-70%	3.595	2.699
71%-80%	1.817	1.480
81%-90%	1.704	1.387
91%-100%	1.527	1.205
101%-120%	2.264	1.698
121%-150%	1.939	1.233
Μεγαλύτερο από 150%	848	680
Λοιπές εξασφαλίσεις	507	425
Σύνολο	18.980	14.221
Μέσος Όρος του δείκτη δανείου προς αξία εξασφάλισης	76,15%	75,02%

Στις λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνεται εξοπλισμός, κυρίως μηχανήματα και οχήματα. Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

31 Δεκεμβρίου 2013					
Αξία εξασφαλίσεων					
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	Εγγυήσεις
Λιανική Τραπεζική	21.178	300	160	21.638	113
Επιχειρηματικά	6.717	1.508	1.792	10.017	111
Δημόσιος τομέας	3	17	60	80	11
Σύνολο	27.898	1.825	2.012	31.735	235

31 Δεκεμβρίου 2012					
Αξία εξασφαλίσεων					
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	Εγγυήσεις
Λιανική Τραπεζική	17.142	389	167	17.698	123
Επιχειρηματικά	6.605	1.480	1.213	9.298	166
Δημόσιος τομέας	4	2	9	15	12
Σύνολο	23.751	1.871	1.389	27.011	301

Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αναγνωρίζει στον ισολογισμό τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται ως εξασφαλίσεις παίρνοντας, όταν αυτά έρχονται στην κατοχή του συνήθως μέσω νομικών διαδικασιών ή επικαλούμενος άλλες πιστωτικές ενισχύσεις. Η κύρια κατηγορία εξασφαλίσεων που ανακτάται από τον Όμιλο, σε αντιστάθμιση αποπληρωμής ή μείωσης του υπολοίπου των δανείων, αφορά σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία. Τα ακίνητα κατηγοριοποιούνται στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας (βλέπε επίσης σημ. 2.18 και 32). Στις περιπτώσεις που τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητες του, τότε αυτά κατηγοριοποιούνται ως ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία ή ως επενδύσεις σε ακίνητα αναλόγως (βλέπε σημ. 2.7, 29 και 30).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι εξασφαλίσεις τις οποίες ο Όμιλος πήρε στη κατοχή του και τις αναγνώρισε στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, καθώς επίσης τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) που προέκυψαν από πωλήσεις τέτοιων περιουσιακών στοιχείων μέσα στη χρήση:

	31 Δεκεμβρίου 2013						
	Αξία		Συσσωρευμένη		Καθαρή αξία	Καθαρή	Καθαρό
	ανακτηθέντων	Εκ των οποίων:	πρόβλεψη	Εκ της οποίας:			
εξασφαλίσεων	εντός της χρήσης	απομείωσης	εντός της χρήσης	εξασφαλίσεων	πώλησης	πώλησης	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	565	135	(54)	(22)	511	10	1
- Κατοικίες	268	46	(26)	(8)	242	7	0
- Εμπορικά ακίνητα	297	89	(28)	(14)	269	3	1
Λουπές εξασφαλίσεις	12	8	(2)	(1)	10	6	0

	31 Δεκεμβρίου 2012						
	Αξία		Συσσωρευμένη		Καθαρή αξία	Καθαρή	Καθαρό
	ανακτηθέντων	Εκ των οποίων:	πρόβλεψη	Εκ της οποίας:			
εξασφαλίσεων	εντός της χρήσης	απομείωσης	εντός της χρήσης	εξασφαλίσεων	πώλησης	πώλησης	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	504	191	(31)	(19)	473	8	1
- Κατοικίες	222	53	(18)	(13)	204	2	0
- Εμπορικά ακίνητα	282	138	(13)	(6)	269	6	1
Λουπές εξασφαλίσεις	12	5	(2)	(1)	10	4	0

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε ακίνητα ή ως ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία το 2013 και τα οποία προήλθαν είτε από ανάκτηση ή από μεταφορά από τα ανακτηθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ανήλθαν σε € 175 εκατ. (2012: € 132 εκατ.).

(γ) Γεωγραφική κατανομή και τομέας δραστηριότητας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 7.2.1, ο Όμιλος κατέχει διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια σε διαφορετικές αγορές και χώρες και εφαρμόζει όρια στην συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή ή τομέα δραστηριότητας των ομάδων των πιστούχων που μπορεί να επηρεαστούν παρόμοια από αλλαγές στις οικονομικές ή άλλες συνθήκες, ώστε να περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα συνολικά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ απομείωσης, τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και τις προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή:

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Ελλάδα			Λουπές Ευρωπαϊκές χώρες			Λουπές χώρες		
	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	29.401	9.217	(4.442)	4.333	982	(519)	16	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	16.899	3.057	(952)	2.065	285	(128)	16	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	4.400	2.125	(1.680)	896	173	(119)	-	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.630	709	(500)	415	88	(69)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.472	3.326	(1.310)	957	436	(203)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.714	4.843	(2.181)	5.196	1.272	(666)	128	117	(70)
- Εμπόριο και Υγιεινές	5.293	2.029	(919)	2.097	481	(317)	69	62	(45)
- Βιομηχανία	3.498	1.192	(573)	458	129	(78)	-	-	-
- Ναυτιλία	694	37	(16)	215	81	(43)	39	35	(24)
- Κατασκευές	2.155	1.001	(310)	996	451	(168)	19	19	(1)
- Τουρισμός	1.155	279	(74)	36	2	(0)	1	1	(0)
- Ενέργεια	202	6	(4)	58	4	(4)	-	-	-
- Λοιπές	717	299	(285)	1.336	124	(56)	-	-	-
Δημόσιος τομέας	620	13	(10)	90	-	-	-	-	-
Σύνολο	43.735	14.073	(6.633)	9.619	2.254	(1.185)	144	117	(70)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012								
	Ελλάδα			Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες			Λοιπές χώρες		
	Σύνολο	Εκ των οποίων:	Συσσωρευμένη	Σύνολο	Εκ των οποίων:	Συσσωρευμένη	Σύνολο	Εκ των οποίων:	Συσσωρευμένη
	δανείων	απομειωμένα	πρόβλεψη	δανείων	απομειωμένα	πρόβλεψη	δανείων	απομειωμένα	πρόβλεψη
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	23.542	6.667	(3.005)	4.539	917	(483)	19	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	12.051	1.543	(322)	2.151	246	(103)	19	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	3.638	1.752	(1.330)	941	164	(138)	-	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.382	550	(317)	417	79	(61)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.471	2.822	(1.036)	1.030	428	(181)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.468	2.576	(827)	5.141	777	(335)	432	29	(11)
-Εμπόριο και Υπηρεσίες	5.608	1.225	(413)	2.290	264	(126)	410	11	(11)
-Βιομηχανία	3.421	573	(204)	599	137	(66)	-	-	-
-Ναυτιλία	880	14	(5)	75	1	(1)	3	2	(0)
-Κατασκευές	1.979	532	(153)	1.163	331	(124)	19	16	-
-Τουρισμός	1.112	156	(19)	61	1	(1)	-	-	-
-Ενέργεια	256	-	(0)	45	1	(0)	-	-	-
-Λοιπές	212	76	(33)	908	42	(17)	-	-	-
Δημόσιος τομέας	539	21	(9)	161	-	-	-	-	-
Σύνολο	37.549	9.264	(3.841)	9.841	1.694	(818)	451	29	(11)

(δ) Μέτρα ρύθμισης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Οι συμβατικοί όροι των δανείων ενδέχεται να τροποποιηθούν λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς, διακράτηση πελατείας ή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Τα μέτρα ρύθμισης δανείων αφορούν περιπτώσεις δανείων με τροποποίηση των συμβατικών όρων αποπληρωμής λόγω πραγματικής ή εμφανούς οικονομικής δυσχέρειας του οφειλέτη, όπως περιγράφονται και στη σημείωση 2.12. Άλλες επαναδιαπραγματεύσεις, περισσότερο επιχειρηματικής φύσης, δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης δανείων.

Λόγω της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, ο Όμιλος εφαρμόζει διάφορα προγράμματα ρύθμισης δανείων, προκειμένου να ενισχύσει την διαχείριση των πελατειακών σχέσεων και την αποτελεσματικότητα της εισπραξιμότητας των απαιτήσεών του, να βελτιώσει την ανακτησιμότητά τους, καθώς και να περιορίσει τις ζημιές που προέρχονται τόσο από τα δάνεια λιανικής τραπεζικής όσο και από το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο.

Τα μέτρα ρύθμισης δανείων παρέχουν στους οφειλέτες ευνοϊκότερους όρους συγκριτικά με αυτούς των αρχικών συμβάσεων, χορηγούνται κατόπιν αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και της πρόθεσής του να αποπληρώσει και μπορεί να είναι προσωρινής φύσης ή μεγαλύτερης διάρκειας. Ο σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η διευκόλυνση των οφειλετών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, μέσω μείωσης της μηνιαίας δόσης που καταβάλλουν ή επαναπροσδιορισμού των αποπληρωμών τους, καθώς η προστασία του Ομίλου από ενδεχόμενες ζημιές.

Τα μέτρα ρύθμισης δανείων μπορεί να περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται απαραίτητα σε, ένα ή και περισσότερα από τα παρακάτω:

- ενοποιήσεις δανειακών υποχρεώσεων, όπου υφιστάμενα δανειακά υπόλοιπα του πιστούχου ενοποιούνται σε ένα δάνειο,
- μείωση ή πληρωμή μόνο των τόκων,
- διακοπές πληρωμής, περίοδος χάριτος,
- παράταση των περιόδων αποπληρωμής με επακόλουθη παράταση της αρχικής διάρκειας του δανείου,
- κεφαλαιοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες προστίθενται στο αρχικό κεφάλαιο,
- μείωση επιτοκίων,
- αναβολή αποπληρωμής του κεφαλαίου,
- προσαρμογή ή μη ενεργοποίηση των ρητρών της σύμβασης,
- μερική διαγραφή της οφειλής του πιστούχου, όπως διαγραφή μέρους των δεδουλευμένων τόκων και/ή διαγραφή του μέρους του κεφαλαίου.

Ανάλογα με την συνολική αξιολόγηση της έκθεσης του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο και το επίπεδο της οικονομική δυσχέρειας που αντιμετωπίζει ο οφειλέτης, τα μέτρα ρύθμισης δανείων κατηγοριοποιούνται σε προγράμματα αναδιάρθρωσης (rescheduling) ή προγράμματα ρύθμισης (restructuring).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**(i) Προγράμματα αναδιάρθρωσης**

Λαμβάνοντας υπόψη το τρέχον οικονομικό περιβάλλον και την τάση που παρατηρείται κυρίως στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, όπου οι τροποποιήσεις δανείων αποτελούν ευρέως διαδεδομένη πρακτική, ο Όμιλος διευρύνει τα προγράμματα αναδιάρθρωσης για πιστωτικά ανοίγματα χωρίς καθυστέρηση πληρωμών ή σε πρώιμο στάδιο καθυστέρησης, είτε κατόπιν αιτήματος των πιστούχων ή με πρωτοβουλία του Ομίλου. Ο Όμιλος αναφέρει τα προγράμματα αυτά ως μέτρα ρύθμισης δανείων, παρόλο που μπορεί να οφείλονται και σε επιχειρηματικούς παράγοντες, πέρα από τη δυνητική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου.

Έτσι, ο Όμιλος παρέχει κατάλληλες και βιώσιμες επιλογές αναδιάρθρωσης δανείων, οι οποίες βοηθούν τους πιστούχους που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και στοχεύουν στην διευκόλυνση της αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους, συνήθως μέσω μειωμένης δόσης για μια μεταβατική περίοδο.

Ο Όμιλος προχωρά σε προσφορά προτάσεων αναδιάρθρωσης δανείου σε οφειλέτες με καθυστέρηση μέχρι 59 ημέρες για καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση και 89 ημέρες για στεγαστικά δάνεια ή δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις. Προγράμματα αναδιάρθρωσης όσον αφορά τα πιστωτικά ανοίγματα μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων προσφέρονται σε επιλεκτική και εξατομικευμένη βάση σε πιστούχους που έχουν την επιθυμία και την πρόθεση να συνεργαστούν και την ικανότητα να αποπληρώσουν το χρέος στο ακέραιο.

Τα αναδιρθρωμένα δάνεια παρακολουθούνται για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών και ακολουθούν την κατηγοριοποίηση και τις πολιτικές προβλέψεων απομείωσης των μη τροποποιημένων δανείων, όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.12, όταν δεν υπάρχουν άλλες ενδείξεις απομείωσης. Μετά την περίοδο αυτή, κατηγοριοποιούνται ως ενήμερα και μη απομειωμένα ή σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα ή απομειωμένα ανάλογα με το βαθμό καθυστέρησης, παρόμοια με τα μη τροποποιημένα δάνεια, εκτός αν υπάρχουν άλλες ενδείξεις απομείωσης ή έχουν εισέλθει σε ένα νέο πρόγραμμα τροποποίησης, στην οποία περίπτωση ακολουθούν την κατηγοριοποίηση των ρυθμίσεων.

(ii) Προγράμματα ρύθμισης

Τα προγράμματα ρυθμίσεων δανείων περιλαμβάνουν τροποποιήσεις δανείων πιστούχων με σημαντικές οικονομικές δυσκολίες.

Στα δάνεια λιανικής τραπεζικής, τα προγράμματα ρύθμισης εφαρμόζονται στις περιπτώσεις πιστώσεων με σημαντική καθυστέρηση, δηλαδή καθυστέρηση πάνω από 60 ημέρες για καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση και πάνω από 90 ημέρες για στεγαστικά ή δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις. Επιπλέον, τα φυσικά πρόσωπα άνεργοι ή με σημαντικά προβλήματα υγείας, καθώς και οι μικρές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν σημαντικές οικονομικές δυσκολίες, εμπίπτουν στο πλαίσιο των προγραμμάτων ρύθμισης, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης.

Ειδικά για τα καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση (περιλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών), τα προγράμματα ρύθμισης πραγματοποιούνται κυρίως μέσω της ενοποίησης των δανειακών υποχρεώσεων, όπου όλα τα υφιστάμενα υπόλοιπα καταναλωτικών δανείων αποαναγνωρίζονται, όπως περιγράφεται παρακάτω. Η πρακτική αυτή επιτρέπει την πιο αποτελεσματική διαχείριση του χρέους τόσο από τον πιστούχο όσο και από την τράπεζα. Μέσω της ενοποίησης των δανειακών υποχρεώσεων, επιτυγχάνεται η μείωση της μηνιαίας δόσης, ανακουφίζοντας τον οφειλέτη από μέρος των μηνιαίων οικονομικών του υποχρεώσεων. Επιπλέον, η ενοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων χρησιμοποιείται ευρέως ως μέσο για τη μετατροπή πιστωτικών ανοιγμάτων χωρίς εξασφάλιση σε χρηματοδοτήσεις με εξασφάλιση μέσω της προσημείωσης ακινήτου, βελτιώνοντας σημαντικά την εισπραξιμότητα καθώς και την ποιότητα του χαρτοφυλακίου του Ομίλου.

Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων, η μείωση της δόσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαφόρων τροποποιήσεων του υφιστάμενου δανείου, όπως την παράταση των περιόδων πληρωμής, την κεφαλαιοποίηση των καθυστερούμενων οφειλών, τη μείωση ή την πληρωμή μόνο τόκων, τη μείωση του επιτοκίου, την αναβολή της καταβολής του κεφαλαίου, προσωρινές μετατροπές σε πληρωμές μόνο τόκων.

Τα δάνεια μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων υπόκεινται σε ρύθμιση, όταν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής δυσχέρειας του οφειλέτη, η οποία διαφαίνεται από ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως τη σημαντική επιδείνωση των οικονομικών του στοιχείων, τη σημαντική υποβάθμιση της πιστοληπτικής του αξιολόγησης, σημαντικές καθυστερήσεις πληρωμών και άλλα.

Οι ρυθμίσεις υπόκεινται σε δοκιμαστική περίοδο, διάρκειας από 6 έως 12 μήνες, ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο και το βαθμό κινδύνου που ενέχουν. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα δάνεια χαρακτηρίζονται σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα ή απομειωμένα με βάση το βαθμό καθυστέρησης για τα δάνεια της λιανικής τραπεζικής και την διαβάθμιση για τα δάνεια προς επιχειρήσεις. Στο τέλος της δοκιμαστικής περιόδου, η συναλλακτική συμπεριφορά του οφειλέτη επανεξετάζεται:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- τα δάνεια που πληρούν τους όρους του προγράμματος σταματούν να θεωρούνται ρυθμισμένα, θεωρούνται ως υγιή και επανέρχονται σε κανονική κατάσταση, και
- τα δάνεια που δεν εξυπηρετούνται σύμφωνα με τους νέους τροποποιημένους όρους παραμένουν ως απομειωμένα. Αυτά τα δάνεια θα συνεχίσουν να γνωστοποιούνται ως απομειωμένα μέχρι να υπάρξει σημαντική μείωση του κινδύνου από τη μη καταβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών και να μην υπάρχουν άλλες ενδείξεις απομείωσης, με αποτέλεσμα τον αντιλογισμό της απομείωσης, όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.12.

Η ρύθμιση δανείου είναι αντικειμενική ένδειξη για την αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου και της ικανότητάς του για αποπληρωμή των υποχρεώσεων του, σύμφωνα με το πλαίσιο των πολιτικών απομείωσης του Ομίλου που περιγράφονται στις σημειώσεις 2.12 και 7.2.1. Συγκεκριμένα, τα δάνεια λιανικής τραπεζικής διαχωρίζονται από τα άλλα χαρτοφυλάκια δανείων και η συλλογική αξιολόγηση απομείωσης αντανακλά τον κίνδυνο μεγαλύτερων ζημιών, με αποτέλεσμα τις υψηλότερες προβλέψεις/ κάλυψη σε σχέση με τα μη τροποποιημένα δάνεια. Η αξιολόγηση της απομείωσης των επιχειρηματικών δανείων πραγματοποιείται σε ατομική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες πτυχές του κινδύνου (όπως πιστοληπτική αξιολόγηση του δανειολήπτη, την οικονομική του κατάσταση, την τήρηση του προγράμματος ρύθμισης και το επίπεδο των εξασφαλίσεων) και η ζημιά απομείωσης υπολογίζεται αναλόγως.

Τα δάνεια που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης παρακολουθούνται ξεχωριστά από τις επιτροπές Διαχείρισης και Ανάκτησης Απαιτήσεων (Debt Remedial Management), οι οποίες αξιολογούν διαρκώς την αποτελεσματικότητα των μέτρων ρύθμισης, ελέγχουν την συμμόρφωση με τους αναθεωρημένους όρους και τους βαθμούς αθέτησης, πραγματοποιούν ποιοτικούς ελέγχους σχετικά με την απόδοση των χαρτοφυλακίων ώστε να εντοπίσουν βασικούς παράγοντες κινδύνου. Βασικός στόχος της διαχείρισης των δανείων είναι η αύξηση των εξασφαλίσεων, κυρίως με ακίνητα τα οποία αυξάνουν την προοπτική ανάκτησης των χρεών. Επιπλέον, για τους οφειλέτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης δανείων, απαιτείται η αποπληρωμή τουλάχιστον μίας δόσης στην αρχή του νέου προγράμματος.

(iii) Ανταλλαγή Χρέους με Απόκτηση Μετοχικού Κεφαλαίου

Στα επιχειρηματικά χαρτοφυλάκια, ο Όμιλος συμμετέχει σε ορισμένες περιπτώσεις σε συναλλαγές ανταλλαγής χρέους με μετοχές, ως μέρος της διαδικασίας στήριξης των επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται στη σημ. 2.12. Το 2013, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης με την ανταλλαγή χρέους έναντι μετοχών, ο Όμιλος απέκτησε δικαίωμα μειοψηφίας 10,3% της SATO A.E., μια εταιρεία εισηγμένη στο Χ.Α., ύψους € 4 εκατ. Ομοίως, το 2012, ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 70% του μετοχικού κεφαλαίου της Ενάλιος Real Estate Development A.E., ύψους € 0,2 εκατ., που είχε ως αποτέλεσμα την απόκτηση της πλειοψηφικής συμμετοχής και την ένταξη της εταιρείας στις θυγατρικές του Ομίλου (σημ. 28).

(iv) Αποαναγνώριση δανείου

Ένα δάνειο που υπόκειται σε πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και ρύθμισης του Ομίλου αποαναγνωρίζεται και ένα νέο δάνειο αναγνωρίζεται, όταν οι αλλαγές στους αρχικούς συμβατικούς όρους διαφοροποιούν ουσιαστικά το δάνειο που υπόκειται σε μέτρα ρύθμισης. Περιπτώσεις που είναι πιθανό να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση του δανείου περιγράφονται στη σημ. 2.12. Κατά την αποαναγνώριση, η διαφορά του παλιού δανείου και της εύλογης αξίας του νέου δανείου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ως μέρος της πρόβλεψης απομείωσης.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, μετά από απομείωση, ανά είδος ρύθμισης:

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Μέτρα ρύθμισης δανείων:		
Μετάθεση πληρωμής τόκων	42	9
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	1.547	924
Παροχή περιόδου χάριτος	706	456
Επέκταση διάρκειας δανείου	92	16
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	7	8
Διαγραφή μέρους του χρέους	0	0
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	2.196	1.523
Λοιπά	40	30
Σύνολο (καθαρή αξία)	4.630	2.966

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αναδιαρθρωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Μέτρα ρύθμισης δανείων:		
Μετάθεση πληρωμής τόκων	0	0
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	675	194
Παροχή περιόδου χάριτος	313	281
Επέκταση διάρκειας δανείου	110	105
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	2	1
Διαγραφή μέρους του χρέους	0	0
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	1.855	1.599
Λοιπά	16	-
Σύνολο (καθαρή αξία)	2.971	2.180

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά ποιοτική διαβάθμιση:

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Συνολικό ποσό δανείων € εκατ.	Συνολικό ποσό ρυθμισμένων δανείων € εκατ.	% Ρυθμισμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	27.358	-	-
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	9.696	2.612	26,9
Απομειωμένα	16.444	3.530	21,5
Σύνολο	53.498	6.142	11,5
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	(3.846)	(685)	
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	(4.042)	(827)	
Σύνολο (καθαρή αξία)	45.610	4.630	10,2
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	31.735	3.819	

	31 Δεκεμβρίου 2012		
	Συνολικό ποσό δανείων € εκατ.	Συνολικό ποσό ρυθμισμένων δανείων € εκατ.	% Ρυθμισμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	28.129	-	-
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	8.725	1.647	18,9
Απομειωμένα	10.987	2.210	20,1
Σύνολο	47.841	3.857	8,1
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	(1.987)	(280)	
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	(2.683)	(611)	
Σύνολο (καθαρή αξία)	43.171	2.966	6,9
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	27.011	2.270	

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αναδιαρθρωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Συνολικό ποσό δανείων € εκατ.	Συνολικό ποσό αναδιαρθρωμένων δανείων € εκατ.	% Αναδιαρθρωμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	27.358	1.776	6,5
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	9.696	889	9,2
Απομειωμένα	16.444	439	2,7
Σύνολο	53.498	3.104	5,8
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	(3.846)	(111)	
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	(4.042)	(22)	
Σύνολο (καθαρή αξία)	45.610	2.971	6,5
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	31.735	2.128	

	31 Δεκεμβρίου 2012		
	Συνολικό ποσό δανείων € εκατ.	Συνολικό ποσό αναδιαρθρωμένων δανείων € εκατ.	% Αναδιαρθρωμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	28.129	1.050	3,7
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	8.725	904	10,4
Απομειωμένα	10.987	318	2,9
Σύνολο	47.841	2.272	4,7
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	(1.987)	(62)	
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	(2.683)	(30)	
Σύνολο (καθαρή αξία)	43.171	2.180	5,0
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	27.011	1.544	

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης:

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013 € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	2.966
Δάνεια που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της χρήσης	3.223
Ρυθμισμένα δάνεια από απόκτηση επιχειρήσεων	150
Έσοδα από τόκους	155
Αποπληρωμές δανείων (μερικής ή ολικώς)	(176)
Δάνεια που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης	(1.261)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(393)
Ζημίες από αποαναγνώριση δανείων:	(91)
- Εύλογη αξία των νέων δανείων που αναγνωρίστηκαν	412
- Λογιστική αξία παλαιών δανείων που αποαναγνωρίστηκαν	(503)
Λοιπά	57
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.630

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αναδιάρθρωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013
	€ εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	2.180
Δάνεια που εντάχθηκαν σε καθεστώς αναδιάρθρωσης εντός της χρήσης	2.019
Αναδιάρθρωμένα δάνεια από απόκτηση επιχειρήσεων	359
Έσοδα από τόκους	58
Αποπληρωμές δανείων (μερικώς ή ολικώς)	(157)
Δάνεια που εξήλθαν από το καθεστώς της αναδιάρθρωσης	(1.372)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(67)
Λοιπά	(49)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	2.971

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά είδος δανείου:

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	3.158	2.106
- Στεγαστικά δάνεια	1.683	453
- Καταναλωτικά δάνεια	302	304
- Πιστωτικές κάρτες	6	2
- Μικρές επιχειρήσεις	1.167	1.347
Επιχειρηματικά	1.472	860
- Μεγάλες επιχειρήσεις	603	382
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	869	478
Σύνολο (καθαρή αξία)	4.630	2.966

Αναδιάρθρωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	1.626	973
- Στεγαστικά δάνεια	1.108	427
- Καταναλωτικά δάνεια	277	183
- Πιστωτικές κάρτες	3	3
- Μικρές επιχειρήσεις	238	360
Επιχειρηματικά	1.314	1.207
- Μεγάλες επιχειρήσεις	696	624
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	618	583
Δημόσιος τομέας	31	-
- Ελλάδα	31	-
Σύνολο (καθαρή αξία)	2.971	2.180

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά γεωγραφική κατανομή:

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	3.970	2.283
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	660	683
Σύνολο (καθαρή αξία)	4.630	2.966

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αναδιάρθρωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	2.519	1.648
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	452	532
Σύνολο (καθαρή αξία)	2.971	2.180

7.2.1.3 Ομόλογα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του εμπορικού και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία πιστωτικής διαβάθμισης την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012, σύμφωνα με της διαβαθμίσεις της Moody's ή αντίστοιχες διαβαθμίσεις:

	31 Δεκεμβρίου 2013					Σύνολο
	Ομόλογα	Ομόλογα	Χρεωστικοί	Ομόλογα	€ εκατ.	
	εμπορικού	διαθέσιμα προς	τίτλοι	διακρατούμενα		
χαρτοφυλακίου	πώληση	δανειακού	μέχρι	τη λήξη		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Aaa	-	246	-	178	424	
Aa1 έως Aa3	35	166	10.080	51	10.332	
A1 έως A3	0	129	200	47	376	
Χαμηλότερα από A3	75	1.993	4.577	465	7.110	
Χωρίς διαβάθμιση	1	225	5	-	231	
Σύνολο	111	2.759	14.862	741	18.473	

	31 Δεκεμβρίου 2012					Σύνολο
	Ομόλογα	Ομόλογα	Χρεωστικοί	Ομόλογα	€ εκατ.	
	εμπορικού	διαθέσιμα προς	τίτλοι	διακρατούμενα		
χαρτοφυλακίου	πώληση	δανειακού	μέχρι	τη λήξη		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Aaa	-	342	-	261	603	
Aa1 έως Aa3	223	327	-	182	732	
A1 έως A3	0	264	217	106	587	
Χαμηλότερα από A3	179	1.680	4.669	840	7.368	
Χωρίς διαβάθμιση	1	261	11	-	273	
Σύνολο	403	2.874	4.897	1.389	9.563	

Τα ομόλογα με διαβάθμιση χαμηλότερη από A3 περιλαμβάνουν: ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 5.229 εκατ. (2012: € 4.784 εκατ.), ομόλογα Ιρλανδικού και Πορτογαλικού Δημοσίου αξίας € 100 εκατ. (2012: € 128 εκατ.), ομόλογα Κυπριακού Δημοσίου αξίας € 181 εκατ. (2012: € 165 εκατ.), ομόλογα Ουκρανικού Δημοσίου € 176 εκατ. (2012: € 275 εκατ.) και κρατικά ομόλογα αξίας € 975 εκατ. που έχουν εκδοθεί κυρίως από λοιπά μέλη της Ευρωζώνης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υποψήφια μέλη (2012: € 1.408 εκατ.).

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του εμπορικού και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά γεωγραφική περιοχή, με βάση τη χώρα εγκατάστασης των αντισυμβαλλόμενων, και τομέα δραστηριότητας:

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Ελλάδα	Λοιπές	Λοιπές	Σύνολο
	€ εκατ.	Ευρωπαϊκές	Χώρες	
	€ εκατ.	χώρες	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	5.229	12.086	93	17.408
Τράπεζες	41	235	0	276
Επιχειρήσεις	310	408	71	789
Σύνολο	5.580	12.729	164	18.473

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012			
	Λοιπές		Λοιπές	Σύνολο
	Ελλάδα	Ευρωπαϊκές		
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Δημόσιο	4.794	3.055	124	7.973
Τράπεζες	10	500	0	510
Επιχειρήσεις	350	651	79	1.080
Σύνολο	5.154	4.206	203	9.563

7.2.1.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Οι γνωστοποιήσεις όπως παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων τα οποία:

- α) συμψηφίζονται στον ισολογισμό του Ομίλου σύμφωνα με τα κριτήρια του ΔΛΠ 32 ή
- β) υπόκεινται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρόμοιες συμφωνίες οι οποίες καλύπτουν παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, ανεξάρτητα από το εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό αυτών παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα συμψηφισμού και πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού αυτών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης («τα κριτήρια συμψηφισμού»), όπως παρατίθενται και στην λογιστική αρχή του Ομίλου 2.5.

Αναφορικά με την δεύτερη κατηγορία, οι συναλλαγές που εμπίπτουν σε συμβάσεις ISDA και παρόμοιες κύριες συμβάσεις συμψηφισμού δεν πληρούν τα κριτήρια του συμψηφισμού στον ισολογισμό, καθώς το δικαίωμα συμψηφισμού τίθεται σε ισχύ μόνο σε περίπτωση αθέτησης, χρεοκοπίας ή πτώχευσης του Ομίλου ή των αντισυμβαλλόμενων ή μετά από άλλα προκαθορισμένα γεγονότα. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος και οι αντισυμβαλλόμενοι του μπορεί να μην έχουν πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού των συναλλαγών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης.

Παρόμοιες συμβάσεις με τις ISDA περιλαμβάνουν συμφωνίες εκκαθάρισης παραγώγων, global master repurchase agreements (GMRA) και global master securities lending agreements. Παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν παράγωγα, συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (repos) και συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης τίτλων (reverse repos), χρεογράφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους. Χρηματοοικονομικά μέσα όπως δάνεια και καταθέσεις δεν υπόκεινται σε αυτήν την γνωστοποίηση εκτός εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Ο Όμιλος δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012, δεδομένου ότι τα κριτήρια συμψηφισμού που αναφέρονται παραπάνω δεν πληρούνται. Συνεπώς, η λογιστική αξία των αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων ισούται με την αντίστοιχη καθαρή αξία στους παρακάτω πίνακες.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν συμψηφίζονται στον ισολογισμό, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, υπόκεινται σε εφαρμοστές κύριες συμβάσεις συμψηφισμού και παρόμοιες συμφωνίες και έχουν κυρίως σχέση με παράγωγα, συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων.

Όσον αφορά αυτές τις συναλλαγές, ο Όμιλος λαμβάνει και παρέχει εξασφαλίσεις με την μορφή χρεογράφων και ταμειακών διαθεσίμων, τα οποία περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες στις στήλες «Χρηματοοικονομικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων)» και «Εγγυήσεις σε μετρητά» στην εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31 Δεκεμβρίου 2013						
Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό						
Λογιστική αξία χρηματ/μικρών στοιχείων ενεργητικού προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικρών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικρών απαιτήσεων € εκατ.	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.	
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού						
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με κεντρικές τράπεζες	44	-	44	(44)	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.202	-	1.202	(522)	(21)	659
Σύνολο	1.246	-	1.246	(566)	(21)	659
31 Δεκεμβρίου 2013						
Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό						
Λογιστική αξία χρηματ/μικρών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικρών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικρών υποχρεώσεων € εκατ.	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.	
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.541	-	1.541	(522)	(1.016)	3
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	9.249	-	9.249	(9.249)	-	-
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με πελάτες	38	-	38	(37)	-	1
Σύνολο	10.828	-	10.828	(9.808)	(1.016)	4
31 Δεκεμβρίου 2012						
Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό						
Λογιστική αξία χρηματ/μικρών στοιχείων ενεργητικού προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικρών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικρών απαιτήσεων € εκατ.	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.	
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.804	-	1.804	(902)	(33)	869
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με τράπεζες	132	-	132	(132)	-	-
Σύνολο	1.936	-	1.936	(1.034)	(33)	869

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012					
	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό					
	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων € εκατ.	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.646	-	2.646	(902)	(1.738)	6
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	1.848	-	1.848	(1.848)	-	-
Σύνολο	4.494	-	4.494	(2.750)	(1.738)	6

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων παρατίθενται στους παραπάνω πίνακες στην αξία με την οποία αναγνωρίστηκαν, είτε την εύλογη αξία (παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα) είτε στην αναπόσβεστη αξία κτήσης (όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία), ανάλογα με τον τύπο του χρηματοοικονομικού μέσου.

7.2.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προκύπτουν από ανοικτές θέσεις σε προϊόντα επιτοκίων, προϊόντα συναλλάγματος και μετοχών, ή συνδυασμό αυτών, τα οποία επηρεάζονται από τις γενικές και ειδικές διακυμάνσεις της αγοράς. Ειδικότερα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι εξής:

(α) Κίνδυνος επιτοκίου

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω των διακυμάνσεων στα ισχύοντα επιτόκια αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου ταμιακών ροών είναι ο κίνδυνος οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθούν λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας είναι ο κίνδυνος η αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθεί λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει το όριο επιτοκιακού κινδύνου που μπορεί να αναληφθεί, ενώ η έκθεση παρακολουθείται καθημερινά.

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από την επίδραση των διακυμάνσεων στις ισχύουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια των ανοικτών θέσεων που επηρεάζονται από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά.

(γ) Μετοχικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος τιμής μετοχών ορίζεται ως ο κίνδυνος μείωσης της εύλογης αξίας τους, ως αποτέλεσμα της μεταβολής των μετοχικών δεικτών και της αξίας μεμονωμένων μετοχών. Η έκθεση στον κίνδυνο διακύμανσης των τιμών των μετοχών προέρχεται κυρίως από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια των ανοικτών θέσεων σε μετοχές, τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR) για τη διαχείριση και παρακολούθηση των κινδύνων αγοράς σε Ελλάδα και Κύπρο. Ο κίνδυνος αγοράς στον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων υπολογίζεται και παρακολουθείται χρησιμοποιώντας κυρίως αναλύσεις ευαισθησίας. Οι πληροφορίες για τον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων παρουσιάζονται ξεχωριστά, δεδομένου ότι προέρχονται από σημαντικά διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κινδύνου.

(i) VaR για 2013 και 2012

Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης και για προκαθορισμένη διάρκεια. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος είναι βασισμένο σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανατιμολόγηση).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση των κινδύνων αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι ενδεχόμενες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς, θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή.

Παρόλο που το VaR είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την επιμέτρηση των κινδύνων αγοράς, οι υποθέσεις πάνω στις οποίες βασίζεται εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς. Για το λόγο αυτό τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχων («back testing»), ώστε να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του VaR.

Επειδή η μέθοδος VaR αποτελεί βασικό εργαλείο για την παρακολούθηση των κινδύνων αγοράς που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, έχουν θεσπιστεί όρια VaR για όλες τις ανοικτές θέσεις (εμπορικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκια), ενώ η πραγματική έκθεση του Ομίλου επισκοπείται από τη διοίκηση σε καθημερινή βάση. Παρόλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθοδολογίας δεν αποτρέπει ζημιές έξω από αυτά τα όρια σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

Μέσο VaR ανά κατηγορία κινδύνου (εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο⁽¹⁾) - Ελλάδα και Κύπρος

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίου	12	42
Κίνδυνος Συναλλάγματος	2	2
Μετοχικός Κίνδυνος	4	5
Σύνολο VaR	14	42

⁽¹⁾ Η διακύμανση των επιτοκίων έχει εφαρμοσθεί σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η διακύμανση των περιθωρίων φερεγγυότητας (credit spreads) έχει εφαρμοσθεί μόνο στις θέσεις του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλάκιου

Η διαφοροποίηση κινδύνων επιδρά θετικά στο συνολικό VaR από τον επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό κίνδυνο.

Το VaR επιτοκιακού κινδύνου λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές στην εύλογη αξία όλων των στοιχείων που κατέχει ο Όμιλος, οι οποίες οφείλονται σε μεταβολές των επιτοκίων. Σε αυτό περιλαμβάνονται τα δάνεια και οι καταθέσεις, τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που κατέχονται από τον Όμιλο. Παρά το μεγάλο σχετικό μέγεθος των χαρτοφυλακίων δανείων και καταθέσεων, η αντιστοίχιση (matching) ημερομηνιών λήξης και ποσών, σε συνδυασμό με το τρέχον επίπεδο των επιτοκίων, σημαίνει ότι η οριακή συνεισφορά αυτών των στοιχείων στο VaR επιτοκιακού κινδύνου δεν είναι σημαντική. Το VaR επιτοκιακού κινδύνου του Ομίλου, οφείλεται κυρίως στον κίνδυνο που σχετίζεται με τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που επιδεικνύουν ευαισθησία σε μεταβολές των επιτοκίων. Η έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο των χρεογράφων και παραγώγων του Ομίλου αναλύεται σε χρονικές περιόδους όπως παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός	1-3	3-12	1-5	Άνω των 5
	1 μήνα	μήνες	μήνες	έτη	ετών
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων					
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	47	2	5	37	23
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	47	2	5	37	23
	0	-	0	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	1.460	1.549	12.733	1.239	835
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	1.209	982	1.474	1.239	835
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	251	567	11.259	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα⁽¹⁾	380	(1.175)	2.440	(1.105)	(540)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012				
	Εντός 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Άνω των 5 ετών
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	14	330	26	43
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	0	13	328	26	43
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	1	1	2	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	2.005	1.653	2.196	1.457	1.279
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	1.673	849	1.161	1.457	1.279
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	332	804	1.035	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ⁽¹⁾	(1.434)	2.598	1.646	(1.263)	(1.563)

⁽¹⁾ Για γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο. Για μη γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι delta ισοδύναμες ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο.

(ii) Ανάλυση ευαισθησίας για το 2013 και 2012

Η ανάλυση ευαισθησίας που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς στον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, εκτός Κύπρου, δεν αντιπροσωπεύει το χειρότερο δυνατό σενάριο.

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Ευαισθησία αποτελεσμάτων χρήσης	Ευαισθησία καθαρής θέσης	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επιτόκιο: +100 μονάδες βάσης μετακίνηση	(2)	(10)	(12)
Μετοχές/Δείκτες μετοχών/Αμοιβαία κεφάλαια: -10% μείωση των τιμών	(0)	(0)	(0)
Συνάλλαγμα: -10% υποτίμηση στο νόμισμα βάσης σε σχέση με τα ξένα νομίσματα	13	(59)	(46)

	31 Δεκεμβρίου 2012		
	Ευαισθησία αποτελεσμάτων χρήσης	Ευαισθησία καθαρής θέσης	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επιτόκιο: +100 μονάδες βάσης μετακίνηση	(3)	(8)	(11)
Μετοχές/Δείκτες μετοχών/Αμοιβαία κεφάλαια: -10% μείωση των τιμών	(0)	(0)	(0)
Συνάλλαγμα: -10% υποτίμηση στο νόμισμα βάσης σε σχέση με τα ξένα νομίσματα	10	(66)	(56)

(iii) Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο για την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013							
	USD	CHF	RON	RSD	BGN	Λουπά	ΕΥΡΩ	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	16	7	363	139	257	82	1.122	1.986
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	505	6	37	-	1	93	1.925	2.567
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	14	-	41	-	2	25	293	375
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	41	-	1	-	-	1	1.221	1.264
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.519	5.681	603	234	944	428	36.201	45.610
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	651	8	140	81	8	66	17.762	18.716
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	48	2	192	76	63	45	6.642	7.068
Σύνολο ενεργητικού	2.794	5.704	1.377	530	1.275	740	65.166	77.586
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές και λοιπές τράπεζες	344	32	5	3	27	85	26.603	27.099
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	69	-	287	-	375	6	821	1.558
Υποχρεώσεις προς πελάτες	3.941	63	1.355	90	1.361	473	34.252	41.535
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	3	-	4	-	-	-	782	789
Λοιπές υποχρεώσεις	14	244	41	-	14	6	1.763	2.082
Σύνολο υποχρεώσεων	4.371	339	1.692	93	1.777	570	64.221	73.063
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.577)	5.365	(315)	437	(502)	170	945	4.523
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.643	(5.384)	445	5	346	(73)	4.232	1.214
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	66	(19)	130	442	(156)	97	5.177	5.737
31 Δεκεμβρίου 2012								
	USD	CHF	RON	RSD	BGN	Λουπά	ΕΥΡΩ	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	19	6	291	120	296	108	1.225	2.065
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	662	458	29	2	6	168	3.368	4.693
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	11	-	118	-	2	17	562	710
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	96	242	13	-	1	1	1.535	1.888
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.881	5.922	672	221	835	624	33.016	43.171
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	1.043	355	169	89	6	90	7.717	9.469
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	13	5	343	75	65	44	5.112	5.657
Σύνολο ενεργητικού	3.725	6.988	1.635	507	1.211	1.052	52.535	67.653
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές και λοιπές τράπεζες	465	30	31	-	-	-	31.293	31.819
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	246	682	262	-	321	7	1.159	2.677
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.791	92	1.294	79	1.244	599	22.653	30.752
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	5	-	4	-	-	-	1.356	1.365
Λοιπές υποχρεώσεις	7	-	33	-	14	4	1.637	1.695
Σύνολο υποχρεώσεων	5.514	804	1.624	79	1.579	610	58.098	68.308
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.789)	6.184	11	428	(368)	442	(5.563)	(655)
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.860	(6.209)	308	-	289	(293)	4.093	48
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	71	(25)	319	428	(79)	149	(1.470)	(607)

⁽¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, άλλα πάγια στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, χρηματοδοτήσεις δανείων και εγγυήσεις. Επιπρόσθετα, οι λογαριασμοί περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά) και για συμβόλαια μείωσης κινδύνου (CSAs, GMRA) έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιπέδων ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές ανάγκες μετρητών, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή της διοίκησης του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

- Η Επιτροπή Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα σε μηνιαία βάση.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής του Ομίλου όσον αφορά στη ρευστότητα και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας του Ομίλου.
- Ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Οι παρακάτω αναφορές ετοιμάζονται σε περιοδική βάση:

(α) Η εποπτική ανάλυση του ανοίγματος ρευστότητας (liquidity gap) μαζί με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας,

(β) Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι ασκήσεις αυτές αξιολογούν τον αντίκτυπο ενός αριθμού συστημικών έκτακτων γεγονότων στη ρευστότητα του Ομίλου,

(γ) Προειδοποιητικοί δείκτες έλλειψης ρευστότητας.

Χρονοανάλυση στοιχείων ενεργητικού και στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση της ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012, βασισμένη στις λογιστικές τους αξίες. Τα δάνεια μη ορισμένης λήξης παρουσιάζονται στην «εντός 1 μήνα» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους στη διατραπεζική αγορά (ISDA/CSA). Λόγω αυτών των συμβάσεων ο Όμιλος έχει ήδη δώσει εξασφαλίσεις, οι οποίες δεν παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Για τις απαιτήσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις ISDA/CSA, η θετική αποτίμηση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «άνω του 1 έτους» κατηγορία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός	1 - 3	3 μήνες	Άνω του	Σύνολο
	1 μήνα	μήνες	έως 1 έτος	1 έτους	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.986	-	-	-	1.986
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	500	52	-	752	1.304
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	11.192	1.662	2.886	29.870	45.610
- Ομόλογα	1.254	983	2.710	13.526	18.473
- Μετοχές και προϊόντα Unit linked	-	-	-	618	618
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	814	814
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	50	16	73	6.929	7.068
	14.982	2.713	5.669	52.509	75.873

	31 Δεκεμβρίου 2012				
	Εντός	1 - 3	3 μήνες	Άνω του	Σύνολο
	1 μήνα	μήνες	έως 1 έτος	1 έτους	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	2.065	-	-	-	2.065
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	945	129	49	1.612	2.735
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12.010	1.187	3.151	26.823	43.171
- Ομόλογα	1.683	857	1.485	5.538	9.563
- Μετοχές και προϊόντα Unit linked	-	-	-	616	616
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	1.093	1.093
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	21	18	82	5.536	5.657
	16.724	2.191	4.767	41.218	64.900

⁽¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, άλλα πάγια στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές και λοιπές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος κατέχει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετρητών και στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του και ενδεχόμενες αναλήψεις καταθέσεων σε συνθήκες πίεσης αγοράς. Τα διακρατούμενα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- (α) Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες,
- (β) Ομόλογα υψηλής ρευστοποίησης και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποδεκτά ως εγγύηση,
- (γ) Διατραπεζικές καταθέσεις λήξης εντός ενός μήνα.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυνητικό απόθεμα ρευστότητας αξίας € 12 δις την 31 Δεκεμβρίου 2013 (2012: € 7,3 δις). Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας € 1,6 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2012: € 2,2 δις).

Χρονοανάλυση των υποχρεώσεων

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές για το 2013 και το 2012. Τα στοιχεία των υποχρεώσεων μη ορισμένης λήξης (καταθέσεις όψεως και ταμειευτηρίου) εμφανίζονται στην «εντός 1 μήνα» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με τους αντισυμβαλλόμενους στη διατραπεζική αγορά (ISDA/CSA). Λόγω αυτών των συμβάσεων, ο Όμιλος έχει ήδη δώσει εξασφαλίσεις οι οποίες καλύπτουν την αποτίμηση των καθαρών του υποχρεώσεων από παράγωγα στη διατραπεζική αγορά. Για τις υποχρεώσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις ISDA/CSA η υποχρέωση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «εντός 1 μήνα» κατηγορία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το χειρότερο πιθανό σενάριο αφού βασίζεται στην παραδοχή ότι όλες οι υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν νωρίτερα από το αναμενόμενο (όλες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποσύρονται στη συμβατική τους λήξη). Το πρόσφατο παρελθόν έχει δείξει ότι ακόμη και σε περιόδους συστημικής χρηματοοικονομικής κρίσης, η πιθανότητα ενός τέτοιου γεγονότος είναι απομακρυσμένη.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων:					
- Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	24.582	1.915	148	488	27.133
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	23.568	8.250	9.045	1.020	41.883
- Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	-	309	4	462	775
- Χρεόγραφα από τιτλοποίηση (αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων) ⁽¹⁾	33	10	44	209	296
- Λοιπές υποχρεώσεις	212	178	716	988	2.094
	48.395	10.662	9.957	3.167	72.181
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	33	-	-	-	33

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

	Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.
Δανειακές δεσμεύσεις	936	812
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	8	-
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις	23	17
	967	829

	31 Δεκεμβρίου 2012				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων:					
-Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30.457	302	559	586	31.904
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	15.975	5.309	8.450	1.452	31.186
- Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	0	395	103	530	1.028
- Χρεόγραφα από τιτλοποίηση (αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων) ⁽¹⁾	6	13	58	299	376
- Λοιπές υποχρεώσεις	119	90	528	1.005	1.742
	46.557	6.109	9.698	3.872	66.236
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα:	132	-	-	-	132

⁽¹⁾ Οι εκροές από τα χρεόγραφα από τιτλοποίηση καλύπτονται πλήρως από αντίστοιχες εισροές από στεγαστικά δάνεια που λήγουν στον ίδιο χρονικό ορίζοντα.

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

	Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω 1 έτους € εκατ.
Δανειακές δεσμεύσεις	920	785
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	8	-
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις	25	23
	953	808

Λόγω της κρίσης του ελληνικού χρέους, οι Ελληνικές τράπεζες απέκτησαν μέρος της χρηματοδότησής τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η καθαρή χρηματοδότηση που είχε λάβει η Τράπεζα από αυτές τις πηγές ανερχόταν σε € 17 δις (2012: € 29 δις).

Οι βασικοί λόγοι για τη μείωση της χρηματοδότησης από την ΕΚΤ/ΤτΕ ήταν η σημαντική αύξηση των καταθέσεων του Ομίλου λόγω της απόκτησης του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton, η απομόχλευση του χαρτοφυλακίου δανείων και ομολόγων, η μείωση των καταθέσεων διατραπεζικής και των εκχωρημένων εξασφαλίσεων και η σημαντική αύξηση των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων (repos).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επιπλέον, η Τράπεζα μείωσε την εξασφαλισμένη χρηματοδότηση της από την ΤτΕ (παροχή έκτακτης ρευστότητας) από € 6,4 δις σε € 5,6 δις (2012: € 12 δις), επιτυγχάνοντας έτσι την ανακατανομή της χρηματοδότησης σε πηγές μειωμένου κόστους.

Η σταδιακή ανάκαμψη των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, ως αποτέλεσμα της επιστροφής σε μία βιώσιμη πορεία και η αποκατάσταση της πρόσβασης στις αγορές εντός των επόμενων ετών (το ΔΝΤ σημειώνει ότι η πρόσβαση των τραπεζών στις αγορές αναμένεται να αποκατασταθεί πριν από εκείνη του Δημοσίου, κυρίως λόγω της υψηλής κεφαλαιοποίησής τους και της χαμηλής έκθεσης σε τίτλους δημοσίου μετά την ανακεφαλαιοποίηση), σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες της Τράπεζας για ενίσχυση της ρευστότητάς της, θέτουν τις προϋποθέσεις για περαιτέρω σημαντική μείωση της εξάρτησής της από το Ευρωσύστημα στο μεσοπρόθεσμο μέλλον.

7.3 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Pro-forma κεφαλαιακή θέση

	Pro-forma⁽¹⁾		Pro-forma⁽²⁾
	2013	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	4.165	4.165	4.574
Συν: Εποπτικά δικαιώματα τρίτων	415	214	209
Μείον: Υπεραξία	(116)	(116)	(258)
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(281)	(287)	(423)
Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Core Tier I)	4.183	3.976	4.102
Συν: Προνομιούχοι Τίτλοι	77	77	367
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	-	-	(48)
Συνολικά Βασικά Κεφάλαια (Tier I)	4.260	4.053	4.421
Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Tier II) - δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	267	267	290
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(9)	(70)	(290)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	4.518	4.250	4.421
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	37.166	38.135	37.999
Δείκτες:	%	%	%
Δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier I)	11,3	10,4	10,8
Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I)	11,5	10,6	11,6
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	12,2	11,1	11,6

⁽¹⁾ pro-forma με την ολοκλήρωση της συναλλαγής με την Fairfax Financial Holdings Limited και την εφαρμογή της μεθόδου IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προβλέπεται από τη Βασιλεία II, για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Νέου ΤΤ

⁽²⁾ pro-forma με το ποσό της ανακεφαλαιοποίησης αξίας € 5,8 δις

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχειρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου ελέγχεται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο Όμιλος επικεντρώθηκε στην ενίσχυση της κεφαλαιακής του θέσης και με εξαίρεση την επίπτωση του PSI+, κατάφερε να διατηρήσει τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας σε επίπεδα σαφώς πάνω από τα ελάχιστα που απαιτούνταν. Αυτό επιτεύχθηκε με την ενεργό μείωση του κινδύνου που απορρέει από τα δανειακά χαρτοφυλάκια, μέσω της θέσπισης αυστηρότερων πιστοδοτικών πολιτικών και της αλλαγής της σύνθεσης των δανειακών χαρτοφυλακίων μέσω της μετατόπισής τους σε πιο εξασφαλισμένα δάνεια. Επιπρόσθετα, προχώρησε σε διάφορες στρατηγικές ενέργειες, συγκεκριμένα τη πώληση των δραστηριοτήτων στην Πολωνία και την Τουρκία (σημ. 18), το πρόγραμμα διαχείρισης στοιχείων παθητικού μέσω της επαναγοράς προνομιούχων τίτλων και Lower Tier II ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφάλισης, τη συγχώνευση με τη ΔΙΑΣ Α.Ε.Χ., τη συναλλαγή με τη Fairfax Financial Holdings Limited, την απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton και την εφαρμογή της μεθόδου IRB για τον πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προβλέπεται από τη Βασιλεία II, για τις αποκτηθείσες εταιρίες, δημιουργώντας επιπλέον κεφάλαια € 2,7 δις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σε συνέχεια της ανακοίνωσης της ΤτΕ σχετικά με τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας (σημ. 6), στις 24 Μαρτίου 2014, η Τράπεζα με σχετική επιστολή της υπέβαλλε στην ΤτΕ το σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσής της σύμφωνα με το οποίο: α) αναθεώρησε τις ενέργειες σχηματισμού κεφαλαίου με επιπλέον θετική επίδραση στα εποπτικά της κεφάλαια ύψους € 81 εκατ. και πρότεινε να αναπροσαρμόσει αντίστοιχα το σχέδιο αναδιάρθρωσής της και β) δήλωσε ότι προτίθεται να καλύψει το υπόλοιπο ποσό των κεφαλαιακών της αναγκών ύψους € 2.864 εκατ. μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος εξετάζει επιπρόσθετες ενέργειες προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή του βάση, οι οποίες σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, μετασχηματισμό ή βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό που θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν κεφάλαια ή/και θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού.

Οι γνωστοποιήσεις εποπτικής φύσεως σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια και τη διαχείριση κινδύνων, με βάση την Π.Δ.Τ.Ε. 2655/2012 (Βασιλεία II, Πυλώνας 3), είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

7.4 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που μία οντότητα θα λάμβανε κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα κατέβαλε για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης και υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (ήτοι, τιμή εξόδου). Όταν δεν υπάρχει παρατηρήσιμη τιμή για πανομοιότυπο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η εύλογη αξία επιμετράται με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών αποτίμησης μεγιστοποιώντας τη χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιώντας τη χρήση μη παρατηρήσιμων. Τα παρατηρήσιμα δεδομένα προκύπτουν χρησιμοποιώντας στοιχεία της αγοράς, όπως πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με πραγματικά γεγονότα ή συναλλαγές, και αντανακλούν τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την τιμολόγηση χρηματοοικονομικών μέσων, όπως διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια μέσα, επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων, τεκμαρτή μεταβλητότητα και περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έγιναν για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και επενδυτικοί τίτλοι διαθέσιμοι προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία με αναφορά σε επίσημες τιμές ενεργούς αγοράς, όπου αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές αγοράς, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης (βλ. επίσης τις σημειώσεις 2.9 (i) και 3.3).

Αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται την 31 Δεκεμβρίου 2013 σε ένα από τα τρία επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας ανάλογα με το αν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ως ακολούθως:

- α) Επίπεδο 1 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται βάσει επίσημων τιμών σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά στοιχεία στα οποία μια εταιρεία μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Ενεργός θεωρείται η αγορά στην οποία οι τιμές αυτές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο, χρηματιστή, διαπραγματευτή, βιομηχανικό κλάδο, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές. Στο επίπεδο 1 περιλαμβάνονται ενεργά διαπραγματεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι, μετοχές και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, καθώς επίσης αμοιβαία κεφάλαια και προϊόντα unit-linked τα οποία έχουν τακτικά και συχνά δημοσιευμένες τιμές.
- β) Επίπεδο 2 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, όπως επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, περιθώρια φερεγγυότητας και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς παροχής τιμών αγοράς και iv) ενδεχόμενα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους πιο χαμηλής ρευστοποίησης.
- γ) Επίπεδο 3 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις οποίες τα σημαντικότερα δεδομένα είναι μη παρατηρήσιμα. Κατά την ανάπτυξη των μη παρατηρήσιμων δεδομένων,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

χρησιμοποιούνται οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων του Ομίλου, ενώ ταυτόχρονα αντανακλώνται οι υποθέσεις των συμμετεχόντων στην αγορά (π.χ. παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 3 περιλαμβάνουν μη εισηγμένες μετοχές και ομολογιακά δάνεια.

Η κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους σύμφωνα με τα τρία επίπεδα ιεραρχίας της εύλογης αξίας παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία εμπορικού χαρτοφυλακίου	142	26	0	168
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στη εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	207	-	-	207
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	1.264	-	1.264
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	2.702	131	280	3.113
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	3.051	1.421	280	4.752
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1	1.557	-	1.558
Υποχρεώσεις προς του πελάτες:				
- Σύνθετες καταθέσεις	-	16	-	16
- Προϊόντα Unit linked	212	267	-	479
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις:				
- Σύνθετοι τίτλοι	-	34	-	34
Υποχρεώσεις συναλλαγών	0	-	-	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	213	1.874	-	2.087
	31 Δεκεμβρίου 2012			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία εμπορικού χαρτοφυλακίου	428	4	-	432
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στη εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	278	-	-	278
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	1.888	-	1.888
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	2.870	313	-	3.183
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	3.576	2.205	-	5.781
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1	2.676	-	2.677
Υποχρεώσεις προς του πελάτες:				
- Σύνθετες καταθέσεις	-	22	-	22
- Προϊόντα Unit linked	290	293	-	583
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις:				
- Σύνθετοι τίτλοι	-	29	-	29
Υποχρεώσεις συναλλαγών	3	-	-	3
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	294	3.020	-	3.314

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το 2013, εκτός από την μεταφορά € 94 εκατ. διαθεσίμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και € 25 εκατ. ομολόγων εμπορικού χαρτοφυλακίου, κυρίως Ουκρανικού και Σέρβικου δημοσίου, από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 το 2013, λόγω της μείωσης του επιπέδου δραστηριότητας της αγοράς, δεν υπήρχαν άλλες μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και Επιπέδου 2 και το αντίστροφο. Επίσης, το 2013 δεν υπήρχαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Το 2013, κατόπιν επισκόπησης της διοίκησης της κατηγοριοποίησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων στα επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας, ο Όμιλος μετέφερε στο Επίπεδο 3 μη εισηγμένους διαθέσιμους προς πώληση μετοχικούς τίτλους € 48 εκατ. και διαθέσιμα προς πώληση ομολογιακά δάνεια € 226 εκατ., λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Συμφωνία των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Επιπέδου 3

	2013
	€ εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	-
Μεταφορά σε επίπεδο 3	274
Μεταφορά από επίπεδο 3	(1)
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών εταιρειών	25
Σύνολο ζημιών χρήσης που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(24)
Σύνολο ζημιών χρήσεις που περιλαμβάνονται στα λοιπά αποτελέσματα	5
Αγορές/(πωλήσεις)	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	280

Η ζημιά ύψους € 24 εκατ. για την χρήση συμπεριλαμβάνεται στα αποτελέσματα και εμφανίζεται στην γραμμή «Λοιπές ζημιές απομείωσης» της κατάστασης αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Διαδικασίες αποτίμησης του Ομίλου

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αναγνωρισμένα μοντέλα αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των κοινών χρηματοοικονομικών μέσων, όπως τις ανταλλαγές επιτοκίων και τις ανταλλαγές συναλλάγματος (interest and cross currency swaps), που χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς και απαιτούν λίγη κρίση και εκτίμηση από τη διοίκηση. Οι παρατηρήσιμες τιμές ή τα δεδομένα των μοντέλων αποτίμησης είναι συνήθως διαθέσιμα στην αγορά για τους εισηγμένους χρεωστικούς και μετοχικούς τίτλους, τα διαπραγματεύσιμα και τα απλά εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Η διαθεσιμότητα παρατηρήσιμων τιμών της αγοράς και των δεδομένων των μοντέλων αποτίμησης μειώνει την ανάγκη διενέργειας εκτιμήσεων από την διοίκηση και επίσης μειώνει την αβεβαιότητα σχετικά με τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Όπου χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, αυτές επικυρώνονται έναντι ιστορικών στοιχείων και, όπου είναι εφικτό, έναντι τρεχουσών ή πρόσφατων παρατηρούμενων συναλλαγών σε διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα, και επανεξετάζονται περιοδικά από κατάλληλο προσωπικό ανεξάρτητο από το προσωπικό που τα δημιούργησε. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι εκτιμήσεις των εύλογων αξιών που λαμβάνονται από τα μοντέλα προσαρμόζονται με τυχόν άλλους παράγοντες, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας ή την αβεβαιότητα των μοντέλων, στο βαθμό που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα τους λάβουν υπόψη κατά την τιμολόγηση του χρηματοοικονομικού μέσου. Οι εύλογες αξίες αντανakλούν τον πιστωτικό κίνδυνο του μέσου και περιλαμβάνουν προσαρμογές ώστε να ληφθούν υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος της εταιρείας του Ομίλου και του αντισυμβαλλομένου, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Ο τομέας Global Market Counterparty Risk Sector (GMCRS) θεσπίζει τις διαδικασίες που διέπουν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου. Μερικές από διαδικασίες ελέγχου των μοντέλων αποτίμησης περιλαμβάνουν: επιβεβαίωση των παρατηρήσιμων τιμολογήσεων, επαναυπολογισμό των αποτιμήσεων του μοντέλου, επισκόπηση και διαδικασία έγκρισης για τα νέα μοντέλα ή/και αλλαγές στα υφιστάμενα, προσαρμογή και διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων (back-testing) έναντι παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά, όπου είναι εφικτό, ανάλυση σημαντικών μεταβολών αποτίμησης, κλπ. Όταν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρησιμοποιούνται οι αποτιμήσεις τρίτων, αυτές ελέγχονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τεχνικές επιμέτρησης της εύλογης αξίας

Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια της αγοράς κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Αναπροσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου και του πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας εφαρμόζονται στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, όπου κρίνεται απαραίτητο. Για τις εν λόγω αναπροσαρμογές του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη οι αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ του Ομίλου και των αντισυμβαλλομένων με βάση τους σχετικούς όρους των συναλλαγών παραγώγων και η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση αυτών των ταμειακών ροών. Ανάλογα με τις συνθήκες, ο Όμιλος λαμβάνει επίσης υπόψη την επίδραση τυχόν διακανονισμών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων, συμβάσεων εξασφάλισης και σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού για την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment - CVA). Για τον υπολογισμό του CVA χρησιμοποιούνται οι πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων, βασισμένες σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς όπως τα περιθώρια των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (Credit Default Swaps - CDS), ανάλογα με την περίπτωση, ή τα εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης. Ο Όμιλος εφαρμόζει παρόμοια μεθοδολογία για τον υπολογισμό του δικού του πιστωτικού κινδύνου (Debit Value Adjustments - DVA) όταν μπορεί να εφαρμοστεί.

Την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος άλλαξε την καμπύλη προεξόφλησης των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που είναι εγγυημένα με χρηματικά διαθέσιμα από libor σε overnight index swap (σημ. 15).

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία των χρεωστικών τίτλων που κατέχει με βάση επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοιο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, λήξη και απόδοση ή με τη μέθοδο προεξόφλησης μελλοντικών ταμειακών ροών.

Για τους χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου έχει προσδιοριστεί χρησιμοποιώντας δεδομένα έμμεσα παρατηρήσιμα, δηλαδή επίσημες τιμές τίτλων με παρόμοια χαρακτηριστικά που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους Έλληνες εκδότες.

Η εύλογη αξία των μη εισηγμένων μετοχικών τίτλων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας (i) εκθέσεις αποτίμησης τρίτων, οι οποίες βασίζονται στην καθαρή θέση των εταιρειών όπου η διοίκηση δεν εκτελεί περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές, και (ii) αποτιμήσεις καθαρής θέσης προσαρμοσμένες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο. Η εύλογη αξία των μη εισηγμένων διαθέσιμων προς πώληση ομολογιακών δανείων προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, συμπεριλαμβανομένης και της εκποίησης οποιασδήποτε διακρατούμενης εξασφάλισης. Κατά την αποτίμηση αυτών των δανείων, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις σχετικά με τα αναμενόμενα ανακτήσιμα ποσά και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης της εξασφάλισης. Το κύριο μη παρατηρήσιμο δεδομένο που χρησιμοποιείται είναι το ποσοστό ανάκτησης, το οποίο για το 2013 ήταν κατά μέσο όρο 50%. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή κατά 3% στο ποσοστό ανάκτησης που χρησιμοποιείται δεν θα έχει σημαντική επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία στον ισολογισμό, καθώς και την κατηγοριοποίηση της εύλογης αξίας αυτών στα τρία επίπεδα ιεραρχίας:

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Επίπεδο 1 € εκατ.	Επίπεδο 2 € εκατ.	Επίπεδο 3 € εκατ.	Εύλογη αξία € εκατ.	Λογιστική αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	45.930	45.930	45.610
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων					
- Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	2.524	11.886	-	14.410	14.862
- Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	256	437	-	693	741
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	2.780	12.323	45.930	61.033	61.213
Πιστωτικοί τίτλοι και λουπές δανειακές υποχρεώσεις	-	637	-	637	755
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	-	637	-	637	755

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι υποθέσεις και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν ως εξής:

- α) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες: για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες δεν υπάρχουν τιμές αγοράς, καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες εκτιμώνται προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα επιτόκια προσαρμοσμένα με τον κίνδυνο. Τα δάνεια ομαδοποιούνται σε ομοιογενή περιουσιακά στοιχεία με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως αυτά παρακολουθούνται από τη Διοίκηση ανά προϊόν, τύπο δανειολήπτη, βαθμό καθυστέρησης, προκειμένου να βελτιωθεί η ακρίβεια των εκτιμώμενων αποτελεσμάτων αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις σχετικά με αναμενόμενες προκαταβολές, τα περιθώρια του προϊόντος και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης των εξασφαλίσεων. Τα προεξοφλητικά επιτόκια ενσωματώνουν δεδομένα για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τα επιτόκια, κατά περίπτωση.
- β) Επενδυτικοί τίτλοι που αποτιμώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης: η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών τίτλων προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοια-χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, διάρκεια και απόδοση ή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών.
- γ) Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις: η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν οι τιμές της αγοράς δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση επίσημες τιμές αγοράς για πιστωτικούς τίτλους με παρόμοια-χαρακτηριστικά ή προεξοφλώντας τις αναμενόμενες ταμειακές ροές με επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας εισροές έμμεσα παρατηρήσιμες, δηλαδή επίσημες τιμές παρόμοιων τίτλων που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους Έλληνες εκδότες.

Για τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι βραχυπρόθεσμα ή επανατιμολογούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς πελάτες), η λογιστική αξία τους προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

8. Καθαρά έσοδα από τόκους

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	2.396	2.644
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30	77
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	4	60
Λοιποί επενδυτικοί τίτλοι	333	667
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	97	627
	2.860	4.075
Τόκοι έξοδα		
Πελάτες	(983)	(935)
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(441)	(877)
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(24)	(64)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(118)	(738)
	(1.566)	(2.614)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.294	1.461
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	84
Σύνολο	1.294	1.545

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα έσοδα από τόκους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, ανά κατηγορία δανείου και ποιοτική διαβάθμιση:

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Τόκοι έσοδα από μη-απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	1.223	232	1.455
Επιχειρηματικά	763	176	939
Δημόσιος τομέας	2	-	2
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.988	408	2.396

Η μεταβολή της παρούσας αξίας της ζημιάς απομείωσης € 249 εκατ. (δάνεια λιανικής τραπεζικής € 177 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια € 72 εκατ.) περιλαμβάνεται στα έσοδα από τόκους από απομειωμένα δανεία και απαιτήσεις πελατών (2012: δάνεια λιανικής τραπεζικής € 132 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια € 46 εκατ.).

9. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Προμήθειες και λοιπά έσοδα από δάνεια	107	115
Προμήθειες αμοιβαίων κεφαλαίων και διαχείρισης περιουσίας	33	36
Προμήθειες υπηρεσιών κεφαλαιαγοράς	30	21
Λοιπές προμήθειες	33	28
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	203	200
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	12
Σύνολο	203	212

10. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες

Τα έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν έσοδα από εκμίσθωση ακινήτων και λοιπά έσοδα υπηρεσιών που παρέχονται από τον Όμιλο (π.χ. υπηρεσίες μισθοδοσίας, ηλεκτρονικό εμπόριο).

11. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ομόλογα και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	78	107
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	44	(32)
Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(105)	(61)
Συναλλαγματικές διαφορές	9	15
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	26	29
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	6
Σύνολο	26	35

12. Λοιπά λειτουργικά έσοδα

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, ο Όμιλος προχώρησε στην πώληση απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ύψους € 840 εκατ. με έκπτωση 1,6%, με αποτέλεσμα την αναγνώριση ζημιάς € 13 εκατ. Η πρωτοβουλία αυτή ενίσχυσε το δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) του Ομίλου μέσω της μείωσης των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού και συνέβαλε στη βελτίωση της ρευστότητάς του.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Λειτουργικά έξοδα

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού (σημ. 14)	(589)	(588)
Διοικητικά έξοδα	(320)	(294)
Αποσβέσεις και απομείωση ενσώματων πάγιων στοιχείων	(67)	(75)
Αποσβέσεις και απομείωση άυλων πάγιων στοιχείων	(31)	(30)
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	(64)	(71)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.071)	(1.058)
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(72)
Σύνολο	(1.071)	(1.130)

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα διοικητικά έξοδα περιλαμβάνουν € 35 εκατ., τα οποία καταβλήθηκαν στο Ελληνικό Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, και σχετίζονται με το σχέδιο εξυγίανσης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2007 Πολιτική για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιτρεπόμενες και μη επιτρεπόμενες υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από τους ελεγκτές του Ομίλου, πέρα από τις υπηρεσίες υποχρεωτικού τακτικού ελέγχου. Για οποιοσδήποτε τέτοιες υπηρεσίες που υφίσταται πρόθεση να ανατεθούν στους ελεγκτές του Ομίλου, υπάρχουν συγκεκριμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί προκειμένου η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας να διασφαλίζει ότι υπάρχει ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ των ελεγκτικών και των μη ελεγκτικών εργασιών. Τέλος, σύμφωνα με την Πολιτική της Τράπεζας, οι τακτικοί ελεγκτές υπόκεινται σε περιοδική διαγωνιστική διαδικασία ανά τέσσερα έτη, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών.

Οι αμοιβές που κατέβαλλε ο Όμιλος στον κύριο ανεξάρτητο ελεγκτή “PricewaterhouseCoopers” για ελεγκτικές και λοιπές υπηρεσίες που του παρασχέθηκαν αναλύονται ως ακολούθως:

	2013 € εκατ.
Τακτικός έλεγχος	(3,5)
Φορολογικός έλεγχος-άρθρο 82, Ν.2238/1994	(0,5)
Λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	(0,4)
Λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	(0,6)
Σύνολο	(5,0)

14. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Μισθοί, ημερομίσθια και έκτακτες αμοιβές	(429)	(429)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(100)	(92)
Αμοιβές συνταξιοδότησης και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(19)	(21)
Λοιπά έξοδα	(41)	(46)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(589)	(588)
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(46)
Σύνολο	(589)	(634)

Ο μέσος αριθμός των εργαζομένων του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης (περιλαμβανομένων εκείνων του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton) ανήλθε σε 20.053 (2012: 17.662, εξαιρουμένων των εργαζομένων των θυγατρικών στην Τουρκία). Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο αριθμός των καταστημάτων του Ομίλου (περιλαμβανομένων εκείνων του Νέου ΤΤ) ανήλθε σε 1.155.

Τον Νοέμβριο του 2013, η Τράπεζα ενεργοποίησε Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου για το προσωπικό της και το προσωπικό των περισσότερων από τις θυγατρικές της στην Ελλάδα (σημ. 49).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

15. Λοιπές ζημιές απομείωσης και λοιπές έκτακτες ζημιές

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ζημιές απομείωσης και αποτίμησης από επενδύσεις σε ακίνητα και ακίνητα ανακτηθέντα από πλειστηριασμούς	(132)	(54)
Ζημιές απομείωσης από ομόλογα	(39)	(186)
Ζημιές απομείωσης από αμοιβαία κεφάλαια και μετοχές	(18)	(79)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	(189)	(319)
Πρόβλεψη για απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση	(103)	-
Έξοδα Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου (σημ. 49)	(87)	-
Ζημιές αποτίμησης από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(23)	(12)
Έξοδα που σχετίζονται με την Προαιρετική Δημόσια Πρόταση της ΕΤΕ	(17)	-
Έξοδα που σχετίζονται με την απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton	(14)	-
Έξοδα συνένωσης και αναδιάρθρωσης	(10)	-
Έξοδα αναδιοργάνωσης και λοιπές έκτακτες ζημιές	(254)	(12)
	(443)	(331)

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές απομείωσης και αποτίμησης € 132 εκατ. στις επενδύσεις σε ακίνητα και στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, ως αποτέλεσμα της επίδρασης των μακροοικονομικών συνθηκών στην πραγματική οικονομία και της συνεχούς πτώσης στις τιμές της αγοράς ακινήτων, κυρίως στην Ελλάδα αλλά και στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και αφού έλαβε υπόψη και λοιπές ενδείξεις απομείωσης βάσει τεχνικών και νομικών αναφορών.

Από την 30 Ιουνίου 2013, ο Όμιλος υιοθέτησε την καμπύλη «overnight index swar» για την αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που είναι εγγυημένα με χρηματικά διαθέσιμα. Κατά την ανωτέρω ημερομηνία, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές αποτίμησης από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα € 23 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2012, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές αποτίμησης πιστωτικού κινδύνου € 12 εκατ. αναφορικά με θέσεις παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων με εταιρικούς πελάτες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα συνένωσης και αναδιάρθρωσης € 10 εκατ., τα οποία σχετίζονται κυρίως με το κλείσιμο καταστημάτων στο πλαίσιο εξορθολογισμού του δικτύου του.

Την 31 Δεκεμβρίου 2012, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης € 100 εκατ. για τίτλους μειωμένης εξασφάλισης έκδοσης της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΑΤΕ), η άδεια της οποίας ανακλήθηκε τον Ιούλιο του 2012 και έκτοτε έχει τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης. Την 31 Δεκεμβρίου 2012, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης αξίας € 79 εκατ. για μετοχικούς τίτλους (περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων και μη εισηγμένων μετοχών), λόγω της σημαντικής ή/και παρατεταμένης μείωσης της εύλογης αξίας έναντι του κόστους αυτών, ως αποτέλεσμα της συνεχούς επιδείνωσης των αγορών μετοχών (σημ. 2.12).

16. Φόρος εισοδήματος και έκτακτες προσαρμογές φόρου

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Τρέχων φόρος	(43)	(42)
Αναβαλλόμενος φόρος	518	390
Φόροι εξωτερικού	(17)	(13)
Φόρος εισοδήματος	458	335
Επίπτωση από την μεταβολή των φορολογικών συντελεστών	596	-
Προβλέψεις για επίδικες φορολογικές υποθέσεις και παρακρατούμενους φόρους	(98)	-
Λοιπές έκτακτες προσαρμογές φόρου	(169)	-
Έκτακτες προσαρμογές φόρου	329	-
Συνολική φορολογική (ζημιά)/ωφέλεια από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	787	335
Συνολική φορολογική (ζημιά)/ ωφέλεια από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	14
Σύνολο	787	349

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Βάσει του Νόμου 4110/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα αυξήθηκε σε 26% για τα έσοδα των χρήσεων από το 2013 και έπειτα. Επιπρόσθετα, τα μερίσματα που θα διανεμηθούν βάσει των Γενικών Συνελεύσεων που θα πραγματοποιηθούν εντός του 2013 υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 25%, ενώ τα μερίσματα που θα διανεμηθούν βάσει των Γενικών Συνελεύσεων από την 1 Ιανουαρίου 2014 και έπειτα, υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 10%. Η ανωτέρω αύξηση του φορολογικού συντελεστή είχε ως αποτέλεσμα την προσαρμογή των σωρευτικών αναβαλλόμενων φόρων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2013 κατά € 608 εκατ., σε σύγκριση με το υπόλοιπο της 1 Ιανουαρίου 2013, εκ των οποίων € 596 εκατ. έχουν απεικονιστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων της 31 Δεκεμβρίου 2013 και € 12 εκατ. στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση.

Οι ονομαστικοί φορολογικοί συντελεστές των χωρών που δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου μεταβλήθηκαν ως ακολούθως: Κύπρος 12,5% (2012: 10%), Σερβία 15% (2012: 10%), Ουκρανία 19% (2012: 21%). Η επίπτωση στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου λόγω των ανωτέρω μεταβολών στους φορολογικούς συντελεστές δεν ήταν σημαντική.

Το 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε έκτακτες φορολογικές ζημιές αξίας € 169 εκατ. λόγω των πρόσφατων αλλαγών της φορολογικής νομοθεσίας και του επαναπροσδιορισμού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης των θυγατρικών του, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Το 2013, λόγω της πρόσφατης αλλαγής του φορολογικού νόμου (δηλ. Ν.4172/2013 με τον οποίο επιβλήθηκε εφάπαξ φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών και εισήχθη φορολόγηση στις εισηγμένες μετοχές και στα παράγωγα), αντιλογίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και αναγνωρίστηκε φορολογική επιβάρυνση συνολικού ποσού € 92,3 εκατ. εκ των οποίων € 89 εκατ. αφορούσαν τη Τράπεζα και € 3,3 εκατ. τη Eurobank Equities. Η εφάπαξ προσαρμογή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης και η επιβάρυνση φόρου οφείλονται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι οι συσσωρευμένες ζημιές από τις εισηγμένες μετοχές και τα παράγωγα (δηλ. οι αντίστοιχες ζημιές που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2013) δεν μπορούν πλέον να αξιοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς.

Το 2013, μετά τον επαναπροσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης των θυγατρικών του εταιρειών, ο Όμιλος αναγνώρισε στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έκτακτη ζημιά αξίας € 77 εκατ.

Το 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε έκτακτες φορολογικές ζημιές αξίας € 98 εκατ. για επίδικες φορολογικές υποθέσεις και απαιτήσεις παρακρατούμενους φόρους, εκ των οποίων € 57 εκατ. αφορούσαν την Τράπεζα, € 33 εκατ. τη Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ., € 5 εκατ. τη Eurobank Equities, € 1,3 εκατ. τη Eurobank Leasing και € 1,2 εκατ. τη Eurobank Properties.

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και τη χρήση 2009, δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τη χρήση 2010 και για τις χρήσεις 2011 και 2012 έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό, χωρίς διατύπωση επιφύλαξης από τους εξωτερικούς ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994, ενώ ο φορολογικός έλεγχος από τους εξωτερικούς ελεγκτές για το 2013 είναι σε εξέλιξη. Επιπρόσθετα, το Νέο ΤΤ δεν έχει ακόμα ελεγχθεί για την περίοδο από 18 Ιανουαρίου 2013 έως και 30 Ιουνίου 2013, ενώ η Νέα Protton βρίσκεται υπό φορολογικό έλεγχο από τους εξωτερικούς ελεγκτές για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2013 έως και 30 Ιουνίου 2013, οι οποίες είναι και οι τελευταίες ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, πριν από την συγχώνευσή τους από τη Eurobank το τέταρτο τρίμηνο του 2013. Η Νέα Protton έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης με θέμα έμφασης για την πρώτη φορολογική της χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2012.

Οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, οι οποίες υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο από εξωτερικούς ελεγκτές, έχουν λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις χρήσεις 2011 και 2012, ενώ ο φορολογικός έλεγχος για το 2013 είναι σε εξέλιξη. Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό έχουν ως εξής: i) Bancprost S.A. (Ρουμανία), 2011-2013, (ii) Eurobank Cyprus Ltd, 2010-2013, (iii) Eurobank Bulgaria A.D. και Eurobank A.D. Beograd (Σερβία), 2008-2013, και (iv) Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., 2009-2013. Οι λοιπές θυγατρικές εταιρείες (περιλαμβανομένων των ελληνικών θυγατρικών), συγγενείς και κοινοπραξίες του Ομίλου (σημ. 28 και 32), οι οποίες εδρεύουν σε χώρες, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία τακτικός φορολογικός έλεγχος, έχουν από 1 έως 10 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο φόρος εισοδήματος επί των καθαρών (προ φόρου) κερδών του Ομίλου, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, όπως αναλύεται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.926)	(1.694)
Φόρος βάσει του ισχύος φορολογικού συντελεστή	501	339
Φορολογική επίδραση από:		
- έσοδα και έξοδα απαλλασσόμενα από φόρο	(17)	(29)
- διαφορές στους φορολογικούς συντελεστές σε διάφορες χώρες	(6)	3
- την μεταβολή του φορολογικού συντελεστή	596	-
-προβλέψεις για επίδικες φορολογικές υποθέσεις και παρακρατούμενους φόρους	(98)	-
-λοιπές έκτακτες προσαρμογές φόρου	(169)	-
- λοιπά	(20)	22
Συνολική φορολογική (ζημιά)/ωφέλεια από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	787	335
Συνολική φορολογική (ζημιά)/ωφέλεια από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	14
Σύνολο	787	349

17. Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) επί όλων των προσωρινών διαφορών και χρησιμοποιώντας το φορολογικό συντελεστή που αναμένεται να ισχύει στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση.

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουάριου	2.098	1.708
Ζημιές απομείωσης από έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου	(17)	73
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	965	317
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	(9)	(37)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(21)	17
Επίπτωση στην κατάσταση συνολικών εσόδων από τη μεταβολή των φορολογικών συντελεστών	12	-
Αντιλογισμός αναβαλλόμενου φόρου επί ζημιών από πώληση ιδίων μετοχών- φορολογικός νόμος 4172/2013	(34)	-
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου και προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού, αναγνωρισμένη στα ίδια κεφάλαια	61	(6)
Αποκτηθείσα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από τον Όμιλο του Νέου ΤΤ	4	-
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	-	8
Λοιπά	(4)	18
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	3.055	2.098

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/(υποχρέωση) προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	1.256	1.001
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	1.234	754
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	311	47
Μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	200	188
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου και προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού	48	(6)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	30	40
Μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται απευθείας στο αποθεματικό εύλογης αξίας	(6)	3
Πώληση ιδίων και λοιπών μετοχών	-	34
Πάγια περιουσιακά στοιχεία	(17)	(21)
Συντάξεις και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	7	7
Λοιπά	(8)	51
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	3.055	2.098

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναλύεται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	3.063	2.106
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση (σημ.37)	(8)	(8)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	3.055	2.098

Ο αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)/έσοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Μεταβολές στην εύλογη αξία	(47)	6
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	241	350
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	263	22
Μεταβολή των φορολογικών συντελεστών	596	-
Αντιλογισμός αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω του φορολογικού νόμου 4172/2013	(89)	-
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	(45)	-
Πάγια περιουσιακά στοιχεία	8	15
Συντάξεις και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(3)	(4)
Λοιπά	24	1
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου έσοδο/(έξοδο)	948	390

18. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Πώληση των δραστηριοτήτων στην Τουρκία

Την 21 Δεκεμβρίου 2012, ο Όμιλος προχώρησε στην πώληση της Eurobank Tekfen A.S. και των θυγατρικών της στην Burgan Bank του Κουβέιτ, αφού έλαβε τις απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά € 31 εκατ. προ φόρων, η οποία προέρχεται από τη μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημιών που αναγνωρίζονταν προγενέστερα στην κατάσταση συνολικών εσόδων (αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών και αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων). Οι δραστηριότητες στην Τουρκία το 2012 περιλαμβάνονται στον επιχειρηματικό τομέα των Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε επιπλέον ζημιά € 17 εκατ., προ φόρων, βάσει της αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Eurobank Tekfen A.S. και των θυγατρικών της κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πώληση των δραστηριοτήτων στην Πολωνία

Βάσει των όρων της επενδυτικής συμφωνίας που υπογράφηκε με την Raiffeisen Bank International AG (RBI) το Φεβρουάριο του 2011, ο Όμιλος αναγνώρισε την 31 Μαρτίου 2011 την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Πολωνία.

Την 30 Απριλίου 2012, ο Όμιλος μεταβίβασε το 70% της Πολωνικής θυγατρικής του τράπεζας (Polbank) στην RBI, αφού έλαβε τις απαραίτητες εγκρίσεις από την Πολωνική Ρυθμιστική Αρχή για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (KNF) και εξάσκησε το δικαίωμα προαίρεσης που κατείχε για το υπόλοιπο 13% στην Raiffeisen Polbank. Από την 30 Απριλίου 2012, η Polbank και η RBI Poland (Πολωνική θυγατρική τράπεζα της RBI) έχουν ενοποιηθεί. Ο Όμιλος έλαβε € 814 εκατ. σε μετρητά, εκ των οποίων € 50 εκατ. είναι δεσμευμένα ως εγγύηση για την πιστωτική απόδοση του χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων που πωλήθηκε και € 178 εκατ. λήφθηκαν τον Φεβρουάριο του 2014. Το εναπομείναν τίμημα υπόκειται σε προσαρμογές βάσει των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Polbank κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής.

Την 31 Δεκεμβρίου 2012, το κέρδος από την πώληση των δραστηριοτήτων στην Πολωνία αναπροσαρμόστηκε κατά € 81 εκατ., ζημιές προ φόρων (€ 65 εκατ., ζημιές μετά φόρων).

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Ομίλου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσιάζονται παρακάτω. Τα αποτελέσματα από συνεχιζόμενες και από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσιάζονται διακριτά στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

	Χρήση που έληξε την 31	
	Δεκεμβρίου	
	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	-	84
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	-	12
Λοιπά έσοδα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	6
Λειτουργικά έξοδα	-	(72)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	-	(18)
Κέρδη/ (ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, προ φόρου	-	12
Φόρος εισοδήματος	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) προ κερδών από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	-	10
Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων, προ φόρου	(18)	(112)
Φόρος εισοδήματος	0	16
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(18)	(86)
Καθαρά κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν σε τρίτους	-	0
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους μετόχους	(18)	(86)

19. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του ο Όμιλος κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Τα προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία με την παραδοχή ότι όλοι οι δυνητικοί τίτλοι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές, μετατρέπονται σε μετοχές. Ο Όμιλος έχει δύο κατηγορίες δυνητικών τίτλων: δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών και μετατρέψιμους, υπό ορισμένες συνθήκες, προνομιούχους τίτλους (Σειρά Δ). Για την προσαρμογή του μέσου σταθμισμένου αριθμού μετοχών με τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, καθορίζεται ο αριθμός των μετοχών που θα μπορούσε να αγοραστεί στην εύλογη αξία (λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Τράπεζας για την χρήση) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συνδρομής

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

που ενσωματώνονται στα δικαιώματα προαίρεσως μετοχών σε κυκλοφορία. Ο αριθμός των μετοχών από τον παραπάνω υπολογισμό, προστίθεται στο μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για να καθορισθεί ο μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή.

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2013	2012
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών (μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/(ζημιών) από τους προνομιούχους τίτλους)	(1.177)	(1.273)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/ (ζημιών) από τους προνομιούχους τίτλους)	(1.159)	(1.186)
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία	2.871.586.813	55.189.171
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή		
- Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	(0,41)	(23,06)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
- Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/ (ζημιές) ανά μετοχή	(0,40)	(21,49)

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2013 ανήλθαν σε € 0,01 (2012: κέρδη € 0,16).

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή για το 2012 έχουν προσαρμοσθεί ώστε να ληφθεί υπόψη η συνένωση των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 10 παλαιές κοινές μετοχές για κάθε 1 νέα κοινή μετοχή βάσει των αποφάσεων της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 30 Απριλίου 2013.

Επιπρόσθετα, οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή για το 2012 έχουν μειωθεί κατά € 0,09 ως αποτέλεσμα της αναδρομικής εφαρμογής του τροποποιημένου ΔΛΠ 19 (σημ. 38).

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών δεν επηρέασαν τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή, καθώς η τιμή εξάσκησης τους ήταν υψηλότερη της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Τράπεζας για τη χρήση. Η Σειρά Δ των προνομιούχων τίτλων (σημ. 41), δε λήφθηκε υπόψη στον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή, δεδομένου ότι η μετατροπή της δε θα επιδρούσε μειωτικά στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή.

20. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ταμείο	591	590
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.395	1.475
	1.986	2.065
εκ των οποίων:		
Υποχρεωτικές και ενεχυριασμένες καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες	965	989

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες, περιλαμβάνουν (α) καταθέσεις αξίας € 837 εκατ. (2012: € 895 εκατ.) στην Τράπεζα της Ελλάδος και στις λοιπές κεντρικές τράπεζες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο που υποχρεούνται να τηρούν οι τράπεζες και το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι άμεσα διαθέσιμο, εφόσον τηρείται το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο (β) ενεχυριασμένες καταθέσεις αξίας € 60 εκατ. για άντληση ρευστότητας από το μηχανισμό χρηματοδότησης του ευρωσυστήματος και (γ) καταθέσεις αξίας € 68 εκατ. (2012: € 94 εκατ.) στην Κεντρική Τράπεζα της Αγγλίας, σύμφωνα με τις εποπτικές ρυθμίσεις που ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών

Στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton, η Τράπεζα εξέτασε α) την πλέον κατάλληλη μέθοδο ενσωμάτωσης των ταμειακών ροών των εταιρειών που αποκτήθηκαν από τη 1 Σεπτεμβρίου 2013 και β) τη βέλτιστη πρακτική που ακολουθείται στον τραπεζικό κλάδο και αποφάσισε να αλλάξει τη μέθοδο παρουσίασης των λειτουργικών ταμειακών ροών του ενοποιημένου Ομίλου από την άμεση στην έμμεση για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013. Τα συγκριτικά στοιχεία για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2012 έχουν αναπροσαρμοσθεί αντίστοιχα.

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με λήξη μικρότερη των 90 ημερών:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες	1.021	1.076
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	875	997
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	55	141
	1.951	2.214

Τα λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και δεδουλευμένοι τόκοι (Κέρδη)/ζημιές από πωλήσεις	(123)	(97)
Έσοδα από μερίσματα	(44)	73
	(3)	(4)
	(170)	(28)

22. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ενεχυριασμένες καταθέσεις σε τράπεζες	1.597	3.216
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	635	885
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με τράπεζες	335	460
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (reverse repos)	-	132
	2.567	4.693

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την γεωγραφική κατανομή των απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ελλάδα	78	39
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	2.229	4.440
Λοιπές χώρες	260	214
Σύνολο	2.567	4.693

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

23. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένου του εμπορικού χαρτοφυλακίου)

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Ομόλογα		
- Ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ	-	223
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	9	5
- Έντοκα γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	2	0
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	98	170
- Λοιποί εκδότες	2	5
	111	403
Προϊόντα Unit linked	207	278
Μετοχές	57	29
	264	307
Σύνολο	375	710

24. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων

24.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παρακάτω παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση χρηματοπιστωτικών κινδύνων και για εμπορικούς σκοπούς:

Οι προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος (currency forwards) αποτελούν υποχρεώσεις αγοράς ή πώλησης ξένων και εγχώριων νομισμάτων. Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate futures) αποτελούν συμβατικές υποχρεώσεις (α) για την είσπραξη ή την πληρωμή ενός καθαρού ποσού, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τις μεταβολές των τιμών συναλλάγματος και των επιτοκίων αναφοράς και (β) για την αγορά ή πώληση συναλλάγματος ή χρηματοοικονομικών μέσων σε δεδομένη μελλοντική χρονική στιγμή και σε τιμή διαμορφωμένη σε οργανωμένη χρηματαγορά. Δεδομένου ότι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης είναι εξασφαλισμένα με χρηματικά διαθέσιμα ή χρεόγραφα, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους τακτοποιούνται ημερησίως με την ανταλλαγή, ο πιστωτικός τους κίνδυνος είναι αμελητέος.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps) αποτελούν δεσμεύσεις ανταλλαγής ενός συνόλου ταμειακών ροών έναντι άλλου. Οι συμβάσεις ανταλλαγής αποσκοπούν στην ανταλλαγή συναλλάγματος ή επιτοκίων (π.χ. ανταλλαγή σταθερού επιτοκίου έναντι κυμαινόμενου επιτοκίου) ή στο συνδυασμό όλων αυτών (π.χ. συμβάσεις αμοιβαίας ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων - cross currency interest rate swaps). Κατά τη συναλλαγή δε λαμβάνει χώρα ανταλλαγή κεφαλαίου, εκτός από συγκεκριμένες συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος. Ο πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, αποτελείται από το ενδεχόμενο κόστος αντικατάστασης των συμβάσεων ανταλλαγής, σε περίπτωση που οι αντισυμβαλλόμενοι δεν είναι συνεπείς ως προς την ικανοποίηση των υποχρεώσεών τους. Ο κίνδυνος αυτός παρακολουθείται διαρκώς με βάση τις εύλογες αξίες, την αναλογία της ονομαστικής αξίας που αναφέρεται στη σύμβαση και τη ρευστότητα της αγοράς. Προκειμένου να παρακολουθείται το επίπεδο του αναληφθέντος πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος αξιολογεί τους αντισυμβαλλόμενους χρησιμοποιώντας τις ίδιες τεχνικές με αυτές που χρησιμοποιεί κατά τη χορήγηση δανείων ή/και αναπροσαρμόζει με βάση τις τρέχουσες αξίες αγοράς τις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις των οποίων η αξία είναι πέραν ενός προκαθορισμένου ορίου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβάσεις σύμφωνα με τις οποίες ο πωλητής χορηγεί στον αγοραστή το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση, να αγοράσει (call option) ή να πωλήσει (put option) σε προκαθορισμένη ημερομηνία ή σε προκαθορισμένη περίοδο, συγκεκριμένη ποσότητα συναλλάγματος ή συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο σε προκαθορισμένη τιμή. Ο αγοραστής καταβάλλει στον πωλητή ένα τίμημα για το δικαίωμα (premium), ως αντάλλαγμα του κινδύνου από τη διακύμανση των τιμών συναλλάγματος ή των επιτοκίων που ο τελευταίος αναλαμβάνει. Τα δικαιώματα αγοράς είτε είναι διαπραγματεύσιμα σε κάποια αγορά, είτε διαπραγματεύονται απευθείας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών (OTC). Ο πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, αφορά αγορασθέντα δικαιώματα και περιορίζεται στη λογιστική τους αξία, η οποία είναι και η εύλογη αξία τους.

Η ονομαστική αξία ορισμένων κατηγοριών των χρηματοοικονομικών μέσων είναι ενδεικτική της αξίας μέσων που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, χωρίς να προσδιορίζει απαραίτητα τα ποσά των μελλοντικών ταμειακών ροών, που σχετίζονται με αυτά τα μέσα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ή ακόμη την εύλογη αξία τους και για το λόγο αυτό δεν αντικατοπτρίζει τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα καθίστανται θετικά (ενεργητικό) ή αρνητικά (υποχρεώσεις) λόγω των μεταβολών των συγκεκριμένων επιτοκίων ή τιμών συναλλάγματος που σχετίζονται με αυτά. Η συνολική συμβατική ή ονομαστική αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο Όμιλος, κατά πόσο αυτά καθίστανται θετικά ή αρνητικά και κατά συνέπεια η συνολική τους εύλογη αξία, μπορεί να μεταβληθεί σημαντικά μέσα στη χρήση. Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχονται, παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2013			31 Δεκεμβρίου 2012		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία		Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία	
	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
<i>Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα συναλλάγματος</i>						
- Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	388	8	2	832	11	8
- Προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος	1.831	4	8	2.147	11	6
- Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης συναλλάγματος	413	2	4	780	29	27
		<u>14</u>	<u>14</u>		<u>51</u>	<u>41</u>
<i>Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επιτοκίων</i>						
- Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	18.000	1.030	920	19.929	1.559	1.411
- Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	3.523	72	69	4.342	130	118
- Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίων	5.427	87	92	10.384	108	156
		<u>1.189</u>	<u>1.081</u>		<u>1.797</u>	<u>1.685</u>
Διαπραγματεύσιμα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων	326	0	1	577	0	1
		<u>1.189</u>	<u>1.082</u>		<u>1.797</u>	<u>1.686</u>
<i>Λοιπά παράγωγα</i>						
Λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (βλ. παρακάτω)	3.456	41	3	2.828	21	7
Σύνολο παραγώγων διακρατούμενων για εμπορικούς σκοπούς		<u>1.244</u>	<u>1.099</u>		<u>1.869</u>	<u>1.734</u>
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.293	0	323	2.582	16	490
Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	-	-	-	24	0	16
		-	<u>323</u>		<u>16</u>	<u>506</u>
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση ταμιακών ρών						
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.232	0	107	4.975	0	393
Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	6.338	19	29	5.351	3	44
		<u>19</u>	<u>136</u>		<u>3</u>	<u>437</u>
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού						
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος ανταλλαγής συναλλάγματος	23	1	(0)	11	(0)	0
Σύνολο παραγώγων στοιχείων ενεργητικού/ υποχρεώσεων διακρατούμενων για αντιστάθμιση κινδύνων		<u>20</u>	<u>459</u>		<u>19</u>	<u>943</u>
Σύνολο παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων		<u>1.264</u>	<u>1.558</u>		<u>1.888</u>	<u>2.677</u>

Τα λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επί δεικτών που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης δεικτών που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο, συμβάσεις ανταλλαγής εμπορευμάτων, συμβάσεις ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (credit default swaps) και τίτλους παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (warrants).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, ανά γεωγραφικό τομέα και κλάδο δραστηριότητας:

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Λοιπές χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	669	-	-	669
Τράπεζες	-	347	176	523
Επιχειρήσεις	45	2	25	72
	714	349	201	1.264

	31 Δεκεμβρίου 2012			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Λοιπές χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	779	-	-	779
Τράπεζες	0	592	302	894
Επιχειρήσεις	146	7	62	215
	925	599	364	1.888

24.2 Λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα προϊόντα για σκοπούς αντιστάθμισης προκειμένου να μειώσει την έκθεσή του σε κινδύνους αγοράς και μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου. Οι πρακτικές αντιστάθμισης και η λογιστική απεικόνισή τους παρουσιάζονται στη σημείωση 2.4.

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και ανταλλαγής ξένων νομισμάτων και επιτοκίων, προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού κινδύνου από πιθανή μείωση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού σταθερού επιτοκίου, τα οποία εκφράζονται σε εγχώρια και ξένα νομίσματα. Η καθαρή εύλογη αξία αυτών των συμβάσεων ανταλλαγής την 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν € 323 εκατ. υποχρέωση (2012: € 490 εκατ. υποχρέωση). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά € 9 εκατ. (2012: € 2 εκατ. κέρδος) λόγω της μεταβολής στην εύλογη αξία των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, μετά από συμψηφισμό της μεταβολής στην εύλογη αξία των μέσων αντιστάθμισης.

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού κινδύνου που απορρέει από τις διακυμάνσεις των ταμειακών ροών των απαιτήσεων και υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου ή μη αναγνωρισμένων πιθανών μελλοντικών συναλλαγών. Η καθαρή εύλογη αξία αυτών των συμβάσεων ανταλλαγής την 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν € 117 εκατ. υποχρέωση (2012: € 434 εκατ. υποχρέωση). Το 2013, το μη αποτελεσματικό μέρος των συναλλαγών αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ήταν μηδέν (2012: μηδέν).

(γ) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και δάνεια τα οποία έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του συναλλαγματικού κινδύνου που συνδέεται με την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές του εξωτερικού. Τα αποτελέσματα αυτών εμφανίζονται στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών των ιδίων κεφαλαίων.

Τα ανωτέρω δάνεια και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχονται σε € 304 εκατ. (2012: € 286 εκατ.) και αναλύονται σε RON 1,3 δις (2012: RON 1,4 δις) και TRY 65 εκατ. και είχαν ως αποτέλεσμα συναλλαγματικά κέρδη για την χρήση € 3 εκατ. (2012: € 8 εκατ. κέρδη), τα οποία επηρέασαν θετικά το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

25. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Επιχειρηματικά δάνεια	19.748	19.742
Στεγαστικά δάνεια ⁽¹⁾	18.980	14.221
Καταναλωτικά δάνεια	7.341	6.378
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	7.429	7.500
Σύνολο	53.498	47.841
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης (σημ. 26)	(7.888)	(4.670)
Σύνολο (καθαρό ποσό)	45.610	43.171

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών

Την 30 Αυγούστου 2013, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ απομείωσης, που αποκτήθηκαν από τον όμιλο του Νέου ΤΤ και τη Νέα Προτοπ ανήλθαν σε € 8.908 εκατ. (δάνεια σε επιχειρήσεις: € 2.255 εκατ., στεγαστικά: € 5.064 εκατ., καταναλωτικά: € 1.465 εκατ., δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις: € 124 εκατ., σημ. 48).

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις όπως αναλύονται παρακάτω:

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:		
Έως 1 έτος	682	326
Άνω του 1 έτους και έως 5 έτη	542	836
Άνω των 5 ετών	736	900
	1.960	2.062
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(280)	(334)
Καθαρό ποσό απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.680	1.728
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(305)	(159)
	1.375	1.569
Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται παρακάτω:		
Έως 1 έτος	637	281
Άνω του 1 έτους και έως 5 έτη	419	705
Άνω των 5 ετών	624	742
	1.680	1.728
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(305)	(159)
	1.375	1.569

26. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους ανά κατηγορία δανείων αναλύεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2013					
	Επιχειρηματικά	Στεγαστικά	Καταναλωτικά ⁽¹⁾	Μικρές	Δημόσιος	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	επιχειρήσεις	τομέας	€ εκατ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	1.172	425	1.846	1.217	10	4.670
Προβλέψεις χρήσης	817	352	358	393	-	1.920
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	4	0	19	2	-	25
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(57)	(1)	(31)	(12)	-	(101)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(72)	(47)	(18)	(112)	-	(249)
Συναλλαγματικές διαφορές και λουπές κινήσεις	(5)	(14)	(71)	(5)	-	(95)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	1.058	365	265	30	-	1.718
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	2.917	1.080	2.368	1.513	10	7.888

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012					
	Επιχειρηματικά € εκατ.	Στεγαστικά € εκατ.	Καταναλωτικά ⁽¹⁾ € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Δημόσιος τομέας € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	893	268	1.356	870	10	3.397
Προβλέψεις χρήσης	430	192	584	449	-	1.655
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	6	0	17	2	-	25
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(72)	(6)	(9)	(23)	-	(110)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(45)	(29)	(32)	(72)	-	(178)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(7)	-	(70)	(6)	-	(83)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(33)	-	(0)	(3)	-	(36)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	<u>1.172</u>	<u>425</u>	<u>1.846</u>	<u>1.217</u>	<u>10</u>	<u>4.670</u>

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών

27. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	3.113	3.183
Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	14.862	4.897
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδυτικών τίτλων	741	1.389
	<u>18.716</u>	<u>9.469</u>

Την 30 Αυγούστου 2013, οι επενδυτικοί τίτλοι που αποκτήθηκαν από τον όμιλο του Νέου ΤΤ και τη Νέα Προτοπ ανήλθαν σε € 5.868 εκατ. (ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ: € 4.248 εκατ., ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου: € 281 εκατ., έντοκα γραμματία Ελληνικού Δημοσίου: € 1.160 εκατ., λοιπά ομόλογα: € 86 εκατ. και μετοχές: € 93 εκατ., σημ. 48).

Κατά τη διάρκεια του 2013, η Τράπεζα, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησής της (σημ. 6), έλαβε από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) τίτλους έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ αξίας € 5.839 εκατ. Οι εν λόγω τίτλοι κατηγοριοποιήθηκαν στο Χαρτοφυλάκιο «Δανειακών χρεωστικών τίτλων».

Κατά τη διάρκεια του 2013, ο Όμιλος προχώρησε σε μείωση, μέσω επιλεκτικών πωλήσεων, του χαρτοφυλακίου των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδυτικών τίτλων ονομαστικής αξίας € 339 εκατ., λόγω της σημαντικής αύξησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων του τραπεζικού κλάδου όπως αυτές ορίστηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία έθεσε όριο για το δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) το 9% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού και για το δείκτη ιδίων κεφαλαίων (Equity Core Tier I) το 6% με ισχύ από την 31 Μαρτίου 2013 (σημ. 6). Η πώληση των τίτλων δεν αποτελεί μη συμμόρφωση του Ομίλου με τους κανόνες που διέπουν το χαρτοφυλάκιο των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδυτικών τίτλων, καθώς η σημαντική αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων του κλάδου αποτελεί έκτακτο γεγονός, πέρα από τον έλεγχο του Ομίλου, το οποίο δε θα μπορούσε να προβλεφθεί κατά την αρχική κατηγοριοποίηση των τίτλων αυτών.

Το 2008 και το 2010, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 39, ο Όμιλος μετέφερε χρεωστικούς τίτλους που πληρούσαν τα κριτήρια από το χαρτοφυλάκιο των «Διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων» στο χαρτοφυλάκιο «Δανειακών χρεωστικών τίτλων», το οποίο αποτιμάται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης. Οι τόκοι από τους τίτλους που έχουν μεταφερθεί, συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στα έσοδα από τόκους, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η λογιστική αξία των τίτλων που έχουν μεταφερθεί, ανερχόταν σε € 1.105 εκατ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπάνω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31 Δεκεμβρίου 2013, θα είχε ως αποτέλεσμα € 333 εκατ. ζημιές, μετά από φόρους, οι οποίες θα αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27.1 Ταξινόμηση των επενδυτικών τίτλων ανά κατηγορία

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ	107	10.080	-	10.187
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	4	2.052	-	2.056
- Έντοκα Γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	1.079	2.083	-	3.162
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	1.190	400	305	1.895
- Λοιποί εκδότες	379	247	436	1.062
	2.759	14.862	741	18.362
Μετοχές	354	-	-	354
Σύνολο	3.113	14.862	741	18.716

	31 Δεκεμβρίου 2012			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ	181	-	-	181
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	10	1.726	-	1.736
- Έντοκα Γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	706	2.347	-	3.053
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	1.590	543	473	2.606
- Λοιποί εκδότες	387	281	916	1.584
	2.874	4.897	1.389	9.160
Μετοχές	309	-	-	309
Σύνολο	3.183	4.897	1.389	9.469

27.2 Κίνηση των επενδυτικών τίτλων

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	3.183	4.897	1.389	9.469
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	1.041	4.827	-	5.868
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	(1.158)	5.099	(654)	3.287
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	74	-	-	74
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	38	87	(1)	124
Απόσβεση αποτίμησης των μεταφερθέντων τίτλων	-	2	10	12
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	(111)	-	(111)
Ζημιές απομείωσης/αντιλογισμός ζημιών	(45)	69	-	24
Συναλλαγματικές διαφορές	(20)	(8)	(3)	(31)
Υπόλοιπο τη 31 Δεκεμβρίου	3.113	14.862	741	18.716

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012			Σύνολο € εκατ.
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι € εκατ.	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3.185	5.992	2.206	11.383
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	214	(1.084)	(209)	(1.079)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	152	-	-	152
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	57	49	(9)	97
Απόσβεση αποτίμησης των μεταφερθέντων τίτλων	-	2	10	12
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	(33)	-	(33)
Ζημιές απομείωσης	(68)	(20)	(528)	(616)
Συναλλαγματικές διαφορές	(6)	(9)	(12)	(27)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(351)	-	(69)	(420)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	<u>3.183</u>	<u>4.897</u>	<u>1.389</u>	<u>9.469</u>

27.3 Αποθεματικό ιδίων κεφαλαίων: αναπροσαρμογή των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων

Τα κέρδη/(ζημιές) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων, αναγνωρίζονται στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων. Η κίνηση του αποθεματικού αναλύεται παρακάτω:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	(9)	(194)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολή στην εύλογη αξία	74	152
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	(14)	(23)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων (Νέο ΤΤ και Νέα Proton), μετά από φόρους	2	-
	<u>62</u>	<u>129</u>
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(74)	(21)
Μεταφορά ζημιών απομείωσης λοιπών επενδυτικών τίτλων στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	5	61
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	16	3
	<u>(53)</u>	<u>43</u>
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων από αντιστάθμιση της εύλογης αξίας/ απόσβεση της αποτίμησης	58	15
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	(9)	(2)
	<u>49</u>	<u>13</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	<u>49</u>	<u>(9)</u>

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

28. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Παρακάτω παρατίθενται οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2013:

Επωνυμία εταιρείας	Σημείωση	Ποσοστό συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Τομέας δραστηριότητας
Be-Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών	α	98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου, παροχή λογιστικών και φορολογικών υπηρεσιών
Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε.	β	55,94	Ελλάδα	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α.		100,00	Ελλάδα	Μεσιτεία ασφαλίσεων
Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.		100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και περιουσίας
Eurobank Α.Ε. Οργανωτικών Συστημάτων Μισθοδοσίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών		100,00	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών μισθοδοσίας και συμβουλευτικών υπηρεσιών
Eurobank Equities Α.Ε.Π.Ε.Υ.		100,00	Ελλάδα	Χρηματιστηριακές και συμβουλευτικές υπηρεσίες
Eurobank Ergasias Leasing Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Factors Α.Ε.Π.Ε.Α.		100,00	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Διαχείριση ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων πελατών
Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Προώθηση/ διαχείριση προϊόντων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης
Eurobank Properties Α.Ε. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία		55,94	Ελλάδα	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Μεσιτικές υπηρεσίες ακινήτων
Eurobank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Ενημέρωσης οφειλετών με ληξιπρόθεσμες οφειλές
Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α.		100,00	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.		100,00	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Πιστώσεων	γ	50,00	Ελλάδα	Διαχείριση πιστωτικών καρτών και παροχή λοιπών υπηρεσιών
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου - Ελληνικών Ταχυδρομείων	γ	51,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων
T Credit Ανώνυμη Εταιρεία Λειτουργικών Μισθώσεων	γ	100,00	Ελλάδα	Μίσθωση μεταφορικών μέσων και εξοπλισμού
T Leasing Ανώνυμη Εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης	γ	100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Bulgaria A.D.		99,99	Βουλγαρία	Τράπεζα
Bulgarian Retail Services A.D.		100,00	Βουλγαρία	Παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB Auto Leasing E.O.O.D.		100,00	Βουλγαρία	Μίσθωση και ενοικίαση μεταφορικών μέσων
ERB Property Services Sofia A.D.		80,00	Βουλγαρία	Μεσιτικές υπηρεσίες ακινήτων
ERB Leasing E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
IMO 03 E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Central Office E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Property Investments Sofia E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Rila E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd		100,00	Νησιά Cayman	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Berberis Investments Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Funding Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Eurobank Cyprus Ltd		100,00	Κύπρος	Τράπεζα
CEH Balkan Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Chamia Enterprises Company Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
ERB New Europe Funding III Ltd		100,00	Κύπρος	Παροχή Πιστώσεων
NEU 03 Property Holdings Ltd	δ	100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU II Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU III Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Τράπεζα
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Διαχείριση κεφαλαίων
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB New Europe Funding B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Funding II B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Holding B.V.		100,00	Ολλανδία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Bancpost S.A.		99,11	Ρουμανία	Τράπεζα
Eliade Tower S.A.		55,94	Ρουμανία	Επενδύσεις Ακινήτων
ERB IT Shared Services S.A.		100,00	Ρουμανία	Επεξεργασία στοιχείων πληροφορικής
ERB Leasing IFN S.A.		100,00	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Retail Services IFN S.A.		100,00	Ρουμανία	Διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB ROM Consult S.A.	ε	100,00	Ρουμανία	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες
Eurobank Finance S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες
Eurobank Property Services S.A.		80,00	Ρουμανία	Μεσιτικές υπηρεσίες ακινήτων
Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A.		100,00	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επωνυμία εταιρείας	Σημείωση	Ποσοστό συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Τομέας δραστηριότητας
Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.		100,00	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες
IMO Property Investments Bucuresti S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO-II Property Investments S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Retail Development S.A.		55,94	Ρουμανία	Επενδύσεις Ακινήτων
Seferco Development S.A.		55,94	Ρουμανία	Επενδύσεις Ακινήτων
Eurobank A.D. Beograd		99,98	Σερβία	Τράπεζα
ERB Asset Fin d.o.o. Beograd		100,00	Σερβία	Υπηρεσίες διαχείρισης περιουσίας
ERB Leasing A.D. Beograd		99,99	Σερβία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Property Services d.o.o. Beograd		80,00	Σερβία	Μεσιτικές υπηρεσίες ακινήτων
IMO Property Investments A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Reco Real Property A.D.		55,94	Σερβία	Επενδύσεις Ακινήτων
EFG Istanbul Holding A.S.		100,00	Τουρκία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Public J.S.C. Universal Bank		99,97	Ουκρανία	Τράπεζα
ERB Property Services Ukraine LLC		100,00	Ουκρανία	Μεσιτικές υπηρεσίες ακινήτων
Anartyxi II Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Anartyxi II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Anartyxi SME I Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Anartyxi SME I Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Andromeda Leasing I Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Andromeda Leasing I Plc	στ	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Byzantium Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Daneion 2007-1 Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Daneion APC Ltd		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Daneion Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
ERB Hellas Plc		100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Karta II Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Karta II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion II Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion III Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion III Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion IV Holdings Ltd ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion IV Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)
Themeleion Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SIC 12)

⁽¹⁾ Δεν ενοποιούνται λόγω μη σημαντικότητας

Σημείωση: (i) Οι Enalios Αξιοποιήσεις Ακινήτων Α.Ε.Ε., Global Διαχείριση Κεφαλαίων Α.Ε.Π.Ε.Υ., Ξενοδοχεία της Ελλάδος Α.Ε., Ασφαλιστική Πρακτορική Αθηνών ΕΠΕ, Συστήματα Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Τραπεζής Αθηνών ΕΠΕ είναι αδρανείς/υπό ρευστοποίηση θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες δεν ενοποιούνται λόγω μη σημαντικότητας. (ii) Την 30 Αυγούστου 2013, μετά την απόκτηση της Νέας Proton Τράπεζας Α.Ε., ο Όμιλος απέκτησε το 99,91% της Proton Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, η οποία είναι υπό εκκαθάριση και δεν ενοποιείται λόγω μη σημαντικότητας.

(α) Be-Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών, Ελλάδα

Τον Οκτώβριο του 2013, η επωνυμία της «Be-Business Exchanges A.E.» μεταβλήθηκε και η δραστηριότητά της διευρύνθηκε. Η νέα επωνυμία της εταιρείας είναι «Be-Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών» και παρέχει επιπρόσθετα λογιστικές και φορολογικές υπηρεσίες.

(β) Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε., Ελλάδα

Το Δεκέμβριο του 2013, ο Όμιλος απέκτησε την Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε., μια εταιρία επενδύσεων ακινήτων που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Η αποκτηθείσα θυγατρική αποτελεί 100% θυγατρική της Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (σημ. 48).

(γ) Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Πιστώσεων, Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου-Ελληνικών Ταχυδρομείων, T Credit Ανώνυμη Εταιρεία Λειτουργικών Μισθώσεων και T Leasing Ανώνυμη Εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης, Ελλάδα

Την 30 Αυγούστου 2013, μετά τις δεσμευτικές συμφωνίες που υπογράφηκαν μεταξύ της Τράπεζας και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) τη 15 Ιουλίου 2013 και τη λήψη όλων των απαραίτητων εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές, η Τράπεζα απέκτησε από το ΤΧΣ το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε. (Νέο ΤΤ) και της Νέας Proton Τράπεζας Α.Ε. (Νέα Proton). Ως αποτέλεσμα, την ανωτέρω ημερομηνία, το Νέο ΤΤ και η Νέα Proton έγιναν 100% θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας. Επίσης, μέσω της συμμετοχής του στο Νέο ΤΤ, ο Όμιλος απέκτησε το 50% της Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Πιστώσεων, το 51% της Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου - Ελληνικών Ταχυδρομείων, και το 100% των T Credit Ανώνυμη Εταιρεία Λειτουργικών

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Μισθώσεων και T Leasing Ανώνυμη Εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης. Σε συνέχεια των συμφωνιών συγχώνευσης που υπογράφηκαν μεταξύ της Τράπεζας, του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton και αφού λήφθηκαν οι απαραίτητες εγκρίσεις από τις εποπτικές αρχές, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της Τράπεζας με τις προαναφερθείσες εταιρίες την 27 Δεκεμβρίου και 22 Νοεμβρίου 2013 αντίστοιχα. Η ανωτέρω συγχώνευση έγινε με την απορρόφηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton από τη Τράπεζα (σημ. 48).

(δ) NEU 03 Property Holding Ltd, Κύπρος

Το Νοέμβριο του 2013, ο Όμιλος ίδρυσε ως 100% θυγατρική του, την NEU 03 Property Holdings Ltd, εταιρία χαρτοφυλακίου η οποία δραστηριοποιείται στην Κύπρο.

(ε) ERB ROM Consult S.A., Ρουμανία

Το Μάρτιο του 2013, η επωνυμία και η δραστηριότητα της «Eurobank Securities S.A.» μεταβλήθηκαν. Η νέα επωνυμία της εταιρείας είναι «ERB ROM Consult S.A.» και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες.

(στ) Byzantium Finance Plc, Ηνωμένο Βασίλειο

Τον Αύγουστο του 2013, λόγω της απόκτησης του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε., ο Όμιλος απέκτησε την Byzantium Finance Plc, μια εταιρεία ειδικού σκοπού για την έκδοση ομολογιών με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων.

(ζ) Anaptyxi 2006-1 Plc, Anaptyxi APC Ltd, Anaptyxi Holdings Ltd and Anaptyxi Options Ltd, Ηνωμένο Βασίλειο

Τον Ιανουάριο του 2013, οι εταιρείες ρευστοποιήθηκαν.

(η) Best Direct A.E., Ελλάδα

Το Φεβρουάριο του 2013, η εταιρεία ρευστοποιήθηκε.

(θ) Eurobank EFG Ukraine Distribution LLC, Ουκρανία

Τον Ιούνιο του 2013, ο Όμιλος προχώρησε στην πώληση της Eurobank EFG Ukraine Distribution LLC.

(ι) EFG Business Services d.o.o. Beograd, Σερβία

Το Σεπτέμβριο του 2013, η εταιρεία ρευστοποιήθηκε.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

29. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:				
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	771	253	447	1.471
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	116	15	5	136
Μεταφορές	3	1	0	4
Μεταφορές από/προς ανακτηθέντα και/ή διακρατούμενα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία	1	0	-	1
Αγορές	9	7	11	27
Πωλήσεις και διαγραφές	(15)	(14)	(29)	(58)
Απομείωση	(7)	(0)	(0)	(7)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	(1)	(0)	(3)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(1)	(0)	(0)	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	875	261	434	1.570
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:				
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	(195)	(201)	(385)	(781)
Μεταφορές	(0)	(0)	0	-
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	(4)	(6)	(2)	(12)
Πωλήσεις και διαγραφές	13	13	29	55
Αποσβέσεις χρήσεως	(28)	(14)	(21)	(63)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(0)	1	1
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	0	0	0	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(214)	(208)	(378)	(800)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	661	53	56	770
	31 Δεκεμβρίου 2012			
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	779	264	450	1.493
Μεταφορές	23	(0)	(0)	23
Αγορές	12	4	12	28
Πωλήσεις και διαγραφές	(20)	(7)	(7)	(34)
Συναλλαγματικές διαφορές	(6)	(3)	(1)	(10)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(17)	(5)	(7)	(29)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	771	253	447	1.471
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(189)	(193)	(375)	(757)
Μεταφορές	0	0	0	0
Πωλήσεις και διαγραφές	14	6	7	27
Αποσβέσεις χρήσεως	(25)	(18)	(22)	(65)
Συναλλαγματικές διαφορές	1	2	1	4
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	4	2	4	10
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(195)	(201)	(385)	(781)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	576	52	62	690

Οι βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων αφορούν κτίρια που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητές του.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στα ανωτέρω στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνονται πάγια περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή αξίας € 0,6 εκατ. (2012: € 0,01 εκατ.).

Στα ενσώματα πάγια στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνεται η αναπόσβεστη αξία των χρηματοδοτικών μισθώσεων αξίας € 12 εκατ. (2012: € 14 εκατ.).

30. Επενδύσεις σε ακίνητα

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Αξία κτήσεως:		
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	658	601
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	63	-
Μεταφορές από ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	97	-
Μεταφορές από/σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	(6)	(23)
Αγορές	77	117
Πωλήσεις και διαγραφές	(9)	(1)
Απομείωση	(100)	(33)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	(3)
Υπόλοιπο τη 31 Δεκεμβρίου	779	658
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(42)	(33)
Μεταφορές από/σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	0	(0)
Πωλήσεις και διαγραφές	0	(0)
Αποσβέσεις χρήσεως	(10)	(9)
Συναλλαγματικές διαφορές	1	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(51)	(42)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	728	616

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες της κατάστασης αποτελεσμάτων ποσό € 24 εκατ. (2012: € 22 εκατ.), το οποίο αφορά ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα. Την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012, δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η εύλογη αξία για κάθε κατηγορία επενδύσεων σε ακίνητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Οι κύριες κατηγορίες επενδύσεων σε ακίνητα έχουν προσδιοριστεί με βάση την φύση, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που ενσωματώνουν τα ακίνητα αυτά. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Εύλογη αξία 2013 € εκατ.	Λογιστική αξία 2013 € εκατ.
Οικιστικά		
Ελλάδα	0	0
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	68	67
Σύνολο	68	67
Εμπορικά ακίνητα		
Ελλάδα	347	332
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	179	173
Σύνολο	526	505
Οικόπεδα		
Ελλάδα	8	6
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	70	68
Σύνολο	78	74
Βιομηχανικά		
Ελλάδα	35	29
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	58	53
Σύνολο	93	82
Σύνολο	765	728

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου είναι η προσέγγιση βάσει του εισοδήματος (κεφαλαιοποίηση εσόδων/μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ροών), η προσέγγιση βάσει της αγοράς (συγκρίσιμων συναλλαγών) και η προσέγγιση βάσει κόστους, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά, ανάλογα με την κατηγορία του ακινήτου που αποτιμάται.

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία υπολογίζεται μέσω της εκτίμησης μίας σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες υποθέσεις σχετικά με τα οφέλη και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιοκτησία των ακινήτων (λειτουργικά έσοδα και έξοδα, δείκτες κενής θέσης, ανάπτυξη εισοδήματος), συμπεριλαμβανομένης και της υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να έχει το ακίνητο στο τέλος της προεξοφλητικής περιόδου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εν λόγω ταμειακών ροών εφαρμόζεται κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς.

Με την προσέγγιση βάσει εισοδήματος, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και για την κατηγορία των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα, η εύλογη αξία του ακινήτου είναι το αποτέλεσμα από την διαίρεση των καθαρών λειτουργικών εσόδων που παράγονται από το ακίνητο με το επιτόκιο κεφαλαιοποίησης (επιτόκιο απόδοσης).

Η προσέγγιση βάσει της αγοράς χρησιμοποιείται για επενδύσεις σε οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και οικόπεδα. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει δεδομένων για συγκρίσιμες συναλλαγές, είτε αναλύοντας τις πραγματικές συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα, είτε χρησιμοποιώντας τις τιμές οι οποίες προκύπτουν μετά την διενέργεια των απαραίτητων προσαρμογών.

Η προσέγγιση βάσει κόστους χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε οικιστικά και βιομηχανικά ακίνητα. Η προσέγγιση αυτή αναφέρεται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας βάσει του τρέχοντος κόστους αναπαραγωγής/αντικατάστασης (εκτιμώμενο κόστος κατασκευής), το οποίο εν συνεχεία μειώνεται βάσει κατάλληλου συντελεστή, προκειμένου να αντανakλά τις αποσβέσεις του ακινήτου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31. Άυλα πάγια στοιχεία

	31 Δεκεμβρίου 2013			31 Δεκεμβρίου 2012		
	Υπεραξία € εκατ.	Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	Υπεραξία € εκατ.	Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:						
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	536	308	844	536	300	836
Υπόλοιπο από απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων	-	23	23	-	-	-
Μεταφορές	-	2	2	-	0	0
Αγορές	-	21	21	-	25	25
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(6)	(6)	-	(2)	(2)
Απομείωση	-	0	0	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(1)	(1)	-	(3)	(3)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	-	(0)	(0)	-	(12)	(12)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	536	347	883	536	308	844
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης/ αποσβέσεις:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(279)	(159)	(438)	(237)	(134)	(371)
Υπόλοιπο από απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων	-	(13)	(13)	-	-	-
Μεταφορές	-	0	0	-	0	0
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(31)	(31)	-	(30)	(30)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	6	6	-	1	1
Απομείωση (βλ. παρακάτω)	(142)	-	(142)	(42)	-	(42)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	1	-	1	1
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	-	0	0	-	3	3
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(421)	(196)	(617)	(279)	(159)	(438)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	115	151	266	257	149	406

Στα ανωτέρω στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνονται πάγια υπό κατασκευή € 0,3 εκατ. (2012: € 0,2 εκατ.).

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ), οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από την συνένωση και οι οποίες αποτελούν μέρος των βασικών επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου, όπως περιγράφονται στην σημ. 2.8 (i). Η λογιστική αξία της υπεραξίας κατανέμεται στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς (Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ)	2	2
Διαχείριση Επενδύσεων (Eurolife ERB A.E.A.Z.)	22	22
Διεθνείς Δραστηριότητες (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία)	91	233
Σύνολο υπεραξίας	115	257

Οι νομικές οντότητες, οι οποίες περιλαμβάνονται στους τομείς Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς και Διαχείρισης Επενδύσεων, συγκροτούν τις ΜΔΤΡ που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας. Οι ΜΔΤΡ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, προσδιορίζονται σε επίπεδο χώρας, το οποίο αντιπροσωπεύει και το χαμηλότερο επίπεδο εντός του Ομίλου, στο οποίο η υπεραξία ελέγχεται εσωτερικά από τη Διοίκηση. Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ προσδιορίζονται με βάση υπολογισμούς της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Οι υπολογισμοί αυτοί, χρησιμοποιούν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βασιζόμενες σε 5 έτη επιχειρηματικά σχέδια, εγκεκριμένα από την Διοίκηση. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από το έκτο έως και το δέκατο έτος, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες παραδοχές αναφορικά με τη λειτουργική δραστηριότητα και τις

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συνθήκες αγοράς. Οι ταμειακές ροές μετά την πρώτη 10ετία (στο διηνεκές), έχουν εκτιμηθεί με βάση τους συντελεστές ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης σχετίζονται με τους συντελεστές προεξόφλησης, τους συντελεστές ανάπτυξης και την εκτίμηση των ταμειακών ροών με βάση την αύξηση των δανείων μετά από απομείωση και των καταθέσεων (ή την αύξηση των μικτών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών για τις ασφαλιστικές εταιρείες). Η Διοίκηση υπολογίζει τις ταμειακές ροές βασιζόμενη στην εμπειρία των προηγούμενων ετών, τις πραγματικές αποδόσεις και προσδοκίες, αναφορικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς. Για τον υπολογισμό της προεξόφλησης των ταμειακών ροών, χρησιμοποιούνται διαφορετικοί συντελεστές κόστους κεφαλαίου ανά χώρα, οι οποίοι βασίζονται στο μοντέλο αποτίμησης κεφαλαιακών περιουσιακών στοιχείων. Τα επιμέρους στοιχεία για τον υπολογισμό (επιτόκιο άνευ κινδύνου, ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, κίνδυνος χώρας και συντελεστής beta), βασίζονται σε εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Οι συντελεστές ανάπτυξης βασίζονται είτε σε εσωτερικές είτε σε εξωτερικές προβλέψεις και δεν ξεπερνούν τον μέσο μακροπρόθεσμο δείκτη ανάπτυξης για τις σχετικές αγορές.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης για το 2013 και το 2012 είναι οι ακόλουθες:

	Eurolife ERB A.E.A.Z.		Βουλγαρία		Ρουμανία		Σερβία	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Συντελεστής προεξόφλησης (προ φόρου)	19%	21%	11%	12%	13%	13%	17%	13%
Συντελεστής ανάπτυξης	3%	3%	3%	4%	3%	4%	3%	4%
Αύξηση δανείων, μετά από απομείωση	-	-	3,4%	3,3%	0,0%	2,8%	1,7%	4,3%
Αύξηση καταθέσεων	-	-	4,3%	6,1%	4,6%	7,6%	4,3%	7,7%
Αύξηση μικτών εγγεκριμένων ασφαλιστρών	6,6%	11,4%	-	-	-	-	-	-

Το ύψος των δανείων μετά από απομείωση και των καταθέσεων αποτελούν τους κύριους παράγοντες για τα έσοδα και τα κόστη των ΜΔΤΡ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, στις οποίες έχει καταναμηθεί η υπεραξία. Ο ετήσιος μέσος σταθμισμένος συντελεστής ανάπτυξης για την πρώτη 5ετία, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

(i) Τομείς Διαχείρισης Επενδύσεων και Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, δεν προέκυψε απομείωση της υπεραξίας που έχει καταναμηθεί στις ΜΔΤΡ των τομέων Διαχείρισης Επενδύσεων και Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς.

Για την Eurolife ERB A.E.A.Z., με υπεραξία € 22 εκατ., το ανακτήσιμο ποσό υπερέβαινε την λογιστική αξία κατά € 127 εκατ. Σε κάθε λογική μεταβολή των προαναφερόμενων βασικών παραδοχών, η λογιστική αξία δεν θα ξεπεράσει το ανακτήσιμο ποσό.

Για την Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ., η υπεραξία € 2 εκατ., δεν θεωρείται σημαντική, σε σύγκριση με τη συνολική λογιστική αξία της υπεραξίας του Ομίλου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2012, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης € 42 εκατ. για την υπεραξία της Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ., η οποία συμπεριελάμβανε τη συνολική υπεραξία που είχε αναγνωριστεί από την απόκτηση της Intertrust A.E.Δ.Α.Κ. το 2004.

(ii) Τομέας Διεθνών Δραστηριοτήτων

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης € 142 εκατ. για την υπεραξία του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, αναγνωρίστηκε ζημιά υπεραξίας € 97 εκατ. για την Βουλγαρία με αποτέλεσμα η εναπομένουσα υπεραξία να ανέρχεται σε € 91 εκατ., € 35 εκατ. για την Σερβία και € 10 εκατ. για την Ρουμανία. Ως αποτέλεσμα, η υπεραξία για Σερβία και Ρουμανία είναι πλέον μηδέν και η λογιστική τους αξία μειώθηκε στο ανακτήσιμο ποσό (€ 422 εκατ. για τη Σερβία και € 344 εκατ. για τη Ρουμανία). Το ανακτήσιμο ποσό για τη Βουλγαρία είναι € 507 εκατ.

Οι ζημιές απομείωσης προέκυψαν από επανεκτιμήσεις των αρχικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των ανακτήσιμων ποσών, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και από πιο συντηρητικές παραδοχές αναφορικά με την ανάπτυξη των Διεθνών Δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2012, δεν προέκυψε απομείωση της υπεραξίας που είχε καταναμηθεί στις ΜΔΤΡ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Η συνολική ζημιά απομείωσης της υπεραξίας € 142 εκατ. (2012: € 42 εκατ.) εμφανίζεται σε διακριτή γραμμή «Ζημιές απομείωσης υπεραξίας» στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

32. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	657	330
Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς και σχετικές προκαταβολές	558	523
Ενεχυριασμένο ποσό που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	250	246
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	223	179
Προπληρωμένα έξοδα και δεδουλευμένα έσοδα	67	44
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (βλ. παρακάτω)	6	8
Προπληρωμένα έξοδα για την ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας	-	154
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	480	355
	2.241	1.839

Την 30 Αυγούστου 2013, το σύνολο των λοιπών στοιχείων ενεργητικού που αποκτήθηκαν από τον όμιλο του Νέου ΤΤ και τη Νέα Προτοπ ανήλθαν σε € 447 εκατ. (εκ των οποίων απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων: € 304 εκατ., απαιτήσεις από δημόσιους οργανισμούς: € 36 εκατ., απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος: € 20 εκατ.).

Την 31 Δεκεμβρίου του 2013, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού αξίας € 480 εκατ. αφορούν κυρίως απαιτήσεις από α) υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες, β) εγγυήσεις, γ) δημόσιους οργανισμούς, δ) νομικές υποθέσεις και περιπτώσεις λειτουργικών κινδύνων και ε) ασφαλιστικές και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

Η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες αναλύεται παρακάτω:

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	8	8
Αγορές/(πωλήσεις)	0	0
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0	0
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	0	-
Μερίδιο στα αποτελέσματα χρήσης	(3)	(0)
Μη αναγνωρισμένο μερίδιο στις ζημιές χρήσεως	1	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	6	8

Τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων και κοινοπραξιών του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2013 αναλύονται παρακάτω:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Ενεργητικό € εκατ.</u>	<u>Υποχρεώσεις € εκατ.</u>	<u>Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης € εκατ.</u>	<u>Αναλογία Καθαρής θέσης € εκατ.</u>	<u>Αναλογία κερδών/ζημιών € εκατ.</u>
Rosequeens Properties SRL		Ρουμανία	Εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας	33,33	61	64	(4)	0	(0)
Κάρντλινκ Α.Ε.		Ελλάδα	Διαχείριση συστημάτων POS	50,00	11	12	(1)	0	(1)
ΤΕΦΙΝ Α.Ε. Εμπορίας αυτοκινήτων και μηχανημάτων	α	Ελλάδα	Εταιρεία χρηματοδότησης πωλήσεων μεταφορικών μέσων	50,00	6	1	0	3	0
Sinda Enterprises Company Ltd		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	48,00	5	0	(0)	2	0
Femion Ltd		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	66,45	4	4	(1)	0	(1)
Unitfinance Α.Ε. Προώθησης τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών	α	Ελλάδα	Χρηματοδοτική επιχείρηση	40,00	3	0	0	1	0
Rosequeens Properties Ltd		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	33,33	0	0	0	0	0
Odyssey GP S.a.r.l.	β	Λουξεμβούργο	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	20,00	0	0	0	0	0
					90	81	(6)	6	(2)

Σημείωση: Η Φιλοξενία Θεατών, Επισκεπτών, Τουριστών Α.Ε. είναι αδρανής/υπό ρευστοποίηση συγγενής επιχείρηση, η οποία δεν ενοποιείται λόγω μη σημαντικότητας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η Odyssey GP S.a.r.l. αποτελεί την συγγενή επιχείρηση του Ομίλου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, όλες οι συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες του Ομίλου είναι μη εισηγμένες.

(α) Tefin A.E. και Unitfinance A.E., Ελλάδα

Το Δεκέμβριο του 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων των εταιριών αποφάσισε τη ρευστοποίησή τους.

(β) Odyssey GP S.a.r.l., Λουξεμβούργο

Το Φεβρουάριο του 2013, ο Όμιλος απέκτησε το 20% της Odyssey GP S.a.r.l., εταιρείας επενδύσεων ειδικού σκοπού που συστάθηκε στο Λουξεμβούργο.

(γ) Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων & Αντασφαλίσεων, Ελλάδα

Την 30 Αυγούστου 2013, λόγω της απόκτησης της Νέας Proton Τράπεζας Α.Ε., ο Όμιλος απέκτησε το 26,05% της Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων & Αντασφαλίσεων, η επένδυση στην οποία είχε πλήρως απομειωθεί. Ο Όμιλος δεν εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, και ως εκ τούτου, δεν ασκεί σημαντική επιρροή και δεν έχει λογιστικοποιήσει την επένδυση στις συγγενείς επιχειρήσεις αλλά στο χαρτοφυλάκιο των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων.

33. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και την ΤτΕ	16.887	28.938
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς λοιπές κεντρικές τράπεζες	20	31
Λοιπές υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	-	78
	16.907	29.047

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η Τράπεζα μείωσε την εξάρτησή της από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος σε € 16,9 δις, ως αποτέλεσμα της πρόσβασης στις αγορές επαναγοράς χρεογράφων (repos), της απομόχλευσης των στοιχείων ενεργητικού, της προσέλευσης καταθέσεων και των χρηματοοικονομικών συνεργειών από την απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton.

34. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς λοιπές τράπεζες	9.359	1.983
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς διεθνή χρηματοπιστωτικά	293	336
Λοιπές υποχρεώσεις προς διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	225	252
Διατραπεζικός δανεισμός	287	168
Τρεχούμενοι λογαριασμοί τραπεζών και υπόλοιπα σε διακανονισμό	28	33
	10.192	2.772

Την 30 Αυγούστου 2013, οι υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και διατραπεζικός δανεισμός) του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton ανήλθαν σε € 2.540 εκατ. (σημ. 48).

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η πλειοψηφία των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων προς λοιπές τράπεζες αφορούσε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού, με εξασφαλίσεις ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ (σημ. 27).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

35. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Προθεσμιακές καταθέσεις	25.850	20.947
Καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	13.678	8.490
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων	1.408	378
Προϊόντα unit linked	479	583
Λοιπά προθεσμιακά προϊόντα	120	354
	41.535	30.752

Την 30 Αυγούστου 2013, οι υποχρεώσεις προς πελάτες του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton ανήλθαν σε € 11.297 εκατ. (προθεσμιακές καταθέσεις: € 7.013 εκατ., καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί: € 4.284 εκατ., σημ. 48).

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η λογιστική αξία των σύνθετων καταθέσεων και των υποχρεώσεων από προϊόντα unit-linked που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανήλθε σε € 495 εκατ. (2012: € 605 εκατ.) ενώ η μεταβολή στην εύλογη αξία τους, λόγω μεταβολής των συνθηκών αγοράς, σε € 90 εκατ. ζημιά (2012: € 138 εκατ. ζημιά).

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των σύνθετων καταθέσεων και των υποχρεώσεων από προϊόντα unit linked, συμψηφίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων από αντίθετη μεταβολή στην εύλογη αξία σύνθετων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων και χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντίστοιχα.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και των συμβατικών μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων πληρωτέων στη λήξη των σύνθετων καταθέσεων ανήλθε σε € 2 εκατ. (2012: € 10 εκατ.).

36. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	288	772
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	206	217
Ομόλογα από τιτλοποίηση	295	376
	789	1.365

Την 30 Αυγούστου 2013, οι πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton ανήλθαν σε € 34 εκατ. (ομόλογα από τιτλοποίηση: € 29 εκατ. και λοιποί τίτλοι: € 5 εκατ.) (σημ. 48). Το Νοέμβριο του 2013, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή των λοιπών τίτλων που αποκτήθηκαν από τη Νέα Proton.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η λογιστική αξία των σύνθετων τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ανήλθε σε € 34 εκατ. (2012: € 29 εκατ.), ενώ η μεταβολή της εύλογης αξίας τους σε € 2 εκατ. κέρδος (2012: € 19 εκατ. κέρδος). Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των σύνθετων τίτλων λαμβάνεται υπ' όψιν ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου. Το σύνολο της αποτίμησης των σύνθετων τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2013 λόγω μεταβολής του πιστωτικού κινδύνου ανήλθε σε € 7 εκατ. κέρδος (2012: € 23 εκατ. κέρδος). Η μεταβολή στην εύλογη αξία των σύνθετων τίτλων που οφείλεται σε κινδύνους αγοράς, εξαιρουμένου του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου, συμψηφίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων από αντίθετη μεταβολή στην εύλογη αξία σύνθετων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και των συμβατικών μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων πληρωτέων στη λήξη των σύνθετων τίτλων ανήλθε σε € 8 εκατ. (2012: € 24 εκατ.).

Η χρηματοδότηση του Ομίλου προέρχεται από τίτλους στα πλαίσια του προγράμματος EMTN, τιτλοποιήσεις διαφόρων κατηγοριών δανείων, καλυμμένες ομολογίες και ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου:

Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, έληξαν τίτλοι αξίας € 475 εκατ., οι οποίοι είχαν εκδοθεί στα πλαίσια του προγράμματος EMTN από τις εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN) που κατείχαν πελάτες του Ομίλου ανήλθαν σε € 59 εκατ. (2012: € 281 εκατ.) και εμφανίζονταν στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» (σημ. 35).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier-II)**

Τον Ιούνιο του 2007, ο Όμιλος εξέδωσε ομολογιακό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου μέσω της θυγατρικής του ERB Hellas Plc. Το Φεβρουάριο του 2012, η ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd αντικατέστησε την ERB Hellas Plc, ως εκδότης των τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier-II). Οι προαναφερθείσες εταιρείες είναι εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου. Τα ομόλογα λήγουν σε δέκα έτη με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής μετά από πέντε έτη. Ο τόκος πληρώνεται ανά τρίμηνο και υπολογίζεται με βάση το Euribor τριμήνου πλέον 160 μονάδων βάσης. Τα ομόλογα αποτελούν ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II) για τον Όμιλο και είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η υποχρέωση ανήλθε σε € 206 εκατ. (2012: € 217 εκατ.).

Στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού (liability management exercise - «LME») που αποφασίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 29 Απριλίου 2013, οι τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης που προσφέρθηκαν από τους κατόχους τους και έγιναν αποδεκτοί από τον Όμιλο ανήλθαν σε € 22 εκατ. (σημ. 39), περιλαμβανομένων εκείνων που κατέχονταν από πελάτες του Ομίλου και εμφανίζονταν στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες»

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα ομόλογα που κατείχαν πελάτες του Ομίλου ανήλθαν σε € 61 εκατ. (2012: € 73 εκατ.) και εμφανίζονταν στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» (σημ. 35).

Σε περίπτωση που το ΤΧΣ συμμετάσχει στην αύξηση κεφαλαίου (σημ. 6), έχουν εφαρμογή οι νέοι κανόνες του καθεστώτος Κρατικής Ενίσχυσης που είναι σε ισχύ από την 1 Αυγούστου 2013. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς απαιτείται η προγενέστερη εισφορά από τους κατόχους προνομιούχων τίτλων και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης για τη μείωση του κεφαλαιακού ελλείμματος.

Ομόλογα από τιτλοποιήσεις

Τον Ιούνιο του 2004, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 47 μονάδες βάσης. Από το Δεκέμβριο του 2011, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (clean-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η υποχρέωση ανήλθε σε € 15 εκατ. (2012: € 22 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2005, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 44 μονάδες βάσης. Από τον Ιούλιο του 2012, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (step-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2013 η υποχρέωση ανήλθε σε € 41 εκατ. (2012: € 51 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2006, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 21 μονάδες βάσης. Η αρχική εκτιμώμενη διάρκεια της έκδοσης ήταν επτά χρόνια. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η υποχρέωση ανήλθε σε € 56 εκατ. (2012: € 84 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2007, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 37 μονάδες βάσης. Από τον Αύγουστο του 2012, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (step-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η υποχρέωση ανήλθε σε € 157 εκατ. (2012: € 219 εκατ.).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, ο Όμιλος προχώρησε στην επαναγορά ομολόγων από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων αξίας € 51 εκατ., οι οποίοι είχαν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου.

Καλυμμένες ομολογίες και ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι καλυμμένες ομολογίες και τα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας (σημ. 4) συνολικής αξίας € 3.800 εκατ. και € 13.932 εκατ., αντίστοιχα, κατέχονταν πλήρως από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της. Το Φεβρουάριο του 2013, έληξαν ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 2.344 εκατ.

Οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις εκδοθείσες καλυμμένες ομολογίες, βάσει της Π.Δ.Τ.Ε. 2620/28.08.2009, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Ιανουάριο του 2014, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή ομολόγων από τιτλοποίηση που απέκτησε από το Νέο ΤΤ, στη λογιστική τους αξία.

Το Φεβρουάριο του 2014, έληξαν τίτλοι αξίας € 247 εκατ., οι οποίοι είχαν εκδοθεί στα πλαίσια του προγράμματος EMTN από τις εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου.

Το Μάρτιο του 2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε την αντικατάσταση της ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd (εταιρεία ειδικού σκοπού της Eurobank) από την Τράπεζα, ως εκδότη των τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier-II).

Το Μάρτιο του 2014, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη λήξη καλυμμένων ομολογιών αξίας € 250 εκατ.

37. Λοιπές υποχρεώσεις

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ασφαλιστικά αποθέματα	1.189	1.159
Λοιπές προβλέψεις	202	22
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα δεδουλευμένα	79	56
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	59	17
Αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικής εγγύησης για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	55	59
Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	27	33
Υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες	72	15
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ. 17)	8	8
Λοιπές υποχρεώσεις	391	326
	2.082	1.695

Την 30 Αυγούστου 2013, το σύνολο των «λοιπών υποχρεώσεων» του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton ανήλθαν σε € 135 εκατ. (εκ των οποίων προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις: € 42 εκατ., πρόβλεψη για εγγυητικές επιστολές: € 23 εκατ., υποχρεώσεις από το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου: € 14 εκατ.).

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι λοιπές προβλέψεις αξίας € 202 εκατ. αφορούν σε α) εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση € 154 εκατ. (σημ. 45), β) εγγυητικές επιστολές € 23 εκατ., γ) λειτουργικούς κινδύνους € 14 εκατ., δ) αποζημίωση για μη ληφθείσες άδειες € 4 εκατ. και ε) λοιπές προβλέψεις € 7 εκατ.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι λοιπές υποχρεώσεις αξίας € 391 εκατ. αφορούν κυρίως σε α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, β) τραπεζικές επιταγές και εμβάσματα, γ) εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, δ) υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη, ε) συναλλαγές πιστωτικών καρτών υπό τακτοποίηση και στ) υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες.

Η κίνηση των λοιπών προβλέψεων του Ομίλου παρουσιάζεται παρακάτω:

	2013
	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουάριου	22
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	70
Προβλέψεις χρήσης	115
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(3)
Ανακτήσεις χρήσης	(3)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	202

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι λοιπές προβλέψεις περιλαμβάνουν ποσό € 38 εκατ. για εκκρεμή δικαστική υπόθεση με την ΔΕΜΚΟ Α.Ε. Το Τ.Τ. και η ΔΕΜΚΟ Α.Ε. κατήρτισαν το 2008 συμφωνία μετόχων η οποία, μεταξύ άλλων, προέβλεπε την συμμετοχή του Τ.Τ. στην εταιρεία με την επωνυμία BEST LINE CARDS Α.Ε. που ελεγχόταν κατά ποσοστό 100% από την ΔΕΜΚΟ Α.Ε. Η συμμετοχή του Τ.Τ. στην εταιρεία BEST LINE CARDS Α.Ε. διενεργήθηκε μέσω της συμμετοχής του στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εταιρείας με αποτέλεσμα οι δύο εταιρείες να καταστούν μέτοχοι με ποσοστό 50%. Η εταιρεία μετονομάστηκε στη συνέχεια σε HELLENIC POSTCREDIT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ. Η ΔΕΜΚΟ Α.Ε. το 2012 κατήγγειλε τη συμφωνία και προσέφυγε σε διαιτητικό δικαστήριο όπως προβλεπόταν με τη συμφωνία μετόχων. Ισχυρίστηκε ότι το Τ.Τ. είχε παραβιάσει τον όρο για παράλειψη ανταγωνισμού σε σχέση με την έκδοση και τη διαχείριση πιστωτικών καρτών. Ο ισχυρισμός αφορούσε στη μη μεταβίβαση στην POSTCREDIT ενός μικρού χαρτοφυλακίου που ανήκε στην Τράπεζα Τ-BANK την οποία απέκτησε το Τ.Τ. στις 16 Δεκεμβρίου 2011 με πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και κατά τα εκεί προβλεπόμενα. Η ΔΕΜΚΟ Α.Ε. άσκησε δικαίωμα προαιρέσεως και ζήτησε την καταβολή ποσού € 59,3 εκατ. από το Τ.Τ. έναντι της μεταβιβάσεως στο Τ.Τ. του 50% των μετοχών στην POSTCREDIT. Εκδόθηκε απόφαση που έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση και καταδίκασε το Τ.Τ. στην καταβολή ποσού € 33 εκατ. πλέον των τόκων από τις 22 Ιουνίου 2012 ποσού € 0,8 εκατ. ως ποινική ρήτρα πλέον τόκων από τις 22 Μαΐου 2012.

Κατά νόμο, η διαιτητική απόφαση έχει δύναμη δεδικασμένου και είναι εκτελεστή. Το Τ.Τ. αμφισβήτησε την ορθότητα της αποφάσεως και έχει ασκήσει αγωγή ακυρώσεως στο Εφετείο Αθηνών που συζητείται στις 3 Απριλίου 2014. Η έκδοση αποφάσεως αναμένεται εντός του 2014, αν συζητηθεί η υπόθεση.

38. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Εφαρμογή των τροποποιήσεων του ΔΛΠ 19

Το 2013, ο Όμιλος εφάρμοσε αναδρομικά τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους», οι οποίες εισήγαγαν αρκετές αλλαγές στο λογιστικό χειρισμό των παροχών στο προσωπικό. Οι τροποποιήσεις μεταξύ άλλων, εξαλείφουν την προσεγγιστική μέθοδο του περιθωρίου και απαιτούν την αναγνώριση όλων των αναλογιστικών κέρδων και ζημιών απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα. Προγενέστερα, ο Όμιλος είχε αποφασίσει την αναγνώριση όλων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου, € 16 εκατ. και € 5 εκατ., μετά από φόρους, μεταφέρθηκαν από την 1^η Ιανουαρίου 2012 και 2013 αντίστοιχα, από τα αποτελέσματα εις νέο στα ειδικά αποθεματικά, χωρίς να υπάρξει καμία επίπτωση στη συνολική καθαρή θέση του Ομίλου.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε καμία επίδραση στον ενοποιημένο ισολογισμό και στην ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών της 31^{ης} Δεκεμβρίου του 2013, καθώς και στα συγκριτικά στοιχεία αυτών.

Η επίδραση των τροποποιήσεων στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων για το 2012 παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	2012
	€ εκατ.
Λειτουργικά έξοδα	(6)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου	(6)
Φόρος εισοδήματος	<u>1</u>
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>(5)</u>
	2012
	€ εκατ.
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	<u>5</u>
Λοιπά αποτελέσματα χρήσης	<u>5</u>

Η επίδραση από την εφαρμογή των τροποποιήσεων του ΔΛΠ 19 στα βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανα μετοχή γνωστοποιούνται στη σημ. 19.

Οι λοιπές αλλαγές που εισήχθηκαν με την τροποποίηση του ΔΛΠ 19 περιλαμβάνουν:

(α) την αντικατάσταση του τόκου εξόδου επί της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, με ένα καθαρό ποσό τόκου βασιζόμενο (i) στο καθαρό ποσό της απαίτησης ή υποχρέωσης και (ii) στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας της υποχρέωσης, και

(β) την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι ανωτέρω μεταβολές δεν είχαν ουσιαστική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν τον Όμιλο σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μεταβολής των μισθών. Ως εκ τούτου, μια μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση στους μελλοντικούς μισθούς, θα αυξήσουν την υποχρέωση του Ομίλου.

Η μεταβολή της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία παρουσιάζεται παρακάτω:

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	33	56
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	3	4
Τόκος στην υποχρέωση	2	3
Κόστος προϋπηρεσίας και (κέρδη)/ζημιές διακανονισμών	86	-
Επαναμετρήσεις:		
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω μεταβολής των χρηματοοικονομικών παραδοχών	8	(5)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω εμπειρικών αναπροσαρμογών	2	(1)
Αποζημιώσεις που πληρώθηκαν	(108)	(22)
Συναλλαγματικές διαφορές	(0)	(0)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	1	-
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	-	(2)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	27	33

Οι παροχές που πληρώθηκαν από τον Όμιλο, στο πλαίσιο του Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου του προσωπικού, που πραγματοποιήθηκε το 2013, ανήλθε σε € 97,3 εκατ. Η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης που είχε σχηματιστεί για τους υπαλλήλους που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ανήλθε σε € 13,3 εκατ. (σημ. 49).

Επιπλέον, βασιζόμενοι στην απόφαση της Διοίκησης, το 2013 το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών της Eurobank Cyprus Ltd τροποποιήθηκε σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών.

Οι πιο σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν (εκφρασμένες σε σταθμισμένους μέσους όρους) παρουσιάζονται παρακάτω:

	2013	2012
	%	%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	3,9	4,9
Μελλοντική αύξηση μισθών	1,8	1,6

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ήταν 19 έτη (2012: 18 έτη).

Η ανάλυση ευαισθησίας των σημαντικότερων παραδοχών, με βάση μια εύλογη μεταβολή αυτών, που χρησιμοποιήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2013 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η αύξηση/(μείωση) του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά 75 μονάδες βάσης/(75 μονάδες βάσης), θα είχε ως αποτέλεσμα τη (μείωση)/αύξηση της υποχρέωσης κατά (3,2 εκατ)/3,2 εκατ.

Η αύξηση/(μείωση) των μελλοντικών μισθών κατά 0,5%/(0,5%), θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) της υποχρέωσης κατά € 3,1 εκατ./(€ 3,1 εκατ.).

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις υπόλοιπες σταθερές. Στην πράξη αυτό δεν είναι σύνηθες να συμβεί και οι μεταβολές σε κάποιες από τις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι μέθοδοι και οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία της παραπάνω ανάλυσης ευαस्थσίας είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και δεν μεταβλήθηκαν συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.

39. Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Η ονομαστική αξία των μετοχών της Τράπεζας είναι € 0,30 ανά μετοχή (2012: € 2,22). Το κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου-κοινών μετοχών, της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και των ιδίων μετοχών παρουσιάζεται παρακάτω:

	Μετοχικό κεφάλαιο - κοινές μετοχές € εκατ.			Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο € εκατ.		
	Ίδιες μετοχές € εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.		Ίδιες μετοχές € εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2012	1.228	(2)	1.226	1.448	(9)	1.439
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(6)	(6)	-	3	3
Πώληση ιδίων μετοχών	-	2	2	-	9	9
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2012	1.228	(6)	1.222	1.448	3	1.451
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	1.228	(6)	1.222	1.448	3	1.451
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	(1.211)	-	(1.211)	-	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης, μετά από έξοδα	1.136	-	1.136	4.537	-	4.537
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης παθητικού, μετά από έξοδα	62	-	62	254	-	254
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ, μετά από έξοδα	426	-	426	430	-	430
Αγορά ιδίων μετοχών	-	0	0	-	0	0
Πώληση ιδίων μετοχών	-	6	6	-	(3)	(3)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	1.641	-	1.641	6.669	-	6.669

Η μεταβολή του αριθμού των μετοχών της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

	Αριθμός μετοχών		
	Εκδοθείσες κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρό ποσό
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2012	552.948.427	(809.010)	552.139.417
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(2.716.066)	(2.716.066)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	937.204	937.204
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2012	552.948.427	(2.587.872)	550.360.555
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	552.948.427	(2.587.872)	550.360.555
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου μέσω συνένωσης των κοινών μετοχών με αναλογία 10 προς 1 (reverse split)	(497.653.584)	-	(497.653.584)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης	3.789.317.358	-	3.789.317.358
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού	205.804.664	-	205.804.664
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ	1.418.750.000	-	1.418.750.000
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(300.639)	(300.639)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	2.714.911	2.714.911
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	5.469.166.865	(173.600)	5.468.993.265

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 30 Απριλίου 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση ενέκρινε:

(α) τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας μέσω ταυτόχρονης (i) αύξησης της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου και παράλληλη μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών, μέσω συνένωσής τους με αναλογία δέκα μετοχές για κάθε νέα κοινή μετοχή (reverse split) και (ii) μείωσης της ονομαστικής αξίας της νέας (προερχόμενης από το reverse split) κοινής μετοχής σε € 0,30, με σκοπό το σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού αξίας € 1.211 εκατ. σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4α του Νόμου 2190/1920. Επίσης, εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να ρευστοποιήσει, το συντομότερο δυνατό, τις μετοχές που σχηματίζονται από την άθροιση των κλασματικών υπολοίπων, που τυχόν προκύπτουν από το ανωτέρω reverse split, και την εν συνεχεία απόδοση του προϊόντος της ρευστοποίησης στους δικαιούχους.

(β) την ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας κατά € 5.839 εκατ., σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 και της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το ΤΧΣ με εισφορά ομολόγων κυριότητας του ίδιου και εκδόσεως του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ, ως ακολούθως:

- i. το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξάνεται κατά € 1.136,8 εκατ. με την έκδοση 3.789.317.358 νέων κοινών μετοχών με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή, και
- ii. η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο αυξάνεται κατά € 4.702 εκατ.

Την 27 Ιουνίου 2013, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά € 62 εκατ., με καταβολή μετρητών συνολικού ποσού € 317 εκατ. και έκδοση νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 ανά μετοχή, για ιδιωτική τοποθέτηση στους κατόχους πέντε σειρών προνομιούχων τίτλων (Lower Tier I – Έκδοση Α, Β, Γ, Δ και Ε) και στους κατόχους μιας σειράς τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II), με κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των υφιστάμενων κοινών και προνομιούχων μετόχων της. Σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, της πιστοποίησης της κάλυψης με μετρητά της εν λόγω αύξησης από το Διοικητικό Συμβούλιο την 27 Ιουνίου 2013 και της καταχώρησης στο ΓΕΜΗ της σχετικής έγκρισης από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας της 3 Ιουλίου 2013:

(α) το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξάνεται κατά € 62 εκατ. με την έκδοση 205.804.664 νέων κοινών μετοχών με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή, και

(β) η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο αυξάνεται κατά € 255 εκατ.

Την 26 Αυγούστου 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Τράπεζας κατά € 426 εκατ. και € 255 εκατ., αντίστοιχα, με την έκδοση 1.418.750.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 και τιμής διάθεσης € 0,48 ανά μετοχή, καλυπτόμενη στο σύνολό της με εισφορά σε είδος από το ΤΧΣ, και συγκεκριμένα με εισφορά του συνόλου των μετοχών του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε. (Νέου ΤΤ) κυριότητας του ΤΧΣ, συνολικής αξίας € 681 εκατ., όπως προέκυψε από την αποτίμησή τους σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 4 του Νόμου 2190/1920. Η εύλογη αξία των εκδοθεισών μετοχών προσαρμόστηκε στα € 860 εκατ. κατά την 30 Αυγούστου 2013, ημερομηνία απόκτησης των μετοχών του Νέου ΤΤ, βάσει της χρηματιστηριακής τιμής € 0,606 της μετοχής της Eurobank κατά την ίδια ημερομηνία (σημ. 48).

Τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τις ανωτέρω αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου ανήλθαν σε € 171 εκατ. μετά από φόρους, αποτελούμενα κυρίως από την άπαξ καταβολή στο ΤΧΣ αξίας € 114 εκατ., μετά από φόρους, που επιβλήθηκε από το Νόμο 4093/2012 και τα έξοδα εγγραφής 1% αξίας € 35 εκατ., μετά από φόρους, επί των τίτλων έκδοσης του ΕΤΧΣ που προκατέβαλε το ΤΧΣ στον Όμιλο έναντι της συμμετοχής του στην επακόλουθη ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας.

Ίδιες μετοχές

Με βάση το Νόμο 3756/2009, οι τράπεζες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας δεν επιτρέπεται να αποκτήσουν ίδιες μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 16 του νόμου περί Αωνύμων Εταιρειών.

Στα συνήθη πλαίσια των εργασιών τους, οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να πραγματοποιήσουν αγορές και πωλήσεις ιδίων μετοχών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

40. Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές

Μετοχικό κεφάλαιο - προνομιούχες μετοχές		
Αριθμός μετοχών	2013 € εκατ.	2012 € εκατ.
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	345.500.000	950

Τη 12 Ιανουαρίου 2009, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 345.500.000 προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου, μη διαπραγματεύσιμων, μη μεταβιβάσιμων, μη σωρευτικής σταθερής απόδοσης 10% φορολογικά εκπιπτόμενης, με ονομαστική αξία € 2,75 έκαστη, σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας», οι οποίες καλύφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο με ομόλογα ίσης αξίας. Η έκδοση ανήλθε σε € 940 εκατ., μετά από έσοδα, και ολοκληρώθηκε την 21 Μαΐου 2009. Σύμφωνα με το τρέχον νομικό και εποπτικό πλαίσιο, οι εκδοθείσες μετοχές περιλαμβάνονται για εποπτικούς σκοπούς στα Tier I κεφάλαια του Ομίλου.

Οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν δικαίωμα σταθερής μη σωρευτικής απόδοσης 10% υπό τις προϋποθέσεις διατήρησης του ελάχιστου ορίου των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος, της ύπαρξης αποθεματικών που δύναται να διανεμηθούν κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, και της έγκρισης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008, όπως τέθηκε σε ισχύ, μετά την πάροδο πέντε ετών από την έκδοση των προνομιούχων μετοχών ή νωρίτερα, κατόπιν σχετικής έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος, η Τράπεζα μπορεί να αποπληρώσει τις προνομιούχες μετοχές στην ονομαστική τους αξία. Σε περίπτωση μη αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών έως τη λήξη των πέντε ετών, η απόδοση αυξάνει κατά 2% ανά έτος.

Βάσει των αποτελεσμάτων του 2013 και του Νόμου 3723/2008 σε συνδυασμό με το άρθρο 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος τόσο στους κοινούς όσο και στους προνομιούχους μετόχους.

41. Προνομιούχοι τίτλοι

Τη 18 Μαρτίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 200 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Α) για τον Όμιλο. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 18 Μαρτίου 2010, και ετησίως από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα 6,75% για τα πρώτα δύο έτη και στη συνέχεια μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα το οποίο θα καθορίζεται από το δεκαετές επιτόκιο Euro Swap πλέον 0,125% με ανώτατο όριο το 8%. Η απόδοση των τίτλων έχει οριστεί σε 1,89% για την περίοδο από 18 Μαρτίου 2013 έως 17 Μαρτίου 2014. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στα Χρηματιστήρια του Λουξεμβούργου και της Φρανκφούρτης.

Τη 2 Νοεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 400 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Β) για τον Όμιλο. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 2 Νοεμβρίου 2015, και σε τριμηνιαία βάση από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα 4,57% για τα πρώτα δέκα έτη και στη συνέχεια μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα το οποίο θα καθορίζεται από το 3μηνο Euribor πλέον 2,22%. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Την 9 Νοεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 150 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Γ) για τον Όμιλο. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 9 Ιανουαρίου 2011, και σε τριμηνιαία βάση από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό μέρισμα που υπολογίζεται με ποσοστό 6% ετησίως και καταβάλλεται κάθε τρίμηνο. Το

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στα Χρηματιστήρια του Λονδίνου, της Φρανκφούρτης και του Euronext Άμστερνταμ.

Την 21 Δεκεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ύψους € 50 εκατ. οι οποίοι αποτελούν μια ενιαία έκδοση με την ήδη υπάρχουσα έκδοση ποσού € 150 εκατ. της 9 Νοεμβρίου 2005.

Την 29 Ιουλίου 2009, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε € 300 εκατ. προνομιούχων τίτλων οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I Σειρά Δ) για τον Όμιλο. Η έκδοση αυτή έγινε σε συνέχεια της από 30 Ιουνίου 2009 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας, βάσει της οποίας επιτρέπεται η τμηματική έκδοση αντίστοιχων τίτλων μέχρι του ποσού των € 500 εκατ. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και παρέχουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής πέντε χρόνια μετά την ημερομηνία έκδοσης και σε τριμηνιαία βάση από τότε εφεξής. Επιπρόσθετα, οι τίτλοι μετά τον Οκτώβριο του 2014 είναι μετατρέψιμοι, κατόπιν άσκησης του δικαιώματος μετατροπής είτε από τον εκδότη είτε από τον ομολογιούχο και υπό ορισμένες συνθήκες, σε κοινές μετοχές Eurobank με έκπτωση 12% από την τρέχουσα τιμή της μετοχής κατά το τελευταίο διάστημα που θα προηγηθεί της ανταλλαγής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό μέρισμα που υπολογίζεται με ποσοστό 8,25% ετησίως και καταβάλλεται κάθε τρίμηνο. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου.

Την 30 Νοεμβρίου 2009, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε € 100 εκατ. προνομιούχων τίτλων οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I Σειρά Ε) για τον Όμιλο. Οι όροι και οι συνθήκες της έκδοσης είναι ίδιοι με τους προνομιούχους τίτλους που εκδόθηκαν την 29 Ιουλίου 2009, ενώ η δυνατότητα μετατροπής σε κοινές μετοχές ισχύει από το Φεβρουάριο του 2015. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Η μεταβολή των προνομιούχων τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, παρουσιάζεται παρακάτω:

	Έκδοση Α € εκατ.	Έκδοση Β € εκατ.	Έκδοση Γ € εκατ.	Έκδοση Δ € εκατ.	Έκδοση Ε € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2013	17	7	59	225	59	367
Αγορά προνομιούχων τίτλων (πρόγραμμα διαχείρισης στοιχείων παθητικού)	(16)	(2)	(10)	(208)	(59)	(295)
Μεταφορά εξόδων έκδοσης στα αποτελέσματα εις νέο λόγω της επαναγοράς	1	0	0	4	-	5
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	2	5	49	21	-	77

Την 29 Απριλίου 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε τη διενέργεια προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού (Liability Management Exercise-LME) με αποδέκτες τους κατόχους πέντε σειρών προνομιούχων τίτλων (Lower Tier I - Έκδοση Α, Β, Γ, Δ, Ε) και μιας σειράς τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II) (οι Τίτλοι) που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού που κατέχει. Συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε η υλοποίηση του LME σε εθελοντική βάση να γίνει ως ακολούθως:

- (α) εξαγορά από την Τράπεζα των Τίτλων στην ονομαστικής τους αξία, και
- (β) ταυτόχρονη υποχρέωση συμμετοχής των κομιστών των Τίτλων με το ποσό της εξαγοράς σε νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, καλυπτόμενη με μετρητά, σε τιμή έκδοσης ίδια με την τιμή έκδοσης των κοινών μετοχών στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά € 5.839 εκατ. που κάλυψε το ΤΧΣ στο πλαίσιο του Νόμου 3864/2010, δηλ. € 1,54091078902977 ανά μετοχή.

Την 27 Ιουνίου 2013, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε την ανωτέρω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά € 62 εκατ. με καταβολή μετρητών συνολικού ποσού € 317 εκατ. με έκδοση νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 ανά μετοχή, για ιδιωτική τοποθέτηση στους κατόχους πέντε σειρών προνομιούχων τίτλων (Lower Tier I – Έκδοση Α, Β, Γ, Δ και Ε) και στους κατόχους μιας σειράς τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II) (σημ. 39).

Το 2013, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τους όρους των εκδόσεων Β και Γ των μετατρέψιμων προνομιούχων τίτλων, μη σωρευτικής εγγυημένης απόδοσης, χωρίς δικαίωμα ψήφου, το μη σωρευτικό μέρισμα για τους τίτλους

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

αυτούς, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 2 Νοεμβρίου 2013 και την 9 Ιανουαρίου 2014, αντίστοιχα, δεν θα καταβληθεί.

Επίσης το 2013, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τους όρους των εκδόσεων Δ και Ε των μετατρέψιμων προνομιούχων τίτλων, μη σωρευτικής εγγυημένης απόδοσης, χωρίς δικαίωμα ψήφου, το μη σωρευτικό μέρισμα για τους τίτλους αυτούς, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 29 Ιουλίου 2013, 29 Οκτωβρίου 2013 και την 29 Ιανουαρίου 2014 για την έκδοση Δ και την 28 Αυγούστου 2013, 29 Νοεμβρίου 2013 και την 28 Φεβρουαρίου 2014 για την έκδοση Ε, δεν θα καταβληθεί.

Τέλος, το 2013, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τους όρους της έκδοσης Α των προνομιούχων τίτλων, συνδεδεμένων με το δείκτη CSM, μη σωρευτικής εγγυημένης απόδοσης, χωρίς δικαίωμα ψήφου, το μη σωρευτικό μέρισμα για τους τίτλους αυτούς, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 18 Μαρτίου 2014, δεν θα καταβληθεί.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, το μέρισμα που αναλογούσε στους κατόχους προνομιούχων τίτλων ανήλθε σε € 10 εκατ. (2012: € 32 εκατ.).

Σε περίπτωση που το ΤΧΣ συμμετάσχει στην αύξηση κεφαλαίου (σημ.6), έχουν εφαρμογή οι νέοι κανόνες του καθεστώτος Κρατικής Ενίσχυσης που είναι σε ισχύ από την 1 Αυγούστου 2013. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς απαιτείται η προγενέστερη εισφορά από τους κατόχους προνομιούχων τίτλων και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης για τη μείωση του κεφαλαιακού ελλείμματος.

42. Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Ο Όμιλος παρέχει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τη διοίκηση και τα μέλη του προσωπικού του. Τα δικαιώματα δύνανται να ασκηθούν, με απόφαση των κατόχων τους, ολικώς ή μερικώς, και να μετατραπούν σε μετοχές υπό την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια θεμελίωσης του δικαιώματος έχουν ικανοποιηθεί.

Τον Απρίλιο του 2006, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ενέκρινε τη θέσπιση προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, το οποίο επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο (μέσω της Επιτροπής Ανταμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου) να εκδίδει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα επόμενα 5 έτη, ο ανώτατος αριθμός των οποίων θα ανέρχεται σε 3% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Τράπεζας και εντός του καθορισμένου πλαισίου των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών που έχουν εκδοθεί στο παρελθόν. Το πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών έληξε εντός του 2011. Η επαναληπτική Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, την 21 Νοεμβρίου 2007 τροποποίησε τους όρους του προγράμματος έτσι ώστε καθ' όλη τη διάρκειά του η περίοδος θεμελίωσης και οι ημερομηνίες εξάσκησης να μπορούν να καθοριστούν κατά την ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταμοιβών.

Ο αριθμός των μη ασκηθέντων δικαιωμάτων προαίρεσης και οι σταθμισμένες μέσες τιμές άσκησης μεταβλήθηκαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012	
	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	11,38	3.015.066	11,54	4.493.749
Ληξιπρόθεσμα ή/και ακυρωθέντα	12,02	(2.108.170)	11,87	(1.478.683)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου και μέση τιμή άσκησης ανά μετοχή	9,90	906.896	11,38	3.015.066

Τα δικαιώματα προαιρέσεως μετοχών που εκκρεμούν κατά το τέλος της χρήσης και δύνανται να ασκηθούν, έχουν τις εξής ημερομηνίες λήξεως και τιμές άσκησης:

	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012	
	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως
Ημερομηνία λήξης - 31 Δεκεμβρίου				
2013	-	-	13,58	1.215.121
2014	9,90	906.896	9,90	1.799.945
	9,90	906.896	11,38	3.015.066

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η τιμή εξάσκησης και ο αριθμός των δικαιωμάτων προαίρεσης υπόκεινται σε μαθηματικές προσαρμογές, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, εάν κατά την περίοδο από την έκδοση των δικαιωμάτων ως την ημερομηνία εξάσκησης τους υπάρξουν αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο ή τις μετοχές της Τράπεζας, οι οποίες μεταβάλλουν την οικονομική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, και σε συνέχεια των μεταβολών του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά τη διάρκεια του 2013, οι προαναφερθείσες τιμές και ο αριθμός των δικαιωμάτων προαίρεσης υπόκεινται σε αναπροσαρμογή, στην περίπτωση που οριστεί η ημερομηνία/περίοδος εξάσκησης του δικαιώματος. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης είναι πολύ υψηλότερη από την τρέχουσα τιμή της μετοχής της Τράπεζας.

43. Ειδικά αποθεματικά

	31 Δεκεμβρίου 2012				
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Αποθεματικό ΔΛΠ 39	Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	429	1.270	(296)	(127)	1.276
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή τροποποιημένου ΔΛΠ 19 (σημ. 38)	-	-	-	16	16
Αναμορφωμένο υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	429	1.270	(296)	(111)	1.292
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	4	(1)	-	(210)	(207)
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων					
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	129	-	129
- μεταφορά ζημιών από απομείωση λοιπών επενδυτικών τίτλων στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	-	61	-	61
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μετά από φόρους	-	-	(5)	-	(5)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών					
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	(110)	-	(110)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	-	46	-	46
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από αντιστάθμιση	-	-	-	3	3
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	5	5
Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	-	(2)	(2)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	433	1.269	(175)	(315)	1.212

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Αποθεματικό ΔΛΠ 39	Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουάριου	433	1.269	(175)	(336)	1.191
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή τροποποιημένου ΔΛΠ 19 (σημ. 38)	-	-	-	21	21
Αναμορφωμένο υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	433	1.269	(175)	(315)	1.212
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	-	-	-	1.211	1.211
Απόκτηση θυγατρικών εταιρειών	1	-	-	910	911
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	3	(72)	-	302	233
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων					
- μεταβολή στην εύλογη αξία μετά από φόρους	-	-	60	-	60
- απόκτηση αποθεματικού του ομίλου Νέου ΤΤ και της Νέας Proton	-	-	2	-	2
- μεταφορά ζημιών από απομείωση λοιπών επενδυτικών τίτλων στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μετά από φόρους	-	-	5	-	5
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	-	(9)	-	(9)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών					-
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	19	-	19
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μετά από φόρους	-	-	52	-	52
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από αντιστάθμιση Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(8)	(8)
Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	-	(8)	(8)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	437	1.197	(46)	2.070	3.658

Το 2013, η αύξηση των λοιπών αποθεματικών του Ομίλου κατά € 2.406 εκατ. οφείλεται κυρίως: α) στο σχηματισμό ειδικού αποθεματικού ύψους € 1.211 εκατ. το οποίο προέκυψε από τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας μέσω της μείωσης της ονομαστικής αξίας των κοινών της μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4α του Νόμου 2190/1920 (σημ. 39), β) στο μετοχικό κεφάλαιο και στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Νέας Proton ποσού € 910 εκατ., τα οποία αναγνωρίστηκαν στα βιβλία της Τράπεζας με την ολοκλήρωση της νομικής συγχώνευσης της Νέας Proton με την Τράπεζα την 22 Νοεμβρίου 2013.

Το τακτικό αποθεματικό και το αποθεματικό Δ.Λ.Π. 39 δεν μπορούν να διανεμηθούν. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών που περιλαμβάνεται στο αποθεματικό Δ.Λ.Π. 39 ήταν € 97 εκατ. ζημιά (2012: € 166 εκατ. ζημιά).

Τα αφορολόγητα αποθεματικά φορολογούνται κατά τη διανομή τους. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα αφορολόγητα αποθεματικά περιλαμβάνουν ποσό € 246 εκατ., το οποίο αποτελείται από ποσό € 289 εκατ. που φορολογήθηκε αυτοτελώς, βάσει του Νόμου 3513/2006 με το ποσό των € 43,3 εκατ. Η Τράπεζα αξιώνει δικαστικώς τη μη καταβολή του συγκεκριμένου φόρου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013 στα λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνεται ζημιά αξίας € 236 εκατ. (2012: € 214 εκατ. ζημιά) που αφορά αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετά από αντιστάθμιση.

44. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχει αναγνωρίσει, απευθείας σε τρίτους ή σε εταιρείες ειδικού σκοπού.

α) Ο Όμιλος πωλεί χρεόγραφα με αντάλλαγμα μετρητά στο πλαίσιο συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων (repos) και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Επιπλέον, ο Όμιλος ενεχυριάζει με αντάλλαγμα μετρητά τίτλους και δάνεια και απαιτήσεις πελατών και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις αποδόσεις αυτών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζεται ανάλογα στις Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (σημ. 33 και 34) και τις Υποχρεώσεις προς πελάτες (σημ. 35).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος έχει προχωρήσει σε τιτλοποιήσεις διαφόρων κατηγοριών δανείων (στεγαστικών, πιστωτικών καρτών και δανείων μικρών επιχειρήσεων), σύμφωνα με τις οποίες αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει τις ταμειακές ροές από τα δάνεια στους κατόχους των ομολογιών. Ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις αποδόσεις αυτών των δανείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Επιπλέον, η δυνατότητα προσφυγής των κατόχων των ομολογιών περιορίζεται μόνο στα δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί. Η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζεται στους Πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 36).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου που έχουν πωληθεί ή μεταβιβαστεί, τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για την παύση της αναγνώρισής τους από το ενεργητικό του Ομίλου:

	Λογιστική Αξία	
	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	-	852
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	18	76
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12.782	25.868
- τιτλοποιημένα δάνεια	2.798	4.269
-ενεχυριασμένα δάνεια στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών	4.380	4.445
-ενεχυριασμένα δάνεια σε κεντρικές και λοιπές τράπεζες	5.604	17.154
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	14.910	6.388
	27.710	33.184

β) Την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου συνολικής ονομαστικής αξίας € 13.932 εκατ. (ρευστοποιήσιμη αξία € 8.650 εκατ.) που έχει εκδώσει ο Όμιλος στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας (σημ. 4) και τα οποία έχει διακρατήσει πλήρως, έχουν ενεχυριαστεί σε κεντρικές τράπεζες και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (2012: ονομαστική αξία € 16.276 εκατ. και ρευστοποιήσιμη αξία € 11.794 εκατ.).

γ) Επιπλέον, ο Όμιλος ενδέχεται να πωλήσει ή να ενεχυριάσει εκ νέου τίτλους που έχει δανειστεί ή αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων (reverse repos), τους οποίους έχει την υποχρέωση να επιστρέψει. Ο αντισυμβαλλόμενος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και αποδόσεις των τίτλων αυτών και ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζονται από τον Όμιλο. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος είχε δανειστεί ή αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων (reverse repos) τίτλους με εύλογη αξία € 121 εκατ. (2012: € 193 εκατ.), η πλειοψηφία των οποίων είχε ενεχυριαστεί στα πλαίσια συμφωνιών επαναγοράς ή για την άντληση κεφαλαίων από το Ευρωσύστημα.

δ) Επιπροσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2012 το ΤΧΣ είχε προκαταβάλει στον Όμιλο τίτλους με εύλογη αξία € 5.343 εκατ. (ονομαστική αξία € 5.311 εκατ.) έναντι της συμμετοχής του στην επικείμενη ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας (σημ. 6), εκ των οποίων τίτλοι με εύλογη αξία € 4.550 εκατ. είχαν ενεχυριαστεί στα πλαίσια συμφωνιών επαναγοράς ή για την άντληση κεφαλαίων από το Ευρωσύστημα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η ρευστοποιήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβαστεί ή δανειστεί από τον Όμιλο μέσω συμφωνιών δανεισμού τίτλων, επαναπώλησης τίτλων και λοιπών συμφωνιών (σημεία α, β και γ) ανήλθε σε € 29.922 εκατ., ενώ η σχετική υποχρέωση από τις ανωτέρω συναλλαγές ανήλθε σε € 28.262 εκατ. (σημ. 33, 34, 35 και 36) (2012: ρευστοποιήσιμη αξία € 38.086 εκατ. και η σχετική υποχρέωση € 32.042 εκατ.).

45. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές σε αναμονή	679	581
Λοιπές εγγυήσεις και ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων	1.007	1.046
Ενέγγυες πιστώσεις	62	78
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	8	8
	1.756	1.713

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επίδικες υποθέσεις

Κατά το τέλος της χρήσης εκκρεμούσε, ενώπιον των δικαστηρίων, μια σειρά υποθέσεων έναντι του Ομίλου. Για τις υποθέσεις αυτές έχει σχηματισθεί πρόβλεψη ποσού € 154 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 42 εκατ. αφορούν τις εταιρίες που αποκτήθηκαν (σημ. 48). Πρέπει να σημειωθεί ότι, σχεδόν για όλες τις υποθέσεις για τις οποίες σχηματίστηκε πρόβλεψη, ο Όμιλος έχει ασκήσει τα δέοντα ένδικα μέσα. Πέραν της προαναφερθείσας πρόβλεψης, η έκβαση των εκκρεμών επίδικων υποθέσεων και των υποθέσεων ενώπιον διαιτητικών δικαστηρίων, δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου.

46. Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις στις οποίες οι εταιρίες του Ομίλου λειτουργούν ως μισθωτής. Τα πληρωτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012	
	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.
Εντός ενός έτους	23	-	24	1
Από ένα έως πέντε έτη	13	-	18	1
Άνω των πέντε ετών	3	1	4	-
	39	1	46	2

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών εισπρακτέων μισθωμάτων από μη ακυρώσιμες υπενοικιάσεις δεν είναι σημαντικό.

Μισθώσεις στις οποίες οι εταιρίες του Ομίλου λειτουργούν ως εκμισθωτής. Τα εισπρακτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012	
	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.
Εντός ενός έτους	11	1	13	1
Από ένα έως πέντε έτη	23	0	31	0
Άνω των πέντε ετών	-	-	0	-
	34	1	44	1

47. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους επιχειρηματικούς τομείς με βάση τις εσωτερικές αναφορές που επισκοπούνται από τη Διοικητική Επιτροπή (Executive Board) (η οποία αντικατέστησε την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (Strategic Planning Group) από τη 2 Αυγούστου 2013). Οι ανωτέρω αναφορές χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσης κάθε τομέα, προκειμένου να ληφθούν οι στρατηγικές αποφάσεις. Η Διοικητική Επιτροπή εξετάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες τόσο με βάση τους επιχειρηματικούς τομείς όσο και με γεωγραφικά κριτήρια. Γεωγραφικά, η διοίκηση εξετάζει την απόδοση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (Διεθνείς Δραστηριότητες). Η Ελλάδα διαχωρίζεται περαιτέρω σε λιανική τραπεζική, τραπεζική επιχειρήσεων, διαχείριση επενδύσεων, επενδυτική τραπεζική και προϊόντα κεφαλαιαγοράς, ενώ οι δραστηριότητες του Νέου ΤΤ αποτελούν διακριτό επιχειρηματικό τομέα, έως και την ολοκλήρωση της λειτουργικής τους συγχώνευσης με τη Eurobank. Οι Διεθνείς Δραστηριότητες παρακολουθούνται και αξιολογούνται σε επίπεδο χώρας. Ο Όμιλος ενοποιεί τους επιχειρηματικούς τομείς με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι αναμένεται να έχουν παρόμοια οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

- Λιανική Τραπεζική: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως πελατών, ταμειυτηρίου, καταθέσεις και καταθετικά-επενδυτικά προϊόντα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, χορηγήσεις μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικά δάνεια.
- Τραπεζική Επιχειρήσεων: περιλαμβάνει υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων, λογαριασμούς όψεως, καταθέσεις, ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, δάνεια και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις, προϊόντα συναλλάγματος και παράγωγα προϊόντα για εταιρίες.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Διαχείριση Επενδύσεων (Wealth Management): περιλαμβάνει υπηρεσίες Private Banking, συμπεριλαμβανομένης και της διαχείρισης ιδιωτικής και προσωπικής περιουσίας, σε μεσαίου και υψηλού εισοδήματος ιδιώτες, ασφαλιστικές υπηρεσίες, προϊόντα αμοιβαίων κεφαλαίων και καταθετικά-επενδυτικά, καθώς επίσης και χρηματοοικονομική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων θεσμικών πελατών.
- Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς: περιλαμβάνει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε εταιρείες, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών, διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων και θεσμικών επενδυτών όπως επίσης και ειδικών χρηματοοικονομικών συμβουλών και διαμεσολαβήσεων τόσο σε ιδιώτες όσο και σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.
- Νέο ΤΤ: περιλαμβάνει τις δραστηριότητες του ομίλου του Νέου ΤΤ που αποκτήθηκαν από την Τράπεζα την 30 Αυγούστου 2013. Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα μετά την ημερομηνία απόκτησης, το σύνολο ενεργητικού και υποχρεώσεων (μετά την απαλοιφή των διεταιρικών υπολοίπων) της 31 Δεκεμβρίου 2013 (σημ. 48).
- Διεθνείς Δραστηριότητες: περιλαμβάνει τις δραστηριότητες σε Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Ουκρανία και Λουξεμβούργο.

Οι λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως επενδυτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και των επενδύσεων σε ακίνητα, και τη διαχείριση μη-κατανεμημένου κεφαλαίου.

Οι αναφορές προς τη διοίκηση του Ομίλου βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.). Οι λογιστικές αρχές των επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις βασικές λογιστικές αρχές.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων κατανέμονται με βάση αμοιβαίως συμφωνημένους όρους που προσεγγίζουν τις τιμές της αγοράς.

47.1 Επιχειρηματικοί τομείς

	31 Δεκεμβρίου 2013							
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Επενδύσεων € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Όμιλος Νέου ΤΤ € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο σπαταλοφής € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	499	373	55	(64)	43	422	(34)	1.294
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	26	59	26	(2)	1	95	(2)	203
Λοιπά καθαρά έσοδα	1	6	73	(13)	2	24	(3)	90
Έσοδα από τρίτους	526	438	154	(79)	46	541	(39)	1.587
Έσοδα μεταξύ τομέων	78	23	(55)	(34)	0	-	(12)	-
Συνολικά έσοδα	604	461	99	(113)	46	541	(51)	1.587
Λειτουργικά έξοδα	(427)	(100)	(55)	(83)	(51)	(337)	(18)	(1.071)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους και δάνεια	(990)	(646)	(15)	-	(0)	(269)	-	(1.920)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων ζημιών	(813)	(285)	29	(196)	(5)	(65)	(69)	(1.404)
Έκτακτες ζημιές (σημ. 5, 15 και 31)	(73)	(51)	(11)	34	(1)	(67)	(351)	(520)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(886)	(336)	18	(162)	(6)	(132)	(422)	(1.926)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	-	-	(18)	(18)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	0	-	(0)	0	1	1
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους, μετά από έκτακτες ζημιές	(886)	(336)	18	(162)	(6)	(132)	(439)	(1.943)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους, προ έκτακτων ζημιών	(813)	(285)	29	(196)	(5)	(65)	(88)	(1.423)
Ενεργητικό ανά τομέα	19.923	12.776	1.494	8.523	6.575	12.987	15.308	77.586
Υποχρεώσεις ανά τομέα	14.437	2.795	4.336	29.306	10.390	11.152	647	73.063

Ο τομέας των Διεθνών Δραστηριοτήτων αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31 Δεκεμβρίου 2013							
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	158	123	47	50	24	20	422
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	29	29	12	17	4	4	95
Λοιπά καθαρά έσοδα	12	0	2	0	2	8	24
Έσοδα από τρίτους	199	152	61	67	30	32	541
Έσοδα μεταξύ τομέων	0	0	0	0	0	0	0
Συνολικά έσοδα	199	152	61	67	30	32	541
Λειτουργικά έξοδα	(132)	(87)	(50)	(23)	(33)	(12)	(337)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους και δάνεια	(124)	(76)	(30)	(17)	(20)	(2)	(269)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων ζημιών	(57)	(11)	(19)	27	(23)	18	(65)
Έκτακτες ζημιές (σημ. 5,15 και 31)	(31)	(36)	-	-	-	-	(67)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(88)	(47)	(19)	27	(23)	18	(132)
Δικαιώματα τρίτων	0	0	0	-	0	-	-
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους, μετά από έκτακτες ζημιές	(88)	(47)	(19)	27	(23)	18	(132)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους, προ έκτακτων ζημιών	(57)	(11)	(19)	27	(23)	18	(65)

31 Δεκεμβρίου 2013							
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Διεθνείς Δραστηριότητες
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικά ανά τομέα ⁽²⁾	3.853	3.068	1.591	2.955	665	1.106	12.987
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	3.425	2.688	1.178	2.556	671	884	11.152

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2012						
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Επενδύσεων € εκατ.	Επενδυτική	Διεθνείς	Λοιπά και κέντρο οπαλοειδής € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
				Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.			
Καθαρά έσοδα από τόκους	661	410	61	11	400	(82)	1.461
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	30	59	31	(19)	99	0	200
Λοιπά καθαρά έσοδα	(0)	(2)	42	9	32	13	94
Έσοδα από τρίτους	691	467	134	1	531	(69)	1.755
Έσοδα μεταξύ τομέων	83	24	(60)	(40)	2	(9)	-
Συνολικά έσοδα	774	491	74	(39)	533	(78)	1.755
Λειτουργικά έξοδα	(457)	(103)	(55)	(66)	(362)	(15)	(1.058)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κίνδυνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(1.059)	(294)	(4)	(0)	(298)	(0)	(1.655)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων ζημιών	(742)	94	15	(105)	(127)	(93)	(958)
Έκτακτες ζημιές (σημ. 5,15 και 31)	-	(52)	(51)	(458)	-	(175)	(736)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(742)	42	(36)	(563)	(127)	(268)	(1.694)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	12	(112)	(100)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	0	-	(1)	(13)	(14)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους, μετά από έκτακτες ζημιές	(742)	42	(36)	(563)	(116)	(393)	(1.808)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στον μετόχους, προ έκτακτων ζημιών	(742)	94	15	(105)	(116)	(218)	(1.072)
Ενεργητικό ανά τομέα	21.270	14.269	2.078	11.710	14.155	4.171	67.653
Υποχρεώσεις ανά τομέα	13.445	3.158	4.735	34.220	12.214	536	68.308

	31 Δεκεμβρίου 2012						
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	139	112	50	44	29	26	400
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	30	29	12	22	4	2	99
Λοιπά καθαρά έσοδα	30	(1)	2	0	1	0	32
Έσοδα από τρίτους	199	140	64	66	34	28	531
Έσοδα μεταξύ τομέων	(16)	2	0	10	1	5	2
Συνολικά έσοδα	183	142	64	76	35	33	533
Λειτουργικά έξοδα	(148)	(88)	(53)	(23)	(39)	(11)	(362)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους και δάνεια	(124)	(119)	(20)	(9)	(26)	0	(298)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ⁽¹⁾	(89)	(65)	(9)	44	(30)	22	(127)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	12
Δικαιώματα τρίτων	0	0	0	-	0	-	(1)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(89)	(65)	(9)	44	(30)	22	(116)

	31 Δεκεμβρίου 2012						
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Διεθνείς Δραστηριότητες
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	4.095	3.216	1.623	3.497	741	1.351	14.155
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	3.596	2.786	1.216	3.117	722	1.146	12.214

⁽¹⁾ Περιλαμβάνεται αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

⁽²⁾ Τα διεταιρικά υπόλοιπα μεταξύ των Χωρών έχουν εξαιρεθεί από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

47.2 Γνωστοποιήσεις όσον αφορά στο σύνολο του Ομίλου

Η ανάλυση των εσόδων του Ομίλου για κάθε κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2013	2012
	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	2.407	2.531
Καταθέσεις και υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων	(739)	(562)
Κεφαλαιαγορές	(142)	(275)
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	36	30
Μη τραπεζικές και λοιπές εργασίες	25	31
	1.587	1.755

48. Απόκτηση θυγατρικών

Απόκτηση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε. και της Νέας Proton Τράπεζας Α.Ε.

Τη 15 Ιουλίου 2013, ο Όμιλος υπέγραψε δεσμευτική συμφωνία με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) για την απόκτηση του 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου (Νέο ΤΤ) έναντι τιμήματος € 681 εκατ. με τη μορφή νέων κοινών μετοχών Eurobank με κατώτατο αριθμό τις 1.418.750.000 μετοχές.

Την ίδια ημέρα, ο Όμιλος υπέγραψε επίσης δεσμευτική συμφωνία με το ΤΧΣ για την απόκτηση του 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Νέας Proton Τράπεζας (Νέα Proton) έναντι τιμήματος € 1. Πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το ΤΧΣ κάλυψε τις κεφαλαιακές ανάγκες της Proton με εισφορά μετρητών € 395 εκατ.

Την 30 Αυγούστου 2013, σε συνέχεια των ανωτέρω δεσμευτικών συμφωνιών, η Τράπεζα απέκτησε από το ΤΧΣ το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton, αφού έλαβε όλες τις εγκρίσεις από τις εποπτικές αρχές. Ως εκ τούτου, από την εν λόγω ημερομηνία, το Νέο ΤΤ και η Νέα Proton έγιναν 100% θυγατρικές της Τράπεζας.

Και οι δύο συναλλαγές έλαβαν την έγκριση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Eurobank που πραγματοποιήθηκε την 26 Αυγούστου 2013. Επιπρόσθετα, την ίδια μέρα η Έκτακτη Γενική Συνέλευση ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την έκδοση 1.418.750.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 και τιμής διάθεσης € 0,48 ανά μετοχή, καλυπτόμενη στο σύνολό της με εισφορά σε είδος από το ΤΧΣ, και συγκεκριμένα με εισφορά του συνόλου των μετοχών του Νέου ΤΤ, αξίας € 681 εκατ. Ο αριθμός των νέων κοινών μετοχών που εκδόθηκαν αντιστοιχεί στον κατώτατο αριθμό μετοχών που θα έπρεπε να λάβει το ΤΧΣ βάσει των όρων της δεσμευτικής συμφωνίας.

Τόσο πριν όσο και μετά την 30 Αυγούστου 2013, ο Όμιλος, το Νέο ΤΤ και η Νέα Proton βρίσκονταν υπό τον έλεγχο του ΤΧΣ. Ως εκ τούτου, και οι δύο συναλλαγές αφορούν συνενώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και ως τέτοιες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων». Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τη σχετική λογιστική αρχή του Ομίλου, η απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton λογιστικοποιήθηκε βάσει της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων (λογιστική συγχώνευσης-merger accounting).

Παρότι στα ΔΠΧΑ δεν ορίζεται ρητά ο τρόπος λογιστικοποίησης της απόκτησης μια θυγατρικής εταιρείας με αντάλλαγμα την έκδοση μετοχών της αποκτώσας εταιρείας, όταν αυτή τελεί υπό κοινό έλεγχο με την αποκτώμενη, ο Όμιλος λογιστικοποίησε την έκδοση των 1.418.750.000 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, που αποτελούν το τίμημα για την απόκτηση του Νέου ΤΤ, βάσει της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Eurobank κατά την ημερομηνία απόκτησης, 30 Αυγούστου 2013, σύμφωνα με τους ορισμούς και τους κανόνες που προβλέπουν τα ΔΠΧΑ σε ανάλογες συναλλαγές. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος λογιστικοποίησε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με τιμή € 0,606, με συνέπεια αυτή να ανέλθει συνολικά σε € 860 εκατ. και η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο να διαμορφωθεί σε € 434 εκατ.

Βάσει της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Νέου ΤΤ κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συναλλαγής και βάσει των όρων της δεσμευτικής συμφωνίας, το τίμημα μειώθηκε κατά € 57 εκατ., εκ των οποίων € 55 εκατ. πληρώθηκαν από το ΤΧΣ σε μετρητά το Νοέμβριο του 2013.

Προκειμένου να επιτευχθεί συνέπεια στις λογιστικές αρχές και την παρουσίαση, έγιναν ορισμένες αναταξινόμησεις στους ισολογισμούς του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton κατά την ημερομηνία της συνένωσης, οι οποίες δεν επηρέασαν τα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν. Το ενεργητικό και οι υποχρεώσεις του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton αναγνωρίστηκαν στις λογιστικές τους αξίες κατά την ημερομηνία συνένωσης. Η λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου Eurobank, του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton κατά την ημερομηνία της συνένωσης ανερχόταν σε € 5.002 εκατ., € 412 εκατ. και € 135 εκατ., αντίστοιχα, ενώ η ενοποιημένη καθαρή θέση τους ανερχόταν σε € 5.606 εκατ. (συμπεριλαμβανομένης της προαναφερθείσας προσαρμογής στο τίμημα € 57 εκατ.).

Τα αποτελέσματα του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton ενσωματώθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου από τη 1 Σεπτεμβρίου 2013. Τα συγκριτικά στοιχεία στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου δεν έχουν αναπροσαρμοσθεί.

Η επίδραση στα αποθεματικά του Ομίλου από την απόκτηση του ομίλου του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	Όμιλος Νέου ΤΤ € εκατ.	Νέα Proton € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Τίμημα μετά από αναπροσαρμογές	803	0	803
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν	411	135	546
Διαφορά ενοποίησης	(392)	135	(257)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	860	-	860
Καθαρή επίδραση στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους	468	135	603
Αποτέλεσμα μετά την ενοποίηση	(6)	(0)	(6)

Η καθαρή επίδραση στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους από την ενοποίηση με το Νέο ΤΤ δεν θα μεταβαλλόταν, αν οι νέες μετοχές καταχωρούνταν με τιμή έκδοσης € 0,48, με συνολική αξία € 681 εκατ., καθώς το τίμημα και η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο θα μειώνονταν ισόποσα (η μεταβολή στη διαφορά συγχώνευσης θα είχε αντισταθμιστεί από τη μεταβολή της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο).

Οι συνοπτικοί ισολογισμοί των εταιρειών που αποκτήθηκαν κατά την ημερομηνία της ενοποίησης παρουσιάζονται παρακάτω:

	Όμιλος Νέου ΤΤ € εκατ.	Νέα Proton € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	214	17
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα <i>εκ των οποίων διεταιρικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank</i>	259	419
	205	406
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.678	512
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών και εμπορικών τίτλων	5.783	85
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	110	13
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	414	66
Σύνολο ενεργητικού	13.458	1.112
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	10.354	954
<i>εκ των οποίων διεταιρικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank</i>	-	11
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα <i>εκ των οποίων διεταιρικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank</i>	2.538	5
	3	-
Λοιπές υποχρεώσεις	154	18
Σύνολο υποχρεώσεων	13.046	977
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους	411	135
Δικαιώματα τρίτων	1	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	13.458	1.112

Η απόκτηση του Νέου ΤΤ συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου Eurobank και ενισχύει τη στρατηγική του θέση στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, ενισχύοντας έτσι την ικανότητά του να στηρίζει τις Ελληνικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Επιπλέον, η δημιουργία σημαντικών συνεργιών καθιστά την επενδυτική πρόταση της Eurobank πιο ελκυστική.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Απόκτηση της Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, η Eurobank Properties A.E. επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία απέκτησε το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε. έναντι τιμήματος € 3. Το συνολικό τίμημα ανήλθε σε € 50 εκατ., λαμβάνοντας υπόψη τη συμβατική υποχρέωση του Ομίλου, βάσει του πλαισίου της συναφθείσας σύμβασης εξαγοράς, να εισφέρει € 50 εκατ. στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της αποκτώμενης εταιρείας, με σκοπό την αποπληρωμή του ομολογιακού της δανείου.

Η ανωτέρω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε. ποσού € 50 εκατ., καθώς και η επακόλουθη ολική αποπληρωμή του ομολογιακού της δανείου, ολοκληρώθηκαν στις 27 και 28 Φεβρουαρίου του 2014, αντίστοιχα.

Η Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε. διαθέτει χαρτοφυλάκιο τεσσάρων ακινήτων στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη, τα οποία είναι εκμισθωμένα στην Praktiker Hellas, στην Carrefour-Μαρινόπουλος και στην McDonalds.

Η απόκτηση έχει λογιστικοποιηθεί ως συνένωση επιχειρήσεων με βάση τη μέθοδο εξαγοράς. Κατά συνέπεια, το κέρδος που προκύπτει έχει υπολογιστεί ως η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης εταιρείας και του συνολικού τιμήματος.

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας του ενεργητικού και των υποχρεώσεων δεν έχει οριστικοποιηθεί λόγω του σύντομου χρονικού διαστήματος μεταξύ της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της συναλλαγής και τη δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Οι προσωρινές εύλογες αξίες του ενεργητικού και των υποχρεώσεων της Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε. παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Εύλογη αξία (Προσωρινές αξίες) € εκατ.
Ενεργητικό	
Ταμείο	6
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	63
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	50
Σύνολο ενεργητικού	119
Υποχρεώσεις	
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	56
Λοιπές υποχρεώσεις	1
Σύνολο υποχρεώσεων	57
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους	62
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	119

Το κέρδος, όπως αυτό προκύπτει από τις προσωρινές εύλογες αξίες, αποδίδεται σε συγκεκριμένες συνθήκες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την καταβολή χαμηλού τιμήματος σε σχέση με την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των αναμενόμενων μελλοντικών ωφελειών από την συναλλαγή.

Η αναλογία του Ομίλου στο κέρδος που προέκυψε από την συναλλαγή € 7 εκατ., έχει αναγνωριστεί στη γραμμή «Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα» της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων.

49. Λοιπά σημαντικά γεγονότα και γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου Προσωπικού της Eurobank

Ο Όμιλος σχεδίασε και υλοποίησε ένα Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου (Εθελουσία) για τους εργαζομένους του στην Ελλάδα, με κύριο στόχο τη βελτίωση της λειτουργικής του αποδοτικότητας. Η Εθελουσία προσφέρθηκε σε όλους τους εργαζομένους της Eurobank και της πλειοψηφίας των θυγατρικών της στην Ελλάδα, καθώς και στους εργαζομένους της Νέας Proton, με ελάχιστη υπηρεσία στον Όμιλο 1,5 έτη. Ο αριθμός των εργαζομένων που έχει επιλέξει το πρόγραμμα ανήλθε σε 965 για την Τράπεζα και 1.066 για τον Όμιλο, ενώ το συνολικό κόστος, μετά από προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, σε € 82,9 εκατ. για την Τράπεζα και € 86,5 εκατ. για τον Όμιλο. Επιπλέον, η ετήσια εξοικονόμηση κόστους, ως αποτέλεσμα του προγράμματος, εκτιμάται σε € 55,6 εκατ. για την Τράπεζα και € 60,2 εκατ. για τον Όμιλο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Συναλλαγή με την Fairfax Financial Holdings Limited της Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία

Τη 19 Ιουνίου 2013, η Eurobank και η Fairfax Financial Holdings Limited (Fairfax) ανακοίνωσαν ότι συμφώνησαν στους κύριους όρους μιας προτεινόμενης συναλλαγής με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας τους ως μετόχων της Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (Eurobank Properties), και παράλληλα την επέκταση σε σημαντικό βαθμό της δυνατότητας και την παροχή πόρων που θα επιτρέψουν στη Eurobank Properties να καταστεί η κορυφαία εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή.

Τη 17 Οκτωβρίου 2013, η Eurobank και η Fairfax κατέληξαν στις οριστικές συμφωνίες και έλαβαν ορισμένες βασικές εγκρίσεις από τις εποπτικές αρχές αναφορικά με τη συνεργασία τους ως μέτοχοι της Eurobank Properties.

Οι βασικοί όροι της συναλλαγής είχαν ως εξής:

- (α) Η Eurobank Properties θα προχωρούσε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (η Αύξηση) ύψους περίπου € 193 εκατ. με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων (τα Δικαιώματα) και τιμή διάθεσης € 4,80 ανά νέα μετοχή,
- (β) Η Fairfax είχε δεσμευτεί να αγοράσει τα Δικαιώματα της Eurobank έναντι συνολικού τιμήματος περίπου € 20 εκατ. σε μετρητά και να εξασκήσει τα εν λόγω Δικαιώματα καθώς και αυτά που αναλογούν στις μετοχές τις οποίες κατείχε, επενδύοντας συνολικά περίπου € 144 εκατ. στην Αύξηση. Ως αποτέλεσμα της Αύξησης, η Fairfax θα αύξανε το ποσοστό συμμετοχής της στην Eurobank Properties σε περίπου 41% (από περίπου 19% που κατείχε την 31 Δεκεμβρίου 2013) και η Eurobank θα διακρατούσε περίπου το 33,5% της Eurobank Properties, με την παραδοχή της πλήρους κάλυψης της Αύξησης από τους υπολοίπους μετόχους της Eurobank Properties, και
- (γ) Η Eurobank και η Fairfax θα συνεργάζονταν ώστε, έως την 30 Ιουνίου 2020, η Eurobank να διατηρήσει τον έλεγχο της διοίκησης και να ενοποιεί πλήρως τη Eurobank Properties, ενώ η Fairfax θα έχει εκπροσώπηση στο διοικητικό συμβούλιο της Eurobank Properties με συνήθη για τέτοιου τύπου συναλλαγές δικαιώματα βέτο. Η συμφωνία αυτή ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή της Eurobank στη Eurobank Properties θα παραμένει πάνω από το 20%, ακολούθως τα δικαιώματα διοίκησης θα μεταφερθούν αυτόματα στη Fairfax και η Eurobank θα διατηρήσει συνήθη δικαιώματα βέτο ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής της στην Eurobank Properties.

Την 21 Ιανουαρίου 2014, στα πλαίσια της ανωτέρω επενδυτικής συμφωνίας, οι θυγατρικές εταιρίες της Fairfax απέκτησαν από την Eurobank 33.888.849 δικαιώματα προτίμησης στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Properties έναντι συνολικού τιμήματος € 19.994.420,91, ήτοι € 0,59 ανά δικαίωμα προτίμησης.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Properties ύψους € 193 εκατ. καλύφθηκε εξολοκλήρου με μετρητά και, ως αποτέλεσμα την 6 Φεβρουαρίου 2014, πραγματοποιήθηκε η έκδοση 40.260.000 νέων κοινών μετοχών.

Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην Eurobank Properties μειώθηκε από 55,94% σε 33,95% χωρίς απώλεια ελέγχου. Συνεπώς, η συναλλαγή με τη Fairfax αναγνωρίστηκε ως συναλλαγή καθαρής θέσης με δικαιώματα τρίτων.

Δραστηριότητες του Ομίλου στην Ουκρανία

Τις τελευταίες εβδομάδες, η Ουκρανία βιώνει μία απότομη κλιμάκωση πολιτικής κρίσης, με διεθνείς επιπτώσεις. Ως αποτέλεσμα, η οικονομική κατάσταση και γενικότερη προοπτική της χώρας ενέχουν σημαντικούς κινδύνους και προκλήσεις.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ουκρανία μέσω της θυγατρικής του Public J.S.C Universal Bank. Οι εργασίες της θυγατρικής διεξάγονται μέσω ενός δικτύου 54 καταστημάτων, και επικεντρώνονται στην λιανική τραπεζική και τραπεζική επιχειρήσεων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού από τις δραστηριότητες στην Ουκρανία ανήλθε σε € 665 εκατ., εκ των οποίων, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες μετά από απομείωση € 462 εκατ., ομόλογα ουκρανικού δημοσίου € 95 εκατ. και καταθέσεις € 285 εκατ. Επιπλέον, η Eurobank και οι θυγατρικές της κατείχαν τίτλους ουκρανικού δημοσίου ύψους € 81 εκατ. Το σύνολο των λειτουργικών εσόδων του Ομίλου που προέρχονται από την δραστηριότητά του στην Ουκρανία, αντιστοιχεί σε 1,8% των συνολικών λειτουργικών του εσόδων.

Τα γεγονότα και οι πολιτικές εξελίξεις στην Ουκρανία, όπως έχουν διαμορφωθεί μετά το τέλος της χρήσης, μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση της αξίας των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Δραστηριότητες του Ομίλου στην Κύπρο

Την 25 Μαρτίου 2013, η κυπριακή κυβέρνηση κατέληξε σε συμφωνία με την Τρόικα (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) για ένα νέο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας, το οποίο εγκρίθηκε από το Eurogroup.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα σχήμα διάσωσης (bail-out) έως € 10 δις και ένα σχέδιο συμμετοχής για μη εγγυημένες καταθέσεις (bail-in) συγκεκριμένων τραπεζών, και έχει ως στόχο την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα και τη διευκόλυνση της επιστροφής της κυπριακής οικονομίας σε βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και υγιή δημοσιονομικά μεγέθη κατά τα επόμενα έτη.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Κύπρο μέσω της θυγατρικής του Eurobank Cyprus Ltd (θυγατρική). Οι εργασίες της θυγατρικής διεξάγονται μέσω ενός δικτύου επτά τραπεζικών κέντρων και επικεντρώνονται στην Τραπεζική Επιχειρήσεων και στην Τραπεζική Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Το σύνολο ενεργητικού της θυγατρικής ανέρχεται σε € 3,7 δις από το οποίο ποσό € 1,5 δις αφορά στοιχεία ενεργητικού εντός Κύπρου. Η κεφαλαιακή βάση της θυγατρικής ανέρχεται σε € 604 εκατ., ενώ ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας την 31 Δεκεμβρίου 2013 διαμορφώθηκε στα πολύ ισχυρά επίπεδα του 44,95%, που, σε συνδυασμό με την καλή ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου, ενισχύουν τη θωράκισή της απέναντι στους κινδύνους της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, το ύψος των καταθέσεων της θυγατρικής ανήλθε σε € 2,5 δις, ενώ το ύψος των δανείων σε € 1,1 δις, από τα οποία € 0,5 δις είναι πλήρως εγγυημένα με ισόποσα ταμειακά διαθέσιμα (cash collateral). Η θυγατρική διατηρεί υψηλή ρευστότητα, με ρευστά διαθέσιμα επενδεδυμένα σε βραχυχρόνιες τοποθετήσεις χαμηλού κινδύνου, εκτός Κύπρου, ύψους € 1,8 δις. Η θυγατρική διατηρεί υψηλούς δείκτες και αποθέματα ρευστότητας, σημαντικά ανώτερα των ελάχιστων εποπτικών ορίων, γεγονός που την καθιστά ικανή να ανταπεξέλθει ακόμη και σε ακραία σενάρια μείωσης των καταθέσεων.

Πληροφορίες σχετικά με τα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται επίσης στην εξής σημείωση:

Σημείωση 4- Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας.

Σημείωση 6- Ανακεφαλαιοποίηση των Ελληνικών Τραπεζών.

Σημείωση 18- Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Σημείωση 36- Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.

Σημείωση 48- Απόκτηση θυγατρικών.

50. Προαιρετική δημόσια πρόταση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (ΕΤΕ)

Την 15 Φεβρουαρίου 2013, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (ΕΤΕ), απέκτησε, κατόπιν της ολοκλήρωσης της Προαιρετικής Δημόσιας Πρότασης που υποβλήθηκε την 11 Ιανουαρίου 2013, το 84,35% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της Eurobank. Τη Δημόσια Πρόταση θα ακολουθούσε συγχώνευση των δύο τραπεζών, η διαδικασία της οποίας άρχισε τη 19 Μαρτίου 2013.

Την 28 Μαρτίου 2013, η ΤτΕ έστειλε επιστολές σε όλες τις βιώσιμες Τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων της Τράπεζας και της ΕΤΕ, δηλώνοντας ότι η κάθε τράπεζα θα πρέπει να προχωρήσει με την ανακεφαλαιοποίησή της μέχρι το τέλος του Απριλίου 2013 και ζητώντας τους να προβούν στις σχετικές απαιτούμενες ενέργειες. Την 7 Απριλίου 2013, καθώς η κοινή αίτηση των τραπεζών για την επιμήκυνση της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης έως την 20 Ιουνίου 2013 δεν ικανοποιήθηκε, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές αποφάσισαν με την σύμφωνη γνώμη της Διοίκησης των δύο Τραπεζών, ότι η Τράπεζα και η ΕΤΕ θα ανακεφαλαιοποιηθούν πλήρως και ανεξάρτητα η μία από την άλλη. Κατά συνέπεια, η διαδικασία συγχώνευσης των δύο Τραπεζών αναστάλη.

Στο πλαίσιο αυτό, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 30 Απριλίου 2013, αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για την άντληση € 5.839 εκατ. με κάλυψη έναντι εισφοράς σε είδος από το ΤΧΣ, σύμφωνα με το Νόμο 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38/9.11.2012. Ως αποτέλεσμα της προαναφερθείσας αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (σημ.39), το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε η ΕΤΕ την 31 Δεκεμβρίου 2013 μειώθηκε κάτω του 5%.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

51. Συνδεόμενα μέρη

Ο Όμιλος EFG ήταν ο βασικός μέτοχος της Τράπεζας, κατέχοντας το 44,70% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της Τράπεζας έως την 23 Ιουλίου 2012 (βλ. επίσης σημ. 50 ανωτέρω). Το Μάιο του 2013 μετά την πλήρη κάλυψη της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας αξίας € 5.839 εκατ., το ΤΧΣ κατέστη ο ελέγχων μέτοχος καθώς και συνδεόμενο μέρος της Τράπεζας (σημ. 6). Τη 19 Ιουνίου 2013, το ΤΧΣ απέκτησε 3.789.317.358 κοινές μετοχές της Τράπεζας, με δικαίωμα ψήφου, που αντιπροσωπεύουν το 98,56% του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της. Μετά την έκδοση 205.804.664 νέων κοινών μετοχών τον Ιούλιο, όπως αποφασίσθηκε κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση της 27 Ιουνίου 2013, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει το ΤΧΣ στην Eurobank μειώθηκε σε 93,55%. Μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 26 Αυγούστου 2013, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ αυξήθηκε σε 95,23%.

Τη 12 Ιουλίου 2013, η Eurobank υπέγραψε με το ΤΧΣ μία Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement-RFA), που καθορίζει τους όρους συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τα θέματα που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας και την κατάρτιση και έγκριση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Την 26 Αυγούστου 2013, η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το άρθρο 23α του Νόμου 2190/1920. Στο πλαίσιο της ανωτέρω σύμβασης, τα όργανα λήψης αποφάσεων της Τράπεζας θα συνεχίσουν να καθορίζουν ανεξάρτητα, μεταξύ άλλων, την επιχειρηματική στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών σχεδίων και προϋπολογισμών), σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Οι αποφάσεις σχετικά με την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας θα συνεχίσουν να λαμβάνονται, ανάλογα με την περίπτωση, από τα αρμόδια όργανα και τους υπαλλήλους της Τράπεζας, σύμφωνα με τις θεσμοθετημένες, εκ του νόμου αρμοδιότητες και καθήκοντα πίστης.

Ο Όμιλος θεωρεί ως συνδεόμενα μέρη τις λοιπές ελληνικές τράπεζες, οι οποίες στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από το ΤΧΣ, καθώς και τα βασικά μέλη της διοίκησης του ΤΧΣ. Οι συναλλαγές του Ομίλου με τις ελληνικές τράπεζες που συνδέονται με το ΤΧΣ διενεργούνται στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και με όρους αγοράς, δεν επηρεάζονται από το ΤΧΣ ως τον ελέγχοντα μέτοχο της Τράπεζας και δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.

Εκτός των προαναφερθεισών συναλλαγών με τις ελληνικές τράπεζες που συνδέονται με το ΤΧΣ, ο Όμιλος πραγματοποιεί τραπεζικές συναλλαγές με τα συνδεόμενα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές περιλαμβάνουν δάνεια, καταθέσεις και εγγυήσεις. Επιπλέον, μέσα στα συνήθη πλαίσια των επενδυτικών τραπεζικών του εργασιών, ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους των συνδεόμενων μερών. Ο όγκος και τα υπόλοιπα των συναλλαγών με τα συνδεόμενα μέρη παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2013			31 Δεκεμβρίου 2012		
	Βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΔΜ) ⁽¹⁾ € εκατ.	Εταιρείες υπό τον έλεγχο των ΒΜΔ, συγγενείς και κοινοπραξίες € εκατ.	ΤΧΣ € εκατ.	Βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΔΜ) ⁽¹⁾ € εκατ.	Εταιρείες υπό τον έλεγχο των ΒΜΔ και συγγενείς και κοινοπραξίες € εκατ.	Όμιλος EFG € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, μετά από προβλέψεις	3	16	0	11	26	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽²⁾	0	-	2	-	-	-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7	8	0	12	20	-
Λοιπές υποχρεώσεις	1	-	-	1	-	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	(0)	0	(0)	(0)	0	1
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	0	-	-	0	0	(0)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	-	(9)	-	-	-	-
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/ (έξοδα)	(0)	(0)	-	(1)	(0)	(0)
Εγγυητικές που εκδόθηκαν	-	-	-	0	1	-
Εγγυητικές που ελήφθησαν	0	-	-	0	-	-

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

⁽¹⁾ Στα βασικά μέλη της Διοίκησης περιλαμβάνονται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και του βασικού μετόχου και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα. Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο όγκος και τα υπόλοιπα των συναλλαγών με τα βασικά μέλη της Διοίκησης του ΤΧΣ δεν είναι σημαντικά.

⁽²⁾ Απαίτηση από το ΤΧΣ λόγω της προσαρμογής του τιμήματος για την απόκτηση του Νέου ΤΤ βάσει των όρων της σχετικής δεσμευτικής συμφωνίας (σημ. 48).

Το 2013, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ύψους € 8,5 εκατ. για δάνεια σε κοινοπραξίες του Ομίλου. Εκτός από την προαναφερθείσα πρόβλεψη απομείωσης, δεν έχουν αναγνωριστεί περαιτέρω προβλέψεις για τα δάνεια που χορηγήθηκαν σε συνδεδεμένα μέρη (2012: μηδέν).

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου)

Οι αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης που έχουν τη μορφή βραχυπρόθεσμων παροχών ανέρχονται σε € 6,7 εκατ. (2012: € 6,9 εκατ.), και μακροπρόθεσμων παροχών (εξαιρουμένων των παροχών σε συμμετοχικούς τίτλους) σε € 0,6 εκατ. (2012: € 0,4 εκατ.). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2013 αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων έσοδο € 3,7 εκατ. από την ακύρωση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (2012: € 0,1 εκατ. έξοδο).

52. Διοικητικό Συμβούλιο

Η τριετής θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου έληξε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση της 27 Ιουνίου 2013. Η ανωτέρω Γενική Συνέλευση όρισε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, η θητεία του οποίου είναι τρία έτη και λήγει στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που θα πραγματοποιηθεί το 2016:

Γ. Α. Δαυίδ	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (από 27 Ιουνίου 2013)
Ε. Ν. Χριστοδούλου	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Γ. Κ. Γόντικας	Επίτιμος Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Ε. Γ. Α. Αράπογλου	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Χ. Ι. Μεγάλου	Διευθύνων Σύμβουλος
Ν. Κ. Νανόπουλος	Διευθύνων Σύμβουλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Β. Ν. Μπαλλής	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Μ. Η. Κολακίδης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (ως 30 Οκτωβρίου 2013)
Ν. Β. Καραμούζης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Ν. Κ. Παυλίδης	Εκτελεστικό μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Α. Ν. Φράγκου	Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Ν. Μ. Στασινόπουλος	Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Δ. Γ. Δημόπουλος	Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 17 Ιουνίου 2013)
Π. Κ. Μυλωνάς	Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 17 Ιουνίου 2013)
Σ. Λ. Λορεντζιάδης	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Δ. Θ. Παπαλεξόπουλος	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Α. Ι. Μαρτίνος	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Π. Β. Τριδήμας	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (ως 27 Ιουνίου 2013)
Δ. Α. Γεωργούτσος	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3723/2008)
Κ. Η. Κ. Prince – Wright	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010)
Χ.Μ. Γκλαβάνης	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 ως 27 Ιουνίου 2013)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**53. Μερίσματα**

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Βάσει του Νόμου 3756/2009 όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3844/2010 και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 3965/2011, 4063/2012 και 4144/2013, οι τράπεζες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας δεν επιτρέπεται να διανείμουν μέρισμα με τη μορφή μετρητών στους κατόχους κοινών μετοχών για τις χρήσεις 2008 έως 2012. Βάσει των αποτελεσμάτων του 2013 και του Νόμου 3723/2008 σε συνδυασμό με το άρθρο 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος τόσο στους κοινούς όσο και στους προνομιούχους μετόχους (σημ. 40).

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2014

Γεώργιος Α. Δαυίδ

Αρ. Διαβατηρίου 706574975

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Χρήστος Ι. Μεγάλου

Α.Δ.Τ. ΑΕ - 011012

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χάρης Β. Κοκολογιάννης

Α.Δ.Τ. ΑΚ - 021124

CHIEF FINANCIAL OFFICER